RADU TEODORESCU

CE ŞTIM CU ADEVĂRAT DESPRE SFÂNTUL ARHANGHEL RAFAIL ÎN CREŞTINISMUL ORTODOX?

Cugir 2024

CUPRINS

Introducere
1. Sfântul Arhanghel Rafail ca exorcist
2. Sfântul Arhanghel Rafail ca vindecător
3. Sfântul Arhanghel Rafail ca taină şi enigmă a lumii contemporane
4. Sfântul Arhanghel Rafail ca slujitor la binelui şi adevărului
5. Sfinţenia Sfântului Arhanghel Rafail
6. Sfântul Arhanghel Rafail prieten şi ajutor de încredere într-o lume care se îndoieşte de existenţa îngerilor
Concluzii

INTRODUCERE

Unul dintre cele mai discrete personaje din Biblie este fără de nici o îndoială Sfântul arhanghel Rafail. El este subiectul unei cărţi din Biblie pe nume Tobit. Ceea ce trebuie să ştim este că această carte a lui Tobit este mai mult o extensie a Bibliei fiindcă ea nu este o carte canonică deplin ca restul ci este denumită de canonul biblic ca fiind anagignoscomena care înseamnă bună de citit. Realitatea este că Sfântul arhanghel Rafail este unul care are un cult foarte vechi în creştinismul ortodox. „Sfântul arhanghel Rafail (Rafael) este un înger care are în grija vindecarea Pământului și a locuitorilor lui. Este vindecătorul celor bolnavi, călăuzitorul tainic al celor ce călătoresc cu treburi și cu griji, precum și ocrotitorul nunții și al dragostei conjugale."[1]

Am decis că este bine să scriem o carte despre Sfântul arhanghel Rafail fiindcă sunt mai mulţi creştini ortodocşi iubitori de sfinţii îngeri şi mai ales de acest mare arhanghel. Am găsit că de-a lungul istoriei au existat mai multe interacţiuni dintre oameni şi el. Câteva dintre aceste interacţiuni le vom reda în această carte. Prin această carte sperăm că vom umple un gol care există în creştinismul ortodox cu privire la personalitatea Sfântului arhanghel Rafail.

Sunt mai mulţi creştini ortodocşi care poartă numele arhanghelului şi care eventual ştiu câte ceva despre el. În acest sens sperăm ca această carte să fie mai mult o contribuţie pe care o aducem cultului Sfântului arhanghel Rafail.

Când vorbim despre acest arhanghel trebuie să ştim că unii ar fi interesaţi cum pot să îl contacteze sau mai bine spus să intre în legătură cu el. Ceea ce ne spune creştinismul ortodox este că nu avem nevoie de nici o conectare la satelit sau cine ştie aparat de comunicare ultra-sofisticat ci ceea ce trebuie să facem este să ne rugăm. Rugăciunea la Sfântul arhanghel Rafail aduce în sufletele noastre un har special după cum spune şi slujba acatistului arhanghelului: „cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, cu Soborul cel îngeresc și cu ceata dreptmăritoare a Sfinților, auzind glasurile noastre îndelung rugătoare, înduplecă-te spre noi, Rafaile, Sfânt și Înaripat Voievod, și cercetându-ne îndeaproape, cu mulțimea harurilor anume încredințate ție, nu ne lipsi pe noi, nevrednicii, de puternicul tău ajutor, întru care cutezăm a nădăjdui; și purtând lamura rugăciunilor noastre dinaintea lui Hristos, Domnul vieții și al învierii, mijlocește pentru noi, ca mila Lui asupră-ne să se pogoare în tot ceasul, plinind trebuințele noastre sufletești și trupești după voia înțelepciunii Lui, iar nu după cugetul nostru cel întinat."[2]

Când am decis să scriem această carte am fost conştienţi că ea este o provocare pentru omul contemporan care ştim că este mai mult

- pragmatic,
- materialist,
- raționalist
- şi puţin credincios.

Aceasta fiindcă din moment ce nu îl putem vedea cu ochii pe Sfântul arhanghel Rafail ei bine vor fi puţini cei care vor crede în existenţa lui. Aşa că am adunat mai multe mărturii despre existenţa Sfântului arhanghel Rafail. La fel de bine în lumea noastră sunt mai multe cărţi care circulă despre acest sfânt arhanghel. Una dintre cele mai cunoscute cărţi este scrisă de americanca Doreen Virtue şi ea este o compilaţie de mai multe minuni contemporane atribuite arhanghelului.[3] Neozeelandezul Richard Webster a scris şi el o carte despre Sfântul Arhanghel Rafail care deşi are mai multe puncte chestionabile în cadrul ei totuşi poate să fie consultată de cei dornici.[4] La fel de bine Betty Rae a scris o carte de dialoguri cu Sfântul Arhanghel Rafail.[5]

Evident că sunt mai multe cărţi despre personalitatea arhanghelului dar din câte ştim una scrisă din punct de vedere creştin ortodox nu există. Iată de ce este bine să punem la dispoziţia celor interesaţi şi o carte despre el în sens creştin ortodox. Aceasta fiindcă după cum am spus Sfântul arhanghel Rafail este

- o parte,
- o apartenenţă
- o incluziune
- şi o prezenţă

destul de des întâlnită şi în spaţiul creştin ortodox.

---

[1]https://ro.orthodoxwiki.org/Rafail_(Arhanghelul) (accesat pe 05.10.2023).

[2] https://doxologia.ro/rugaciune-catre-sfantul-arhanghel-rafail (accesat pe 05.10.2023).

[3]A se vedea Doreen Virtue, *Minunile vindecătoare ale arhanghelului Rafail* (Editura Adevăr Divin, 2011).

[44] A se vedea Richard Webster, *Communicating with Archangel Raphael for healing and creativity* (Minnesota, 2005).

[5] A se vedea Betty Rae, *Ask Raphael: conversations wit the archangel* (Amazon, 2021).

După cum am spus – la fel de toţi îngerii – Sfântul arhanghel Rafail este nevăzut. El este natură spirituală după cum este sufletul nostru. Totuşi vom vedea că au fost mai multe cazuri în care el a venit în formă vizibilă şi au fost sfinţi care au putut să îl vadă dintre care vom enumerat în această carte în special pe Sfântul Nifon al Constanţianei. Ceea ce mai ştim despre Sfântul arhanghel Rafail este că el este un

- mediator,
- un mijlocitor
- şi un intermediar

între noi şi Dumnezeu. Avem toate motivele să credem că Sfântul Arhanghel Rafail este unul care mijloceşte pentru noi la tronul lui Dumnezeu Tatăl. Acest lucru îl găsim mărturisit în acatistul arhanghelului: „fie ca tot sufletul creştinesc aflat în boală sau în neputinţă, tulburat în casa sau în patul lui, călător pe uscat, pe apă sau prin văzduh, fiecare după nevoia pe care o poartă, să capete, prin îngereasca ta mijlocire, îndreptarea și ocrotirea Domnului Dumnezeu, în ceasul de față și în toată vremea vieții lui, precum și răspuns bun la Judecata cea înfricoșătoare, când și tu de față vei fi, cu oștirile cele cerești. Nu ne măsura cu asprime, Sfinte Arhanghele Rafail, puținătatea credinței și nedesăvârșirea cuvintelor, ci plinește tu, dinaintea Tronului Slavei, cele de lipsă nouă, ca un ales între alești și neamului oamenilor pururea sprijinitor. Și pe milostivul Dumnezeu roagă-L, cu întreg Soborul Puterilor Cerești celor fără de trup, ca mai presus de toate să ne dea nouă harul iubirii atotcuminecătoare și buze vrednice a proslăvi, dimpreună cu corurile cele îngerești, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de-o-ființă și nedespărțită, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin."[6]

Prin urmare nu este greşit să spunem că Sfântul arhanghel Rafail este

- prietenul,
- modelul,
- ajutorul
- şi mediatorul

nostru.

Este clar că pentru cei care au citit Biblia cu atenţie va exista o anumită fascinaţie cu acest arhanghel care apare menţionat numai odată în Biblie. Totuşi deşi s-au scris mai multe cărţi despre el, ceea ce le lipseşte acestor cărţi este:

- ortodoxia,
- înscrierea în tradiţia creştin ortodoxă
- sensul ortodox
- şi înţelegerea duhovnicească creştin ortodoxă

a lor.[7]

Ceea ce sperăm să facem prin această carte este să aducem un aport substanţial la cultul creştin ortodox al Sfântului Arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă într-o lume

- materialistă,
- înclinată spre hedonism
- şi aplecată spre deşertăciuni lumeşti

avem nevoie să ştim că Sfântul arhanghel Rafail nu numai că este o prezenţă adevărată şi reală dar la fel de bine este alături de noi creştinii ortodocşi. Acatistul arhanghelului ne spune două lucruri importante:

- Sfântul arhanghel este călăuzitorul celor pribegi
- şi păzitorul cununiilor.

„Tainice Voievod al îngerescului Sobor, mai marele tămăduitorilor, călăuzitorul celor pribegi și paznicul cununiilor, Sfinte Arhanghele Rafail, ca unuia ce întru mare cinste te afli în rânduiala cetelor celor de sus, din prea puținul vredniciei noastre, cu nădăjduitorul glas al credinței celei dreptmăritoare, cântare de laudă ți-aducem ție, zicând: *Bucură-te, Rafaile, spaima lui Asmodeu, a toate vindecătorule!*"[8]

Sfântul arhanghel Rafail s-a făcut pe sine cunoscut în istoria umană. Nu se face cunoscut la fiecare dintre noi în parte dar totuşi el a voit ca noi creştinii ortodocşi să ştim că el există şi ne poate ajuta dacă avem nevoie de

---

[66] https://doxologia.ro/rugaciune-catre-sfantul-arhanghel-rafail (accesat pe 05.10.2023).

[7] O carte de acest gen am scris cu privire la Sfântul Arhanghel Gavriil. A se vedea Radu Teodorescu, *Sfântul Arhanghel Gavriil în abordare creştin ortodoxă* (Cugir, 2022).

[8] Acatistul Sfântului Arhanghel Rafail apud https://corortodox.blogspot.com/2015/11/despre-sfantul-arhanghel-rafail-mai.html (accesat pe 05.10.2023).

ajutorul lui. Pentru noi creştinii ortodocşi existenţa Sfântului arhanghel Rafail este încă o şansă în plus ca să ne câştigăm mântuirea. Aceasta fiindcă arhanghelul vrea cu adevărat ca noi să ne mântuim.

Pe fondul confuz pan-creştin care există în lumea noastră ne-am propus să facem o recapitulare asupra personalităţii Sfântului arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă este bine să ştim că şi noi creştinii ortodocşi suntem la zi când vine vorba de îngerii lui Dumnezeu nu numai alte culte creştine.[9]

La un preot creştin ortodox a venit un credincios.

- Doamne ajută părinte.
- Doamne ajută.
- Putem să vorbim?
- Da.
- Părinte cum este cu Sfântul arhanghel Rafail?
- Bine, cum să fie?
- Nu părinte nu asta spuneam.
- Dar ce?
- De unde ştim că există?
- Din Biblie la cartea lui Tobit.
- Nu ştiam.
- Este o carte interesantă.
- Ce spunea ea?
- Cartea lui Tobit ne spune povestea a două familii evreieşti care au fost deportate în Asiria.
- Adică pe timpul Imperiului Asirian?
- Da.
- Şi?
- Aici în exil şi robia familia lui Tobit şi a Raguel se străduiau să respecte legea lui Dumnezeu.
- Adică legea lui Moise?
- Da.
- Asupra familiei lui Raguel s-a abătut însă un mare necaz.
- Care?
- Sara fiica lui Raguel avem un demon pe nume Asmodeu care când se căsătorea venea şi îi ucide soţul.
- Şi câţi a ucis?
- 7 bărbaţi.
- Aşa de mult?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Nici Tobie nu este mai bine.
- De ce?
- Tobit era orb şi sleit de puteri.
- Înţeleg.
- Într-o zi el l-a trimis pe fiul său Tobia cu un alt tânăr pe nume Azaria la Media să aducă 10 talanţi, bani care îi erau necesari în acele vremuri grele.
- Interesant.
- Pe tot parcursul drumului Azaria i-a dat mai multe sfaturi lui Tobia.
- Ce sfaturi?
- Cum să o scape pe Sara de demonul Asmodeu care nu o lăsa să se căsătorească.
- Şi au funcţionat aceste sfaturi?
- Da.
- Cum?
- În cele din urmă Tobia s-a căsătorit cu Sara.
- Frumos.
- Este.
- Şi asta fiindcă a ascultat de tânărul Azaria?
- Da.
- Dar unde este Sfântul Arhanghel Rafail?

[9] A se vedea David Albert Jones, *Angels: a very shprt introduction* (Oxford, 2011).

- Ai răbdare.
- Bine.
- În cele din urmă Tobia s-a întors acasă cu cei 10 talanţi.
- Frumos.
- Aici tânărul Azaria a mai făcut un lucru bun.
- Care?
- L-a sfătuit pe Tobia ce să facă pentru ca Tatăl său Tobit să îşi recapete vederea.
- Şi?
- După ce a folosit leacul recomandat de Azaria Tobit a început să vadă din nou.
- Da?
- Da.
- Dar cum?
- Un moment.
- Bine.
- Îţi voi spune şi cum.
- Vă ascult părinte.
- Bătrânul Tobit a voit să îl răsplătească pe tânărul Azaria.
- Pentru ceea ce a făcut?
- Da.
- Şi?
- Atunci Azaria şi-a arătat adevărata înfăţişare.
- Adică?
- Azaria era de fapt Sfântul arhanghel Rafail.
- Ce frumos.
- Sfântul arhanghel Rafail le-a spus lui Tobit şi Tobie.
- Ce?
- Eu sunt Rafail, unul din cei șapte Sfinți Îngeri, care ridică rugăciunile sfinților și le înalță înaintea slavei lui Dumnezeu.
- Şi?
- Tobit şi Tobia au fost cuprinşi de frică şi s-au închinat arhanghelului.
- Îmi dau seama.
- Atunci arhanghelul le-a spus:
- Nu vă temeți! Pace veți avea! Căci eu n-am venit de voia mea, ci după voia lui Dumnezeu, de aceea să-L și binecuvântați în veac. Așadar, preaslăviți pe Dumnezeu, căci eu mă înalț acum la El, și scrieți într-o carte toate cele ce s-au săvârșit.
- Şi ce a urmat?
- Apoi ca din senin arhanghelul s-a făcut nevăzut.
- Aceasta este toată întâmplarea?
- Da.
- Foarte frumos.
- Aşa este.
- Acum ştii de unde îl cinstim noi pe Sfântul arhanghel Rafail?
- Da.
- Bine.
- Eram curios să ştiu cine este şi ce a făcut Sfântul arhanghel Rafail.
- Mi-am dat seama.
- Acum ştiu că el nu este numai o fantezie.
- În nici un caz.
- Aşa este.
- Mai ai ceva de întrebat?
- Părinte nu.
- Atunci mergi în pace. [10]

[10] Întâmplare luată din Biblie de la Cartea lui Tobit din Vechiul Testament.

Avem spus în dialogul de mai sunt una dintre primele şi cele mai importante mărturii despre existenţa Sfântului arhanghel Rafail. Se poate vedea aici mai ales discreţia arhanghelului care se dă pe sine ca un tânăr binevoitor pe nume Azaria. La fel de bine ceea ce am mai aflat este că alături de alţi 7 îngeri (cel mai probabil arhangheli Rafail stă pururea în faţa lui Dumnezeu. Acest lucru este mărturisit şi de acatistul arhanghelului: „numărându-te între cei șapte sfinți îngeri care poartă rugăciunile lumii dinaintea Celui-Preaînalt, și voia dumnezeieștii mile plinind-o fără de preget, tu zorești, Rafaile, să dai ajutor celor năpăstuiți. Drept care și noi, nevrednicii, cunoscând împuternicirea lucrării tale, ca pe o lumină în noaptea scârbelor noastre te chemăm, și glas înălțând, pe tine te fericim."[11]

CAPITOLUL 1

SFÂNTUL ARHANGHEL RAFAIL CA EXORCIST

Numele Sfântului arhanghel Rafail înseamnă în ebraică Dumnezeu vindecă sau vindecarea lui Dumnezeu. Pentru aceasta au fost mai mulţi care în istorie au ajuns să îl facă pe Sfântul arhanghel Rafail sfântul patron şi ocrotitor al medicilor şi doctorilor. Totuşi trebuie să ştim că în creştinismul ortodox sunt mai mulţi medici sfinţi. Cei mai cunoscuţi sunt

- Cosma şi Damian,
- Chir şi Ioan,
- Pantelimon şi Ermolae,
- Samson şi Diomid,
- Mochie şi Anichit,
- Talaleu şi Trifon.[12]

Faptul că numele Sfântului arhanghel Rafail se leagă de vindecare ne spune că el poate vindeca de boli. Acest lucru ne este destăinuit şi de faptul că arhanghelul îl vindecă pe Tobit de orbire. Cum a făcut Sfântul arhanghel Rafail această minune? Iată care sunt chiar cuvintele lui pentru Tobia: „să ungi ochii lui cu fiere şi el va simţi usturime, îi va freca şi va cădea albeaţa şi te va vedea" (Tobit 11, 8).

Evident că avem aici de a face cu om minune care depăşeşte puterile de înţelegere a omului şi ne spune că Sfântul arhanghel Rafail este dintr-o altă dimensiune de înţelegere care o depăşeşte pe a noastră a oamenilor.

Totuşi ceea ce trebuie să ştim este că din cartea lui Tobit se poate vedea caracterul de exorcist al Sfântului arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă se poate vedea foarte bine că arhanghelul ajunge să exorcizeze un demon pe nume Asmodeu care se pare că era îndrăgostit de Sara fata lui Raguel din Asiria. Cum are loc această exorcizare? „Iar călătorii au ajuns seara la fluviul Tigru şi s-au oprit peste noapte acolo. Şi tânărul s-a dus să se spele, dar din fluviu a sărit un peşte şi a vrut să înghită pe tânăr. Atunci îngerul a zis către el: :Prinde acest peşte!" Şi tânărul a apucat peştele şi l-a târât pe uscat. Şi i-a zis îngerul: "Spintecă peştele şi i-ai inima, ficatul şi fierea, şi păstrează-le!" Şi a făcut tânărul cum i-a zis îngerul, iar peştele l-au fript şi l-au mâncat. Şi a zis tânărul către înger: "Frate Azaria, pentru ce sunt bune ficatul, inima şi fierea acestui peşte?" Şi acela i-a răspuns: "De-l chinuie pe cineva un demon sau un duh rău, se afumă bărbatul sau femeia aceea cu inima şi ficatul şi nu-l va mai munci. Iar cu fierea se unge la ochi omul care are albeaţă, şi se vindecă" (Tobit 6, 1-9).

Prin urmare se poate spune că arhanghelul nu este numai vindecător ci la fel de bine şi exorcist. La fel de bine putem să vedem că Sfântul arhanghel Rafail are putere peste demoni. De fapt acesta este masajul expres al cărţii lui Tobit.

Trăim într-o lume care nu prea crede că demonii pot ajunge să posede persoane. Acesta până la proba contrarie. Totuşi sunt noi şi noi cazuri care sunt raportate despre posesiuni demonice. Cele mai multe astfel de cazuri au un final fericit dar sunt şi cazuri care se termină rău.[13]

Ceea ce ne spune cu adevărat nou cartea lui Tobit este că îngerii din cer au putere de a exorciza. Este un lucru pe care până la această poveste din Biblie nimeni nu îl ştia. Este adevărat că îngerii fiind fiinţe de lumină şi ale binelui sunt mai puternici decât demonii. Totuşi faptul că ei pot să îi exorcizeze pe demoni este un lucru nou pe care îl aflam din această poveste.

---

[11] Acatistul Sfântului Arhanghel Rafail apud https://corortodox.blogspot.com/2015/11/despre-sfantul-arhanghel-rafail-mai.html (accesat pe 05.10.2023).

[12] https://ro.wikipedia.org/wiki/Doctori_f%C4%83r%C4%83_de_argin%C8%9Bi (accesat pe 11.01.2024).

[13]Cazul de la Mănăstirea Tanacu din România când a fost exorcizată o novice din mănăstire s-a terminat prost. În urma tratamentului neprofesionist cea posedată a murit. A se vedea Tatiana Niculescu, *Spovedanie la Tanacu* (Bucureşti, 2006).

Demonii sunt ființe care trebuie să știm că nu sunt numai ciudate dar sunt și

- iraționale,
- ilogice,
- fără bun simț
- și absurde.[14]

Când au posibilitatea demonii ajung să posede trupul unei anumite persoane. Este adevărat că o altă modalitate de a controla persoana umană demonii o fac prin patimi. Odată ce omul ajunge să fie pătimaș prin

- alcool,
- sexualitate,
- droguri,
- mâncare
- sau bani

ei bine demonii controlează acea persoană. Totuși aceasta nu este o posesie totală cum este cazul cu cei care trebuie să fie exorcizați. Posedații își pierd conștiința – total sau temporar – fiindcă în trupul lor locuiesc unul sau mai mulți demoni. Noul Testament ne spune foarte clar că Iisus a scos din Maria Magdalena 7 duhuri necurate.[15]

Ceea ce a voit Sfântul arhanghel Rafail să ne facă conștienți este că dacă ne rugăm lui, ei bine el ne poate izbăvii de demoni. Să nu fim naivi și să excludem puterea demonilor. Demonii au putere asupra noastră fiindcă la un moment dat în viața noastră printr-o anumită împrejurare noi le-am dat-o.

Despre faptul că demonii pot să fie izgoniți din oameni de către Sfântul arhanghel Rafail prin rugăciune ne-o spune tot acatistul arhanghelului: „cu Avraam ne-ai învățat, Înalt Preamilostivule Doamne, că mult poate rugăciunea cea stăruitoare a dreptului. Pentru aceasta și noi, însetând după dreptate, chiar dacă n-am atins măsura părinților din vechime și pe poteca îngustă a sfinteniei umblăm cu pas șovăitor, rugămu-ne Ție ca să ne luminezi și să ne întărești."[16]

În urma

- umanismului,
- antropocentrismului
- și a secularismului

omul ajunge de multe ori să se creadă cumva

- atotputernic
- și infailibil.

Progresul științei și avântul tehnologic au ajuns să confere omului de azi aură de mare putere. Iată de ce pentru cei mai mulți dintre noi povestirile de exorcizare a lui Iisus sunt mai mult un fel de mituri care trebuie știute dar în nici un fel crezute. Să zicem Doamne ferește să nu ajungem chiar noi posedați. Aceasta fiindcă în posesie vindecarea nu este garantată de nimeni.

Totuși Sfântul arhanghel Rafail este mai puternic și mai presus de demoni și unde să scăpăm de dacă nu la îngerii lui Dumnezeu?

Evident că cu privire la exorcizarea Sarei de demonul Asmodeu sunt mai multe opinii. După cum am putut vedea arhanghelul îl îndeamnă pe Tabia să prindă un pește și să țină anumite părți din el pe care să le ardă asupra Sarei. Tobia face așa și demonul Asmodeu fuge.

Acum nu putem să fim siguri cu exactitate dacă actul ritual în sine făcut de Tobia de a arde bucăți din pește a izgonit demonul sau mai mult puterea arhanghelului. Cel mai probabil ambele. Aceasta fiindcă este bine să știm că în lumea spirituală nu se aplică legile lumii

- fizice,
- naturale
- și obișnuite.

Totuși ceea ce este cert este că avem un mare ajutor în persoana Sfântului arhanghel Rafail. Oamenii cel mai adesea ajung să îl cinstească pe arhanghel prin faptul că îi poartă numele. Știm că unul dintre cele mai celebrii pictori renascentiști se numea Rafael după numele Sfântului arhanghel Rafail.

---

[14]A se vedea Radu Teodorescu, *Metode de înfrângere a absurdului sau despre originile demonice ale absurdului* (Cugir, 2023).

[15] A se vedea Gheorghe Căbaș, *Sfânta Maria Magdalena : glorie și defăimare pentru cel dintâi Hristos a înviat!* (Editura Anestis, 2019).

[16]Acatistul Sfântului Arhanghel Rafail apud https://corortodox.blogspot.com/2015/11/despre-sfantul-arhanghel-rafail-mai.html (accesat pe 05.10.2023).

Exorcizarea cu adevărat este o problemă care iasă din puterile omului. La fel de bine ea este un mister. Se emit noi şi noi teorii despre exorcizare şi oamenii nici azi nu ştiu de ce demonii ajung să îi posede pe unii şi cu alţii nu au mimic. Ceea ce trebuie să ştim este că Hristos a venit în această lume „să strice lucrările diavolului" (1 Ioan 3, 8). Prin noi înşine adevărul este că nu avem nici o putere asupra demonilor. Totuşi sunt îngerii şi sfinţii care ne pot venii în ajutor. Minunea exorcizării făcută de Sfântul arhanghel Rafail vine să ne asigure că cu siguranţă putem găsii ajutor la el dacă ne confruntăm cu manevrele demonilor. Acatistul arhanghelului ne spune în acest sens: „precum odinioară Sara, soția lui Avraam, la vremea bătrânețelor ei, s-a făcut stearpa roditoare, prin mila Celui-Preaînalt, tot așa și Sara, fiica lui Raguel, de Asmodeu, duhul cel rău, amarnic urgisită, a căpătat, pentru răbdarea și rugăciunile ei înfocate, fericită dezlegare de la Dumnezeul milelor."[17]

Spectrul că în această lume suntem singuri în fața puterilor demonice care

- ne asaltează,
- ne hărţuiesc,
- ne fac să suferim
- şi chiar de posedă

este unul depresiv şi i-a aruncat pe mai mulţi în deprimare. Ei bine Cartea Tobit din Biblie vine un mesaj pentru noi toţi: avem în persoana Sfântului arhanghel Rafail:

- un ajutor,
- un sprijin,
- un aliat
- şi un apărător.

În fața demonilor, noi oamenii – ființe slabe ți neputincioase – îl avem pe Sfântul arhanghel Rafail și pe toți îngerii și sfinții. Iată ce spune în acest sens Acatistul arhanghelului care ne spune că sunt mai multe miliarde de îngeri care îl laudă pe Dumnezeu din cer între care este și Sfântul arhanghel Rafail: „Dumnezeu, cu înțelepciunea Lui cea neajunsă, a rânduit în cer oștire slujitoare, miliarde de miliarde, și toate cele văzute prin cele nevăzute tainic se păzesc. Cutremură-te, omule, și măsură îngerească agonisește-ți ție, că Dumnezeu la desăvârșirea făpturii te-a chemat, ca înger nefiind, cu îngerii să te întreci, întru smerită ascultare, și cu ei laolaltă să cânți: Aliluia!"[18]

Problema exorcismului este spinoasă şi în cultura populară ea intră la categoria horror. Aceasta fiindcă este evident că demonii se bucură când ajung să işte în oameni:

- teroare,
- panică,
- frică
- şi disperare.

Mai mulţi teologi creştin ortodocşi au ajuns să fie interesaţi de problema exorcismului. Aceasta fiindcă este probabil una dintre cele mai grele problematici creştin ortodoxe.[19]

Este greu de spus cum demonii ajung să posede pe cineva fiindcă nu se ştim exact cum o fac. Totuşi din practica seculară a Bisericii Ortodoxe s-a putut vedea că demonii nu suportă lucrurile sfinte:

- rugăciunile,
- apa sfinţită,
- tămâia,
- icoanele,
- sfânta împărtăşanie etc.

Ei binela toate acestea se mai adaugă şi Sfântul arhanghel Rafail. Putem să vedem acest lucru din Cartea lui Tobit.

În confruntarea cu demonii avem nevoie de tot ajutorul. Ei bine Sfântul arhanghel Rafail se pare că este dispus să ne ajute. Totuşi şi noi trebuie să ne arătăm

- recunoştinţa,
- mulţumirea
- şi gratitudinea

noastră prin faptul că credem în Dumnezeu Sfânta Treime şi facem fapte bune.

---

[17]Acatistul Sfântului Arhanghel Rafail apud https://cororthodox.blogspot.com/2015/11/despre-sfantul-arhanghel-rafail-mai.html (accesat pe 05.10.2023).

[18]Idem.

[19] A se vedea Nichifor Horea, *Practica exorcizării în Biserica Ortodoxă. Aspecte liturgice, canonice şi pastorale* (Iaşi, 2020).

Vieţile sfinţilor, patericele, scrierile sfinţilor părinţi şi ale teologilor creştin ortodocşi sunt cu toate unele care vorbesc de exorcizare. Acest lucru fiindcă nu trebuie să ignorăm niciodată puterea malefică a demonilor. Cartea Tobit a fost scrisă prin anii 700-600 înainte de Hristos. Deci au trecut mai bine de 2700 de ani de la scrierea ei. Peste veacuri însă ea atestă existenţa Sfântului arhanghel Rafail. Acatistul arhanghelului ne spune că el este unul care ne poate vindeca rănile dar la fel de bine şi rănile sufleteşti: „O, Arhanghel cu întreit dar, care rănile ni le vindeci, care pașii ni-i îndrepți, care cununiile ni le păzești, cercetează-ne la vremea nevoilor noastre, ca pe Tobit cel tare în credință tămăduindu-ne, ca pe Tobie cel cu bună nădejde călăuzindu-ne, ca pe Sara cea castă în iubire dezlegându-ne, și cere pentru noi de la Mântuitorul Hristos iertarea păcatelor noastre și cetățenia Ierusalimului ceresc, unde laolaltă cu îngerii și cu Sfinții să ne învrednicim a cânta: Aliluia!”[20]

La un părinte înduhovnicit dintr-o mănăstire a venit un călugăr mai tânăr.

- Binecuvântaţi părinte.
- Domnul fiul meu.
- Părinte ştiţi de ce am venit?
- Nu.
- Vreau să ştiu adevărul.
- Ce adevăr?
- Cine este Sfântul arhanghel Rafail?
- Ai citit Vechiul Testament?
- Da.
- Şi cartea lui Tobit de acolo?
- Da.
- Şi atunci?
- Numai mărturia aceasta o avem despre Sfântul Arhanghel Rafail?
- Nu.
- Şi mai ce?
- Este una din viaţa Cuviosului Macarie Romanul.
- Puteţi să mi-o spuneţi şi mie.
- Da.
- Vă ascult.
- Cuviosul Macarie a fost fiu de senator roman.
- Interesant.
- Ei bine părinţii lui au ajuns bătrâni.
- Şi?
- L-au făcut pe Macarie să se căsătorească.
- El nu voia să se căsătorească?
- Nu.
- De ce?
- Vroia să se facă monah.
- Frumos.
- Şi ce a făcut Cuviosul Macarie?
- Ce?
- În noaptea nunţii a părăsit mireasa lui.
- Ca să se facă monah?
- Da.
- Şi?
- A plecat în deșert.
- Pentru pustnicie?
- Da.
- Pe cum mergea s-a întâlnit cu un părinte bătrân.
- Şi ce a făcut?
- Unde mergeţi părinte? L-a întrebat el

[20]Acatistul Sfântului Arhanghel Rafail apud https://corortodox.blogspot.com/2015/11/despre-sfantul-arhanghel-rafail-mai.html (accesat pe 05.10.2023).

- Acolo unde mergi şi tu, a răspuns părintele bătrân.
- Şi ce s-a întâmplat?
- Cei doi au umblat mult prin deşert.
- Mergeau undeva?
- Da.
- Şi?
- Când au ajuns la destinaţie părintele bătrân s-a făcut nevăzut.
- Aşa dintr-o dată.
- Da. Cuviosul Macarie a început să plângă.
- De ce?
- Fiindcă se simţea singur.
- Înţeleg.
- Şi atunci minune. Părintele bătrân a apărut din nou.
- Părinte de ce m-ai părăsit? A întrebat Cuviosul Macarie.
- Nu te-am lăsat singur.
- Dar cine eşti tu părinte?

- Eu sunt arhanghelul Rafail. Să slăveşti pe Dumnezeu deoarece ai trecut de locurile întunecate şi ai ajuns la cele minunate.

- Şi ce a urmat?
- După aceasta arhanghelul s-a făcut nevăzut din nou.
- Înţeleg.
- Peste cinci zile Cuviosul Macarie a ajuns la o peşteră şi acolo a rămas să se nevoiască.
- Îmi dau seama.
- A stat mai mulţi ani acolo Cuviosul Macarie dar la un moment dat a fost atacat de demonul desfrânării.
- Vai nu se poate.
- Cuviosul Macarie a început să deznădăjduiască.
- Îmi dau seama.
- Gata, nu mai pot suporta acest război, şi-a spus cuviosul Macarie.
- Şi ce a făcut?
- Şi-a luat toiagul şi a dat să plece din peştera lui pustnicească.
- Ce păcat.
- Pe cum mergea din pustie spre oraş i-a apărut în faţă Sfântul Arhanghel Rafail.
- Unde mergi Macarie? L-a întrebat arhanghelul.
- Plec din locul acesta unde am păcătuit.
- Nu poţi să înduri o ispită?
- Nu ştiu.
- Întoarce-te în peştera ta.
- Cine eşti tu?
- Eu sunt Arhanghelul Rafail.
- Vai arhanghelul meu iartă-mă.
- Eu sunt cel care te-am îndrumat pe acest drum, a spus arhanghelul.
- După aceasta arhanghelul s-a făcut nevăzut.
- Şi ce a făcut Cuviosul Macarie?
- S-a întors înapoi la peştera lui.
- Frumos.
- Cuviosul s-a întors în peştera lui, a îngenuncheat şi a petrecut în post patruzeci de zile. Imediat ce s-a ridicat, a văzut în peşteră lumină mare. A mai văzut un oarecare tânăr, îmbrăcat în porfiră (purpură) şi încununat cu cunună de aur. L-a auzit cântând o cântare, pentru prima dată auzită de acesta, cu o voce tare ca şi când ar fi cântat amândoi în acelaşi timp. Imediat ce a încetat să cânte, a lăsat în jurul lui o mireasmă îmbătătoare. Îndată după aceasta a zburat către cer şi s-a pierdut din ochii lui.
- Au fost din nou îngeri. [21]

[21]Extras din Minei de la 23 octombrie apud https://www.academia.edu/45169346/Sf%C3%A2ntul_Arhanghel_Rafail_8_21_noiembrie_?auto=download (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus încă o relatare despre o apariţie a Sfântului arhanghel Rafail din viaţa Cuviosului Macarie din secolul al IV-lea. Se poate vedea aici o mare diferenţă de timp: dacă lui Tobia arhanghelul s-a descoperit în secolul VIII sau VII înainte de Hristos, ei bine descoperirea către Cuviosul Macarie Romanul a avut loc în secolul IV după Hristos, deci la o distanţă de 1100 sau 1200 de ani. Totuşi ceea ce se poate vedea şi aici este cam acelaşi scenariu:

- arhanghelul apare sub o altă formă, cea a unui călugăr bătrân,
- arhanghelul ghidează
- şi arhanghelul dă tărie împotriva demonului desfrânării.

Este evident că avem de face cu acelaşi Sfânt arhanghel Rafail. Totuşi intervalul de timp dintre arătarea către Tobit şi Tobia şi mai apoi faţă de Cuviosul Macarie Romanul este destul de mare. Acest lucru este încă o mărturie despre nemurirea îngerilor.[22]

Ceea ce ne spune exorcismul Sfântului arhanghel Rafail este că în această lume sunt mai multe

- forţe,
- puteri
- şi tării

demonice care acţionează şi care fără ajutorul cerului nu pot să fie învinse. Acest lucru trebuie menţionat în contextul în care sunt mai mulţi în vremurile noastre care cred că mântuirea umanităţii nu vine de la Dumnezeu şi sfinţii îngeri ci mai mult din descoperirea extratereştrilor. Aceştia care cred acest lucruri se comportă ca şi cum nici nu ar exista mărturii despre îngeri şi Sfântul Arhanghel Rafail. Trebuie să ne facem temele acasă în ceea ce priveşte raiul şi iadul care sunt două spaţii din care iasă mai multe

- influenţe,
- idei
- şi concepte

care pot la fel de bine să modeleze modul în care îşi duce viaţa lumea noastră.

Cu adevărat trebuie să avem credinţă că rugăciunile noastre către Sfântul arhanghel Rafail nu sunt fără sens şi degeaba. Acest lucru este arătat cu tăria de o rugăciunea adresată arhaghelului: „Sfinte Arhanghel Rafail, biruitorul lui Asmodeu și paznicul cununiilor, aripa ta ocrotitoare întinde-o peste mine și peste casa mea, pune pe fugă răul care-mi dă târcoale, iar pe cele bune înlesnește-mi-le mie, ca unul ce ai putere dinaintea lui Dumnezeu și iubitoare milă pentru tot sufletul aflat în nevoie.

Cela ce rugăciunile le porți dinaintea Tronului Slavei, poartă și rugăciunea aceasta a mea și mijlocește pentru mine la Hristos, Domnul îndurărilor, ca să mă scape de necaz, de tulburare, de îndoială, de deznădejde, de toată slăbiciunea și de toată neputința cea dinlăuntru sau cea din afară, să mă unească într-un duh de iubire și de pace cu toți cei apropiați mie, și binecuvântarea Lui să fie peste casa mea, în ceasul acesta și în toate zilele vieții mele.

Așa, Voievoade al Puterilor Cerești, de veghea ta nu mă lipsi, și de la mine nu te depărta, și fii înțelegător nevredniciei mele, călăuzindu-mă spre îndreptare, dimpreună cu toți ai mei, ca bucurându-se inima mea întru cele de sus, cu îngerii să cânte: *Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru; plin este cerul și pământul de mărirea Sa.* Amin."[23]

Ceea ce ne spune spiritualitatea creştin ortodox este că în această viaţa într-un mod nevăzut omul va ajunge să fie ispitit de demoni. Aceasta mai ales sub forma patimilor. Ei bine în acest proces trebuie să fim conştienţi că nu suntem singur. Sfântul arhanghel Rafail este aliatul nostru şi dacă ne rugăm lui trebuie să ştim că rugăciunile noastre sunt ascultate. Mai de vreme sau mai târziu rugăciunile noastre vor da roade. De multe ori trebuie să ştim că rezultatele rugăciunii faţă de arhanghel nu vin dintr-o dată însă la un moment dat vor venii. Aceasta fiindcă este bine să fim statornici în rugăciunea noastră şi să nu deznădăjduim.[24]

Poate părea cât se poate de interesant pentru unii ca o persoană cum este Sfântul arhanghel Rafail să scoată din oameni demoni. De ce? Fiindcă şi demonii au fost îngeri. De ce un arhanghel să lupte împotriva unui fost înger?

Acest lucru are rău fiindcă îngerii ştiu foarte bine

- răutatea
- şi maleficul

---

[22] https://doxologia.ro/viata-sfantului-macarie-romanul (accesat pe 11.01.2024).

[23] https://corortodox.blogspot.com/2015/11/despre-sfantul-arhanghel-rafail-mai.html (accesat pe 05.10.2023).

[24] A se vedea Radu Teodorescu, *Statornicia în creştinismul ortodox* (Cugir, 2015).

demonilor.

Prin răzvrătirea lor faţă de Dumnezeu demonii au lăsat la o parte tot ceea ce era îngeresc în ei şi au ajuns fiinţe ale întunericului şi răului absolut. Ori ştim că omul este slab în faţa acestei puteri malefice a demonilor. Spre deosebire de demoni sfinţii îngeri sunt raţionali şi acest lucru le permite să aibă iubire şi înţelegere faţă de noi oamenii. Iată de ce în istoria sub o formă sau alta sfinţii îngeri au ajuns să comunice cu noi oamenii: „Sfânta Scriptură dă mărturie de necontestat despre faptul că dumnezeieștile puteri cerești comunică neîncetat cu lumea oamenilor. Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție ne descoperă care sunt numele celor șapte Sfinți Arhangheli, căpetenii ale puterilor cerești, după cum urmează: Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil, Salatiil, Iegudiil si Varahiil."[25]

Este cu adevărat un lucru frumos să ştim că în cer avem prieteni pe sfinţii îngeri. Totuşi în iad sunt duşmanii noştri veşnici diavolii. Trebuie să ne dăm seama de această mare

- diferenţă,
- separaţie,
- clasificare
- şi antagonie.

Aceasta fiindcă după cum ne putem da seama răul şi răutatea i-a făcut pe demoni să devină fiinţe raţionale care nu au mai nici un motiv serios şi atace şi să posede oameni. Este plină istoria creştină de persoane care au ajuns – sub o formă sau alta – să fie posedaţi de demoni. Totuşi şi în astfel de cazuri nu trebuie să ne pierdem speranţa.

Demonul pe care la izgonit Sfântul arhanghel Rafail se numea Asmodeu. Cine este prin urmare Asmodeu? „Astfel, Asmodeus apare ca cel mai inteligent și rebel dintre toți demonii, el acționând ca lider al acestora. Acest statut corespunde cu descrierile demonului din textele religioase vechi, conform cărora Asmodeus este regele demonilor, analog cu Samael sau Satana.

În general, în majoritatea grimoarelor, Asmodeus este numele unui mare demon, fie unul dintre cei **Nouă Regi ai Iadului**, fie unul dintre cei **Șapte Prinți ai Iadului**.

Cu toate acestea, s-a sugerat că „Asmodeus" este mai degrabă un titlu acordat demonului conducător din Iad, așa cum „faraon" era titlul acordat regelui Egiptului Antic. Prin urmare, fiecare rege al demonilor dobândește titlul de „Asmodeus".[26]

Asmodeu este un demon care este specializat în desfrâu şi pofte desfrânate. Acest fiindcă trebuie să ştim că de multe ori pofta spre desfrânare nu vine de la noi ci de la demoni şi mai ales de la Asmodeu. Probabil că dacă nu ar fi fost Sfântul arhanghel Rafail nu am fi ştiu acest lucru. „Cu toate că „Rege al Demonilor" este titlul său principal, Asmodeus mai apare și ca Regele Edom sau demonul poftei și al dorințelor carnale, protectorul homosexualilor și prințul răzbunării. În consecință, teologii creștini l-au identificat cu Abaddon/Apollyon din *Cartea Apocalipsei*, versetul 9:11.

The Lanterne of Light (trad. *Lanterna Luminii*), un tratat religios scris în 1409-1410 de John Wycliffe, îl prezintă pe Asmodeus drept demonul unuia dintre cele șapte păcate capitale – desfrânarea. Astfel, Asmodeus este un demon al discordiei conjugale, obiectivul său principal fiind acela de a distruge relațiile dintre soț și soție.

În plus el este un spirit al furiei care duce la posesie, gelozie și răzbunare; demonul jocurilor de noroc (așa cum apare în *The Dictionnaire Infernal* – trad. *Dicționarul Infernal*); al mofturilor și al tendințelor în modă (el inspiră moda grotescă, fără sens, ca afront adus stilului vestimentar simplu preferat de cei care îl slujesc pe Dumnezeu)."[27]

Este evident că Dumnezeu este împotriva desfrânării. Ei bine demonul Asmodeu va face tot ceea ce îi stă în putinţă să ajungă să ne facă să fim

- pătimaşi,
- voluptoşi,
- senzuali
- şi lascivi.

Evident că incluzând acest capitol despre exorcizare în care îl prezentăm pe Sfântul arhanghel Rafail ca exorcist am fost conştienţi că vor fi mai mulţi care vor fi reticenţi. Aceasta fiindcă exorcismele sunt lucruri care nu sunt prea populare fiindcă în ele de cele mai multe ori ajungem să ne lovim de demoni şi de lucrările lor.

---

[25] https://www.crestinortodox.ro/sfinti/sfantul-arhanghel-rafail-pazitorul-cununiilor-138907.html (accesat e 05.10.2023).
[26] https://misterio.ro/cine-este-asmodeus-regele-demonilor/ (accesat pe 12.01.2024).
[27] Idem.

Totuşi adevărul este că în Vechiul Testament Sfântul arhanghel Rafail ni se prezintă ca un exorcist. Este destul de ciudat şi modul cum el ajunge să facă exorcisme fiindcă Cartea lui Tobit el se foloseşte de peşti şi de fumul arderii lor. De ce a ales arhanghelul această metodă rămâne o taină. Este bine să ne dăm seama că sfinţii îngeri sunt fiinţe mai presus de noi care ştiu tainele exorcismului mult mai bine ca noi. Pentru a ne aduce aminte de exorcismul său „În iconografie, Sfântul Rafail este înfățișat ținându-l pe Tobie de mână și îndrumându-l pe cale, în timp ce Tobie ține în mână peștele cel pescuit în râul Tigru. Adesea, arhanghelul ține în mână un vas medical din alabastru sau o cădelniță, ca semn al tămăduirilor dăruite de Dumnezeu celor credincioși."[28]

Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că exorcismul este un lucru care iasă din tiparele vieţii umane. Este cumva în termenii părintelui Virgil Ghorghiu un fel de Ora 25, adică ceva

- anormal,
- anomali,
- malformat,
- ciudat,
- străin
- şi înfricoşător.[29]

Totuşi speranţa şi nădejdea nu trebuie să moartă. Deşi demonii ne pot face mult rău după cum am spus în cer avem şi mulţi aliaţi şi prieteni în persoana Sfântului arhanghel Rafail.[30]

Cei mai mulţi dintre noi nu avem de a face cu demonii care ne-ar mânca de vii dar fiindcă sfinţii îngeri sunt de partea noastră, ei nu îi lasă să se apropie de noi. Evident că cu privire la sfinţii îngeri şi la Sfântul arhanghel Rafail sunt ş multe speculaţii. Unii sunt de părere că lumina care iasă din arhanghel este verzuie: „un arhanghel comun pe care mulți oameni îl cheamă pentru vindecare este Arhanghelul Rafael, al cărui nume înseamnă „Dumnezeu vindecă". Acest arhanghel are o lumină sau o aura verde smarald și este adesea asociat cu simbolul Caduceus, întâlnit frecvent în cabinetele medicale, spitale și clădiri. Scopul principal al Arhanghelului Rafail este acela de a oferi îndrumare, vindecare și inspirație pentru orice este legat de sănătatea și bunăstarea minții, corpului sau spiritului tău. Acest Arhanghel puternic te poate ajuta să obții pacea interioară conducându-te către o stare de bine optimă, aducând planeta noastră mai aproape de pacea pe Pământ, misiunea tuturor îngerilor, câte o persoană pe rând."[31]

Că există mult rău pe care demonii ajung să îl facă în lumea noastră nu este nici o îndoială. Aceasta fiindcă ei sunt unii care iubesc distrugerea pentru faptul distrugerii în sine. Sunt mulţi care sunt cât se poate de reticenţi faţă de îngeri şi de Sfântul arhanghel Rafail fiindcă nu intervin ca tot răul din lumea noastră să fie stârpit. Lor le spunem că sfinţii îngeri respectă libertatea omului. Omul este o fiinţă

- liberă,
- responsabilă de faptele sale,
- cu liber arbitru
- şi cu voinţă de a alege.

Iată de ce trebuie să ştim că nu trebuie să fim unii care să fim influenţaţi de

- gânduri rele,
- depresie,
- fără perspective
- şi fără optimism.

La fel de bine ceea ce trebuie să fim conştienţi este că după ce a făcut exorcismul cu demonul Asmodeu ei bine Sfântul Arhanghel Rafail le spune lui Tobia şi Tobit să scrie tot ceea ce a avut loc. Acest lucru pentru a ne asigura că el este cu adevărat unul care ne poate ajuta în

- lupta,
- conflictul,
- contradicţia
- războiul
- şi confruntarea

---

[28] https://www.crestinortodox.ro/sfinti/sfantul-arhanghel-rafail-pazitorul-cununiilor-138907.html (accesat e 05.10.2023).

[29] A se vedea Virgil Gheorghiu, *Ora 25* (Editura Gramar, 2019).

[30] A se vedea Jery Orthner, *Angels: friends in high places. Who they are and what they do* (Christians Pubns, 1997).

[31] https://sfatulparintilor.ro/familie-parinti/dezvoltare-personala/cum-te-ajuta-arhanghelul-rafael-cum-sa-l-chemi/ (accesat pe 05.10.2023).

noastră cu demonii.

Această dorinţă a Sfântului arhanghel Rafail am menţionat-o şi noi în această carte. Totuşi trebuie să fim unii care atunci când cerem ceva arhanghelului să insistăm şi să nu deznădăjduim. Sub o formă sau alta ei bine arhanghelul va venii în ajutorul nostru. Acest lucru este afirmat şi de următoarea rugăciune din tradiţia creştin ortodoxă: „Voievod al Puterilor cereşti, călăuzitor şi mângâietor al neamului omenesc, Sfinte Arhanghel Rafail, ca unuia care stai înaintea Tronului Împăratului Slavei, ţie aducem această umilă cântare de mulţumire. Cu puterea şi cu mila ta, din toate bolile şi suferinţele ne slobozeşti, vindecând rănile noastre sufleteşti şi trupeşti, iar noi, lăudându-te, strigăm ţie cu credinţă: Bucură-te, Sfinte Arhanghel Rafail, cel care ştergi lacrimile durerilor noastre!”[32]

Doi turişti au ajuns în Italia la Veneţia.

- De mai multă vreme au voit să vin să vizitez Veneţia.
- Eşti unul în câteva milioane.
- De ce?
- Sunt mulţi turişti care visează să vină aici.
- Aşa este.
- Ştii ce mă preocupă?
- Ce?
- Sfinţii îngeri.
- Aici în Veneţia?
- Da.
- Cum aşa?
- Este o preocupare mai veche.
- Înţeleg.
- Tu ai auzit de Sfântul arhanghel Rafail?
- Vag.
- Este un arhanghel destul de cunoscut.
- Eu cred că cei mai cunoscuţi în lumea creştină sunt Sfinţii arhangheli Mihail şi Gavriil.
- Şi Sfântul arhanghel Rafail este cunoscut.
- Posibil.
- Totuşi nu asta contează.
- Popularitatea unui arhanghel?
- Da.
- Dar ce?
- Faptul că îngerii şi arhanghelii ne iubesc.
- Oare?
- Da.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- De ce crezi am voit să vin aici în Veneţia?
- Pentru gondole?
- Nu.
- Cum aşa?
- Aşa.
- Păi gondolele veneţiene sunt cele mai cunoscute în toată lumea.
- Aşa este.
- Şi atunci?
- Este o poveste pe care am auzit că a avut loc aici în Veneţia.
- Da?
- Da.
- Despre cine?
- Despre Sfântul arhanghel Rafail.
- Păi spune-mi-o şi mie.

[32]https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00076-ACATIST_DE_VINDECARE_CATRE_SFANTUL_ARHANGHEL_RAFAIL (accesat pe 05.10.2023).

- Bine.
- Te ascult.
- Se leagă de biserica Anzolo din Veneţia.
- Aşa.
- Această biserică a fost construită de Adriana soţia lui Genusio Ruteiro senior de Padova.
- Şi?
- Acest domn Genusio era plecat într-o călătorie prin Europa.
- Frumos.
- Dar era o problemă.
- Care?
- În acea vreme…
- În Evul Mediu?
- Da.
- Continuă.
- Deci în acea vreme drumurile nu erau sigure.
- De ce?
- Din cauza barbarilor din nord sau din est.
- Înţeleg.
- Adriana soţia seniorului Genusio a început să fie îngrijorată.
- De ce?
- Fiindcă Genusio era plecat de câteva luni şi nu se mai întorcea.
- A păţit ceva?
- O să îţi spun.
- Bine.
- Şi ce s-a gândit să facă Adriana?
- Ce?
- Să se roage Sfântului arhanghel Rafail.
- Frumos.
- Sfinte arhanghele Rafail ajută-l pe soţul meu să se întoarcă cu bine acasă fiindcă va construii o capelă în cinstea lui.
- Şi?
- Nici nu a gătat de zis rugăciunea că Genusio a ajuns la porţile Veneţiei unde cuplul îşi avea reşedinţa de vară.
- Minunat.
- Adriana s-a ţinut de promisiune.
- De a face o capelă în cinstea arhanghelului?
- Da.
- Frumos.
- Se spune că acea biserică poartă numele Anzolo Rafael.
- Este bine să îţi ţii promisiunile.
- Aşa este.
- Şi ai venit aici în Veneţia să vezi această biserică Anzolo Rafael?
- Da.
- Bine să mergem acolo.
- După cum îţi spuneam există îngeri.
- Nu am nici o îndoială.
- Şi la fel de bine există şi Sfântul arhanghel Rafail.
- Cum ţi-a spus nu ştiu multe lucruri despre el.
- Dar ţi-a plăcut povestea mea?
- Foarte mult.
- Mă bucur.
- Nici o problemă.
- Mai să ne vedem de drum.[33]

[33] http://angelinspir.ro/arhanghelul-rafael---prezentare-ampla-247.html (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus o intervenţie pe care Sfântul arhanghel Rafail a făcut-o cu nişte oameni care aveau nevoie de ajutorul lui. Este posibil ca arhanghelul să nu ajute numai creştin ortodocşi ci şi neortodocşi fiindcă el voieşte ca prin aceasta să îi atragă mai mult spre ortodoxie. Sunt mai multe intervenţii angelice care au fost făcute cu persoane care nu sunt creştin ortodoxe. Acesta fiindcă după cum am spus îngerii ne iubesc pe noi oamenii şi ne ajută cum pot mai bine. Acest lucru este exprimat foarte bine şi acatistul arhanghelului: „Voievod al Puterilor cereşti, călăuzitor şi mângâietor al neamului omenesc, Sfinte Arhanghel Rafail, ca unuia care stai înaintea Tronului Împăratului Slavei, ţie aducem această umilă cântare de mulţumire. Cu puterea şi cu mila ta, din toate bolile şi suferinţele ne slobozeşti, vindecând rănile noastre sufleteşti şi trupeşti, iar noi, lăudându-te, strigăm ţie cu credinţă: Bucură-te, Sfinte Arhanghel Rafail, cel care ştergi lacrimile durerilor noastre!”[34]

CAPITOLUL 2

SFÂNTUL ARHANGHEL RAFAIL CA VINDECĂTOR

După cum îi spune şi numele în ebraică Sfântul arhanghel Rafail este unul care s-a remarcat prin vindecare. Aceasta fiindcă am putut vedea din Cartea Tobit din Vechiul Testament că Tobit a rămas orb şi arhanghelul l-a vindecat. Evident că sunt mai mulţi orbi care în urma tratamentelor medicale ajung să se vindece. Totuşi sunt multe cazuri de orbire ce nu pot să fie vindecate. Modul în care arhanghelul a vindecat orbirea lui Tobit este un lucru destul de neexplicat. De ce? Fiindcă arhanghelul i-a spus lui Tobia să ia fierea unui peşte şi cu fierea din el să ungă ochii tatălui său. Făcând aşa Tobit a început să vadă din nou.

Evident că şi noi am putea să ungem ochii orbilor cu fiere de peşte dar acest lucru nu va avea nici un efect şi nu va aduce vederea în cei orbi. De ceea ce este nevoie este intervenţia Sfântului arhanghel Rafail. La fel de bine din câte se pare şi din câte ne spune tradiţia creştin ortodoxă Sfântul arhanghel Rafail a fost şi el implicat în conflictul din cer produs de satan. Este greu de crezul că el a stat cu mâinile în sân în cer în timp ce satan şi acoliţii său vroia să surpe tronul Sfintei Treimi. Acest lucru ne este menţionat de o rugăciune din tradiţia creştin ortodoxă: „îngerii din Cer au fost chemaţi la porunca Domnului Atotcuprinzător să se alăture vitejiei tale şi împreună cu Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil să învingeţi oastea cea răzvrătită şi pe al ei conducător, alungându-i în genunea întunecată pentru veşnicie.”[35]

Ceea ce trebuie să ştim este că sunt mulţi care suferă de mai multe boli. Este bine ca ei să se roage mai mult şi mai intens Sfântului arhanghel Rafail. Nu voim să le dăm speranţa deşarte însă este posibil ca ei să fie ajutaţi de acest sfânt arhanghel. La fel de bine trebuie să ştim că şi sufletul nostru poate să fie

- bolnav,
- slăbit,
- îngreuiat,
- deznădăjduit
- şi problematizat.

Ceea ce trebuie să facem în aceste situaţii este să ne rugăm mai intens Sfântului arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă îngerii au o inimă de părinte spiritual şi ei ne pot vindeca sufletul. După cum am spus sufletul se poate îmbolnăvii. De multe ori bolile sufletului nu pot să fie tratate pe cale

- psihologică,
- psihiatrică
- şi psihanalitică.

Este nevoie de intervenţia expresă a ajutorului din cer. Acest lucru îl găsim exprimat în acatistului arhanghelului: „văzând credincioşia şi râvna ta slujitoare, Cel Atotştiutor şi fără de început, ţi-a încredinţat spre pază şi învăţătură pe toţi aceia care vor să aducă alinare suferinţelor trupeşti ale făpturilor cu suflet, dându-ţi darul şi puterea de a vindeca orice rană sau boală. Lăudaţi fie în veac Domnul şi al Lui Sfânt Arhanghel, căci nu suntem singuri şi părăsiţi în ceasul durerilor noastre, străduindu-ne să cântăm cu guri omeneşti cântarea de slavă: Aliluia!”[36]

Medicina este un lucru bun şi care este folositor omului. De la an la an se fac tot mai multe descoperiri şi domeniul medical. Medicina a avansat atât de mult că boli mortale cum este SIDA şi cancerul au ajuns să fie

[34]https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00076-ACATIST_DE_VINDECARE_CATRE_SFANTUL_ARHANGHEL_RAFAIL (accesat pe 05.10.2023).
[35] Idem.
[36] Ibidem.

tratate şi să fie ţinute sub control. Aşa se face că sunt mai mulţi care când sunt bolnavi nu mai recurg deloc la Dumnezeu şi sfinţii îngeri. Iată de ce când suntem bolnavi mai mult sau mai puţin trebuie să ne aducem aminte de şi de Sfântul arhanghelul Rafail. De multe ori bolile vin peste noi şi pentru că am uitat de Dumnezeu şi de sfinţii îngeri.

Tradiţia creştin ortodoxă crede că Sfântului arhanghelul Rafail este cel care are în grija lui lumina soarelui şi vânturile: „Sfinte Arhanghel Rafail, ne rugăm ţie ca aceluia ce, străjuind Tronul Celui de Necuprins, ai primit în paza ta şi lumina soarelui şi vântul serii care alungă arşiţa, îndepărtând seceta. Învaţă-ne pe noi, păcătoşii, să ne bucurăm de fiecare clipă ale acestei vieţi trecătoare, cântând laolaltă cu întreaga creaţie divină: Aliluia!”[37]

Vindecarea după cum am spus trebuie să ştim că nu este numai una trupească. Ce folos este să avem un trup sănătos tun în timp ce sufletul nostru este

- bolnav,
- suferind,
- neîmplinit,
- deprimat
- şi pătimaş?

Trăim vremuri care sunt influenţa conceptelor antice ale hedonismului şi a materialismului reduc omul ca fiind o fiinţă strict trupească. Este adevărat că trupul este important dar să nu uităm că sufletul este nemuritor ş trebuie să ne îngrijim de el ca el să se mântuiască.

Avem prin urmare toate motivele să ne rugăm Sfântului arhanghel Rafail pentru sănătate trupească dar şi sufletească. Prea uşor uităm de suflet care fiindcă este ignorat:

- suferă,
- devine irascibil.
- şi bolnav.

Sunt mai multe voci în tradiţia creştin ortodoxă care ne spun că Sfântul arhanghel Rafail este unul care este sfântul protector a celor care călătoresc. „Tu nu ai numai darul încetării oricărei boli a celor ce cu nădejde se roagă ţie, după Sfânta şi Preacurata Maică a Domnului Iisus Hristos, căci, ocrotindu-i pe vindecătorii din lume şi din sihăstrie, ai în baza şi în grija ta şi pe călători şi pelerini, veghind asupra lor ca ispitele sau primejdiile să nu îi împiedice să dea cântare de mulţumire şi slavă: Aliluia!”[38]

Ştim că sunt mai multe feluri de călătorii:

- lungi,
- scurte,
- de serviciu,
- de explorare
- turistice
- sau de curiozitate.

Cei care sunt nesiguri despre cum va fi deznodământul călătoriei lor este recomandat să se roage Sfântului arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă am putut vedea din Cartea lui Tobit că arhanghelul a călătorit incognito cu Tobia sub înfăţişarea unui tânăr şi cu numele de Azaria. Este posibil ca la un moment dat şi noi să fi călătorit şi cu noi să fie fost Sfântul arhanghel Rafail fără ca noi să ne dăm seama.

- Bolile,
- durerile,
- suferinţele
- şi necazurile

sunt cu adevărat mari probe de credinţă. Când trecem prin ele ne vedem siguri şi părăsiţi nu numai de semeni dar şi de Dumnezeu şi sfinţii îngeri. Tradiţia ortodoxă ne asigură că Sfântul arhanghel Rafail nu ne părăseşte deloc când dăm de greu: „adu-ţi aminte de mine şi caută spre mine şi nu mă pedepsi pentru păcatele mele şi pentru greşelile mele şi ale părinţilor mei, căci am păcătuit înaintea Ta” striga către cer, în orbirea lui trupească, Tobit, robul Tău. Iar tu, Sfinte Arhanghel Rafail, ai fost trimis din slava cerească pentru a-l sfătui pe fiul celui în suferinţă în drumurile lui, stăruind să cânte lui Dumnezeu: Aliluia!”[39]

---

[37]https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00076-ACATIST_DE_VINDECARE_CATRE_SFANTUL_ARHANGHEL_RAFAIL (accesat pe 05.10.2023).
[38]Idem.
[39] Ibidem.

De multe ori vindecarea de la Dumnezeu întârzie să vină şi pentru aceasta este bine să ajungem să fim unii care să ne deschidem total conştiinţa noastră în faţa lui Dumnezei. Tradiţia creştin ortodoxă ne spune că de multe ori bolile vin asupra noastră din cauza păcatelor şi patimilor trecute. Trebuie să ştim acest lucru şi să ne dăm seama că a venit vremea să ne facem o trecere în revistă o vieţii noastre. De mult prea multe or ajungem să uităm şi să ne lepădăm de Dumnezeu şi atunci imediat apare o boală care ne readuce aminte de El: „cum să găsim cuvintele care să poată descrie frumuseţea şi bunătatea darurilor tale, cel ce stai în veşnica lumină ascultând cetele serafimilor: „Sfânt, Sfânt, Sfânt", ocrotindu-ne cu iubirea şi rugăciunile tale, domolind mânia ce cu dreptate se abate asupră-ne, cei ce L-am vândut pe mai puţin decât o sărutare şi care ne-am depărtat de cântarea cea de folos: Aliluia!"[40]

Boala şi suferinţa sunt pentru noi de multe ori

- un test spiritual,
- o probă a credinţei,
- un obstacol ce trebuie să fie depăşit
- şi o modalitate de a ne călii.

Aceasta fiindcă viaţa şi lumea de aici nu este raiul. Trebuie să ne dăm seama de acest lucru şi să vedem în Sfântul arhanghel Rafail un model al nostru. Aceasta fiindcă sunt mai multe suflete

- pierdute,
- fără repere
- şi fără modele

de urmat în viaţă.

Evident sunt mai mulţi care vor să ştie cu ce se ocupă Sfântul arhanghel Rafail în rai: ceea ce este sigur sunt trei lucruri:

- el se roagă lui Dumnezeu pentru noi cei din lume,
- el mijloceşte la Dumnezeu pentru noi cei din lume când este nevoie
- şi cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu Sfânta Treime.

Probabil că sunt şi alte activităţi pe care arhanghelul le face în rai dar aceste trei ocupaţii sunt cele mai cunoscute.

Deşi de multe ori ajungem să ne înrăim sufleteşte totuşi putem să îi cerem ajutorul Sfântului arhanghel Rafail: „se cutremură pământul de răutatea faptelor noastre, gândurile rele şi vorbele murdare se adună ca o grindină de smoală şi ucid tot ceea ce este mai pur în noi: scânteia divină pe care am primit-o în dar la naştere şi pe care n-am ştiut să o prefacem în candelă dogorind de dragostea pentru Dumnezeu. De aceea strigăm ţie, nădejdea noastră de iertare."[41]

Răutatea ce ne cuprinde în unele momente ale vieţii este atât de mare că pur şi simplu nu putem să o vindecăm singuri. Ne putea îndrepta

- rugăciunile
- şi speranţele

spre Sfântul arhanghel Rafail.

Aceasta dacă suntem destul de

- decişi,
- determinaţi
- şi hotărâţi

să ne schimbăm viaţa în bine.

Iată ce spune acatistul Sfântului arhanghel Rafail în acest sens: „Doamne, întru dreptate m-ai pedepsit, întru dreptate mi-ai luat vederea, ticălosul de mine, că nu am privit la durerea aproapelui meu; cu dreptate mi-ai luat auzul, căci surd am fost la strigătul fratelui meu. Ca Iov sunt însingurat, dar n-am curaj să Te chem, rănile şi bolile sapă în mine ca viermele în fructul cel copt, sunt ca o casă goală şi plină de păianjeni. Curăţă-mă, Sfinte Arhanghel Rafail."[42]

Un alt lucru pe care îl avem nevoie este ca arhanghelul să ne ajute în drumul prin viaţă. De multe ori viaţa este dură şi oamenii din jurul nostru sunt reci. Ne simţim

- singuri,

---

[40]https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00076-ACATIST_DE_VINDECARE_CATRE_SFANTUL_ARHANGHEL_RAFAIL (accesat pe 05.10.2023).

[41] Idem.

[42] Ibidem.

- vulnerabili
- şi părăsiţi.

Este clar că în asemenea situaţii ne putem ruga Sfântului arhanghel Rafail pentru întărire. La fel de bine trebuie să îi cerem ajutorul în această viaţă Sfântului arhanghel Rafail să ne ajute în moment despărţirii sufletului de trup: „înconjurat eşti, Doamne, Dumnezeul meu, de şapte Îngeri cu şapte trâmbiţe aşteptând semnul Mielului prin care va începe judecata cea de pe urmă, când cerurile se vor deschide pe cei drepţi primind, şi nimeni nu va mai flămânzi, nici înseta, căci Cel ce stă în mijlocul Tronului îi va paşte pe ei şi-i va duce la izvoarele apelor vieţii. Atunci, dar mai ales acum, te implorăm Sfinte Arhanghel Rafail să ceri milă şi îndurare pentru noi, care te slăvim."[43]

Doi creştini ortodocşi se aflat în vizită la Roma.

- Frumoasă Roma.
- Da.
- Multe antichităţi.
- Aşa este.
- Mă bucur că am ajuns aici la Roma.
- Şi eu
- Este un oraş frumos.
- Şi mare.
- Şi când te gândeşti că Roma a fost capitate unuia dintre cele mai mari imperii din lume.
- Imperiul roman?
- Da.
- Ştii ce mă preocupă zilele acestea?
- Nu.
- Sfinţii îngeri.
- De ce?
- Rar poate să fie văzut un înger dar toată lumea crede în ei.
- Aşa este.
- Am auzit că îngerii şi arhanghelii nu sunt tot una.
- Nu?
- Nu.
- De ce?
- Arhanghelii sunt mai mari ca îngerii.
- În grad?
- Nu în ierarhie.
- Credeam că îngerii sunt ca în armată.
- Nu.
- Bine.
- Şi studiind despre îngeri am ajuns să dau de Sfântul arhanghel Rafail.
- Am auzit şi eu de acest arhanghel.
- Este cunoscut.
- De unde?
- Din Vechiul Testament.
- A da. De acolo.
- Da.
- Şi ce mai ştii despre el?
- Mai multe lucruri.
- Păi nu îmi spui şi mie?
- De ce?
- M-ai făcut curios.
- Bine îţi voi spune.
- Chiar te rog.
- Este vorba de o întâmplare din Veneţia.

[43]https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00076ACATIST_DE_VINDECARE_CATRE_SFANTUL_ARHANGHEL_RAFAIL (accesat pe 05.10.2023).

- De aici din Italia?
- Da.
- Şi?
- Adriana fiica unui senior veneţian s-a rugat pentru soţul ei plecat într-o călătorie să nu păţească nimic.
- Şi a păţit ceva?
- Nu.
- Cum?
- Sfântul arhanghel Rafail l-a păzit.
- Şi?
- Ei bine Adriana a făcut o promisiune arhanghelului că îi va ridica în numele lui o biserică.
- Şi a ridicat?
- S-a opus de rezistenţă fiindcă cultul Sfântului arhanghel Rafail nu era prea cunoscut la Veneţia.
- Înţeleg.
- Totuşi lucrurile s-au potrivit cumva.
- Cum?
- Un episcop pe nume Magnus al Heracleei a ajuns în Veneţia în urma unui pelerinaj prin marea Egee şi marea Adriatică.
- Cum?
- În pelerinajul său episcopul Magnus a căzut în mâinile barbarilor.
- Vai nu se poate.
- Atunci el a început să se roage cu putere Sfântului arhanghel Rafail.
- Şi eu aş fi făcut la fel.
- Şi atunci minune.
- Ce?
- I s-a arătat Sfântul arhanghel Rafail.
- Şi ce i-a spus?
- Arhanghelul i-a spus că îl va ajuta cu o condiţie.
- Care?
- Să ridice o biserică în numele lui.
- Şi a ridicat?
- Da.
- Cum?
- Ajuns în Veneţia, episcopul Magnus a aflat că şi Adriana vroia acelaşi lucru.
- Să ridice o biserică în cinstea Sfântului arhanghel Rafail?
- Da.
- Frumos s-au închegat lucrurile.
- Aşa este.
- Şi mai mult.
- Ce? auzind toate aceste fapte minunate ale arhanghelului veneţienii au decis să îl ia ca sfânt protector pe Sfântul arhanghel Rafail.
- Foarte frumos.
- Aşa este.
- Mă bucur că mi-ai spus această întâmplare.
- Este inedită
- Este cu adevărat.
- Chiar aveam nevoie să aud ceva despre Sfântul arhanghel Rafail.
- Eu îl rog să mă ajute să mă mântuiesc.
- Bună rugăciune.
- Aşa este. Cred că el te ajuta.
- Într-un fel sau altul.
- Aşa este.[44]

[44]http://angelinspir.ro/arhanghelul-rafael---prezentare-ampla-247.html (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus încă o intervenţie a Sfântului arhanghel Rafail. Este adevărat că ea ne vine din Evul Mediu şi protagoniştii ei nu sunt creştin ortodocşi. Totuşi ei sunt creştini. Sfinţii îngeri şi Sfântul arhanghel Rafail ajută pe toţi cei care le cer ajutorul. Acesta fiindcă ei speră în bunătatea din noi din oameni. La fel de bine şi noi oamenii dacă avem posibilitatea să facem bine nu facem numai celor de o credinţă cu noi ci tuturor celor care ne cer ajutorul. Aşa se face că trebuie să ne rugăm Sfântului arhanghel Rafail mai ales pentru mântuirea noastră: „O, Sfinte Arhanghel Rafail, vezi durerea noastră, vezi pocăinţa şi neputinţa noastră! Primeşte această puţină rugăciune care spre lauda ta se aduce şi cere pentru noi de la Mântuitorul Hristos, iertare de păcate, sănătate, milă şi izbăvire de focul cel veşnic, pentru ca în lăcaşurile de lumină, laolaltă cu îngerii şi sfinţii să ne învrednicim să-I cântăm în veci: Aliluia!”[45]

Trăim într-o lume în care deşi nu vrem de mai multe ori ajungem să fim ispitiţi de demoni. Acest lucru ne face să fim vulnerabili. Iată de ce avem nevoie de ajutor. Sfântul arhanghel Rafail este unul care ne poate ajuta în acest sens fiindcă prin Cartea lui Tobit el ne-a încredinţat că are putere peste demoni. Prin urmare în faţa demonilor nu suntem singuri. Sunt mulţi care se simt singuri în faţa lor şi astfel că în ei se instaurează mai multe sentimente negative dintre care cele mai proeminente sunt

- disperarea
- şi frica.

Aceste sentimente pot să fie alungate dacă ne rugăm sistematic Sfântului arhanghel Rafail. Ceea ce este mai trist este că sunt foarte mulţi care se comportă ca şi cum arhanghelul nu ar exista şi Cartea lui Tobit este o simplă poveste pentru copii sau un mit biblic.

Ei bine Sfântul arhanghel Rafail trebuie să ştim că nu este un basm pentru copii şi nici un mit biblic. El ne poate ajuta în procesul mântuirii. Pentru acest lucru acatistul arhanghelului spune: „Sfinte Arhanghel Rafail, cu puterea ta, cere milă şi îndurare pentru mine cel ce m-am întors, şi roagă-L ca atunci când uşa strâmtă se va închide, eu să fiu ultimul care-i va fi trecut pragul şi ca atâţia rătăciţi care au găsit Calea, să aud şi eu „iertate-ţi sunt păcatele”, întru Slava veşnică a Celui fără de Început al nostru Părinte, al Fiului Său Unuia Născut şi a Mângâietorului Duh dătător de viaţă, în vecii vecilor. Amin.”[46]

Tradiţia ortodoxă din cele mai vechi timpuri a fost una care a ştiu să ne îndrume în lupte noastră contra demonilor. Mari părinţi duhovniceşti au ajuns să fie unii care să lupte cu demonii şi să îi biruiască. Se ştie de cazul unui părinte care a avut un fiu posedat de un demon. Părintele a auzit de un călugăr cu viaţă îmbunătăţită şi s-a dus la el ca să îşi vindece copilul. La prima vedere călugărul cu viaţă sfântă şi putere peste demoni nu a voit să îi vinde ce copilul. Totuşi el a fost sfătuit de restul călugărilor ca mai înainte de a începe slujba să pună copilul în scaunul călugărului. Când a venit călugărul îmbunătăţit el i-a spus copilului din scaunul său: ieşi de aici. În acel moment demonul a ieşit din el.[47]

După cum am spus sunt şi unii care găsesc existenţa demonilor o nedreptate a lui Dumnezeu. Aceasta fiindcă una sunt demonii şi alta suntem noi oamenii. Ei bine lor trebuie să le spunem că istoria a demonstrat că au existat mai mulţi oameni răi care nu au fost posedaţi de demoni şi care au făcut mult rău în viaţa lor. Sfântul Vasile cel Mare spunea că beţivii sunt unii care ajung să se demonizeze prin băutură din propria lor iniţiativă.

Ceea ce este important să ştim este că nu suntem singuri în faţa demonilor şi să sfinţii îngeri sunt alături de noi. Iată prin urmare ce spune o rugăciunea din cultul ortodox adresată Sfântului arhanghel Rafail: „Cu ploaia darurilor Stăpânului trimise din norii rugăciunii tale adapă pământul însetat al inimii noastre, ca să aducă roade bogate de mântuire. Stând în hora îngerească şi aducând cântarea întreit sfântă, adu-ţi aminte şi de noi, cei ce cu gândurile dănţuim în hora patimilor. Cu doctoria rugăciunii tale întăreşte trupurile noastre gârbovite de neputinţe multe şi păzeşte intrările şi ieşirile noastre cu sabia rugăciunii tale, nimicind pe vrăjmaşii nevăzuţi care caută să ne împiedice pe calea vieţii.

Pe cei ce şi-au ales legătura cununiei îi păzeşte întru vieţuire mântuitoare şi îndreptează zborul gândurilor tuturor spre cămările cereşti, acolo unde Mirele Hristos se face răsplătitor nevoinţelor celor ce cu inima curată se ostenesc să lucreze pământul mântuirii. Nu te depărta de sufletele noastre în necazuri şi nevoi, ci ca un grabnic apărător al creştinilor sub scutul rugăciunilor tale ne păzeşte de toate săgeţile potrivnicului vrăjmaş, ca să-ţi aducem laudă de mulţumire: Bucură-te, Sfinte Arhanghele Rafaile, cununa credincioşilor, cercetează cu

[45]https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00076ACATIST_DE_VINDECARE_CATRE_SFANTUL_ARHANGHEL_RAFAIL (accesat pe 05.10.2023).
[46] Idem.
[47] Întâmplare din Patericul egiptean.

milostivire sufletele şi trupurile noastre, revărsând mila cea bogată a Mântuitorului Hristos peste rănile pătimirilor noastre! Amin!"[48]

La fel de bine trebuie să fim conştienţi că Sfântul arhanghel Rafail este unul care poate să ne vindece de patimi. Patimile ştim că au pe demoni în spate. Cei care ştiu că sunt stăpâniţi de una sau mai multe patimi este bine să se roage insistent Sfântului arhanghel Rafail şi mai de vreme sau mai târziu se vor vindeca. Acest lucru este afirmat de mai multe rugăciuni ortodoxe şi mai ales de cele care se roagă arhanghelului pentru vindecare trupească: „Sfinte Rafael, trimis de Dumnezeu ca să aduci alinare şi vindecare celor bolnavi, care şi-au pus sănătatea în primejdie pentru a împlini voinţa lui Dumnezeu, te rugăm, mijloceşte-ne de la bunul Dumnezeu harul de a veni şi noi în ajutorul semenilor noştri bolnavi şi îndureraţi, iar când ne aflăm în suferinţă să avem răbdare şi încredere în bunătatea nesfârşită a lui Dumnezeu. Înalţă rugăciunea noastră spre tronul său sfânt, ca fumul de tămâie plăcut mirositor. Ajută-i pe cei tineri să întemeieze o familie bună şi întăreşte legătura dragostei şi a păcii în familiile dezbinate. Amin."[49]

Suntem în această lume şi de multe răul ne pândeşte. Ceea ce este mai trist este că sunt din ce în ce mai puţini cei care cred în puterea distructivă a demonilor. Urmând lui Freud care considera religie o nevroză colectivă, ei bine au fost mai mulţi care au ajuns la concluzia că răul din lume nu este opera oamenilor şi a demonilor ci mai mult modul

- iraţional,
- absurd,
- înstrăinat
- şi ilogic

de existenţă a lumii.

Ceea ce ne spune tradiţia creştin ortodoxă este că este destul de rar când demonii ajung să vină în lume singur şi ajung să posede oameni. De cele mai multe ori demonii sunt invitaţi în această lume de oameni prin

- dorinţa
- şi setea

lor de răutate şi perversiune.

Iată de ce de multe ori trăind în această lume tulburată şi bulversată avem nevoie

- îndrumare,
- ghidaj,
- conducere
- şi descoperirea vocaţiei.

Ei bine Sfântul arhanghel Rafail ne poate ajuta cu toate aceste lucruri: „Pentru ca să ajungem la el, în această lume plină de pericole, avem nevoie de ajutor, de protecţie, de sfaturi. Sfântul Arhanghel Rafael este în măsură să ne ajute ca să găsim vocaţia, calea pe care Dumnezeu ne-a pregătit-o şi pe care putem ajunge mai uşor la Dumnezeu. Aşa cum l-a ajutat şi l-a îndrumat pe tânărul Tobia ca să-şi găsească o parteneră de viaţă cu calităţi alese, aşa îi poate ajuta şi pe cei care se pregătesc pentru viaţa de căsătorie."[50]

Mai nou în lumea noastră se poate simţii un puternic sentiment de înstrăinare. Sunt din ce în ce mai mulţi care se simt înstrăinaţi de

- familie,
- semeni,
- societate
- şi Dumnezeu.

Aceasta ca că nu îi mai includem aici pe sfinţii îngeri şi pe restul sfinţilor. Suntem şi ajungem să fim înstrăinaţi fiindcă suntem mult prea preocupaţi de plăcerile pe care le oferă lumea externă.

Lui Tobit şi Tobia Sfântul arhanghel Rafail le-a spus că el stă în faţa lui Dumnezeu într-un grup de alţi 7 arhangheli. Părintele Ciprian Florin Apetrei ne spune şi cine sunt aceşti 7 arhangheli: „menţionând tradiţia patristică, fundamentată biblic, marele duhovnic român din secolul trecut, de la Mănăstirea Sihăstria, părintele Cleopa Ilie, mărturiseşte că „Sfinţii Arhangheli sunt în număr de şapte. Ei stau înaintea tronului slavei lui Dumnezeu, după cum spune însuşi Sfântul Ioan Evanghelistul: Ioan, celor şapte Biserici care sunt în Asia... şi de la cele şapte Duhuri care stau înaintea Scaunului Lui (Apocalipsa 1, 4). Şi aceştia sunt: *Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil, Salatiil, Gudiil şi Varahiil.* Fiecare arhanghel are o anumită misiune divină de îndeplinit".

---

[48] Rugăciunea ortodoxă adresată Sfântului arhanghel Rafail.

[49] O altă rugăciunea ortodoxă adresată Sfântului arhanghel Rafail.

[50] https://jurnalspiritual.eu/despre-ingeri-si-sfintii-arhangheli-ii/ (accesat pe 05.10.2023).

Cinstirea de astăzi, 8 noiembrie, a cetelor îngereşti şi în special a Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil ne duce cu gândul la semnificaţia numărului 8 pentru teologia ortodoxă, mai ales că anul acesta sărbătoarea lor - coincide cu duminica, pe care Sfinţii Părinţi o consideră ziua a opta. Adică este ziua în care a avut loc Învierea lui Hristos şi astfel s-a inaugurat ziua a opta cea fără de sfârşit, pentru că prin Înviere s-a deschis Raiul pentru neamul omenesc căzut prin păcatul protopărinţilor Adam şi Eva. Noi toţi suntem chemaţi ca urmându-I lui Hristos să vieţuim veşnic cu sfinţii îngeri în Împărăţia lui Dumnezeu ca odinioară Adam în Rai."[51]

Au fost mai mulţi sfinţi şi părinţi duhovniceşti care au ajuns să vadă aceşti 7 arhangheli care stau în proximităţii. S-a spus de mai mulţi gânditori creştini că sfinţii îngeri sunt fiinţe ale proximităţii fiindcă ei concomitent stau în apropierea lui

- Dumnezeu
- şi a oamenilor.[52]

Acest lucru nu înseamnă că sfinţii arhangheli nu văd ceea ce are loc pe pământ. Din cer ei pot vedea şi la fel de bine pot să intervină atunci când este nevoie. Evident că noi credem că este mare nevoie de sfinţii arhanghel pe pământ. Acest lucru este adevărat însă trebuie să ne dăm seama că ei intervin atunci când ei consideră acest lucru ca fiind oportun.

Lumea noastră este bântuită de demoni fiindcă sunt din ce în ce mai puţini cei care cred cu adevărat în

- puterea
- şi existenţa

lui Dumnezeu.

Deşi demonii există şi ştim că sunt periculoşi ceea ce trebuie să ne dăm seama este că ei nu sunt dincolo de puterile lui Dumnezeu. Oamenii se teme de demoni şi este bine că este aşa însă de cele mai multe ori ei nu se tem să le facă voia şi aşa ajuns sub stăpânirea lor. Rareori demonii intră în cineva dacă nu sunt invitaţi. Aceasta fiindcă noi suntem creaţia lui Dumnezeu – după cum spunea Sfântul apostol Pavel templu al Duhului Sfânt – şi pentru aceasta demonilor nu le este permis să ne abuzeze. Totuşi acest lucru nu trebuie

- să ne mândrească,
- să ne facă să ne umplem de slabă deşartă
- şi să ne considerăm invincibili

în faţa demonilor.

Despre funcţiile îngerilor părintele Ciprian Florin Apetrei spunea: „din Sfânta Scriptură ştim că îngerii au menirea de a vesti oamenilor voia lui Dumnezeu. Ei fac legătura între Împărăţia cerurilor şi lumea oamenilor. - Într-un manual de Teologie Dogmatică, autorii, părinţii profesori Isidor Todoran şi Ioan Zăgrean, oferă o definiţie a ceea ce sunt îngerii: „În înţeles propriu, ei sunt fiinţe spirituale, personale, mărginite, dar superioare oamenilor, create de Dumnezeu spre a-I fi *duhuri slujitoare,* adică trimişi ai lui Dumnezeu către oameni, pentru a le vesti acestora voia Sa". După Sfinţii Părinţi Vasile cel Mare şi Dionisie Areopagitul, îngerii au fost creaţi de Dumnezeu într-o stare anterioară creării lumii văzute. În acest sens, în Cartea Iov ni se spune: „Atunci când stelele dimineţii cântau laolaltă şi toţi îngerii lui Dumnezeu Mă sărbătoreau" (Iov 38, 7). Iar Sfântul Apostol Pavel, vorbind despre adevărul de credinţă că toată creaţia a fost făcută prin Fiul lui Dumnezeu şi enumerând ce s-a făcut, spune: „Cele din ceruri şi cele de pe pământ, cele văzute şi cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie începătorii, fie stăpânii, toate s-au făcut prin El şi pentru El" (Coloseni 1, 16). Aici vedem enumerate câteva dintre cetele îngereşti, care din tradiţia patristică ştim că sunt în număr de nouă, împărţite în trei grupe: tronuri, heruvimi şi serafimi, prima grupă; stăpânii, domnii şi puteri, a doua grupă; începătorii, arhangheli şi îngeri, a treia grupă. Din penultima ceată, cea a arhanghelilor, fac parte îngerii, care sunt numiţi marii purtători de veşti bune. Slujirea lor, după cum spune Sfântul Dionisie Areopagitul, constă în descoperirile făcute profeţilor, cunoaşterea şi înţelegerea voii lui Dumnezeu pe care o primesc de la îngerii celor mai înalte cete şi pe care le-o vestesc celorlalte făpturi cereşti, anume îngerii, iar prin aceştia, oamenilor. Episcopul Romei, Sfântul Grigorie Dialogul, spune despre ei: „Aceştia sunt cei care înmulţesc sfânta credinţă între oameni, luminând înaintea lor cu lumina Sfintei Evanghelii, descoperindu-le tainele credinţei celei drepte".[53]

---

[51] Preot Ciprian Florin Apetrei, Ziarul Lumina 08.11.2020 apud https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/theologica/prin-ingeri-ne-sporim-credinta-si-descoperim-tainele-divine-158347.html (accesat pe 05.10.2023).

[52] A se vedea Andrei Pleşu, *Despre îngeri* (Bucureşti, 2016).

[53] Preot Ciprian Florin Apetrei, Ziarul Lumina 08.11.2020 apud https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/theologica/prin-ingeri-ne-sporim-credinta-si-descoperim-tainele-divine-158347.html (accesat pe 05.10.2023).

Prin urmare Sfântul arhanghel Rafail face parte dintr-o categorie ce ne este superioară şi este bine să ne dăm seama de acest fapt. La fel de bine trebuie să ne încredem în acest arhanghel fiindcă el ne vrea binele chiar dacă de mai multe ori nu înţelegem de ce el acţionează într-un anume fel.

Despre semnificaţia numelui celor 7 sfinţi arhangheli care stau în faţa lui Dumnezeu părintele Ilie Cleopa spunea: „a venit unul dintre cele șapte duhuri care stau înaintea lui Dumnezeu". Aceștia poartă numele Dumnezeului Celui viu: **Mihail**, **Gavriil**, **Rafail**, **Varahil**, **Gudiil**, **Salateil** și **Uriil**. Toți au terminația **„il"**. Știți ce înseamnă? Înseamnă **Dumnezeu**! Știți care este adevăratul nume al Arhanghelului **Mihail**? „Miha" înseamnă putere și „il", Dumnezeu, El se tălmăcește **„puterea lui Dumnezeu"**.

Adevăratul lui nume l-a spus Sfântul Dionisie Areopagitul, „pasărea cerului". Iar **Gavriil**, „Gav" înseamnă, bărbat, „ri" înseamnă tare, și „il", Dumnezeu. Adevăratul nume al lui Gavriil se tâlcuește **„bărbat tare, bărbat Dumnezeu"**. Toți au nume dumnezeiești: **Rafail**, înseamnă **„povățuitor dumnezeiesc"**; **Varahil**, **„îndreptător dumnezeiesc"**; **Gudiil** este **îngerul pocăinței** lui Dumnezeu, al purtării de grijă; au miliarde de îngeri sub comanda lor. **Salateil**, **„slujitorul cel mai înalt dumnezeiesc"**, care duce rugăciunile tuturor oamenilor la Dumnezeu; iar **Uriil** se tâlcuește **„foc și lumină dumnezeiască"**.[54]

Doi creştini ortodocşi discutau într-o zi despre sfinţii îngeri.

- Ştii ce?
- Ce?
- Multă vreme am avut îndoieli cu privire la sfinţii îngeri.
- De ce?
- Fiindcă sunt nevăzuţi.
- Pentru asta?
- Da.
- Şi acum crezi?
- Da.
- Foarte bine.
- Dar am unele nedumeriri.
- Care?
- Se referă la Sfântul arhanghel Rafail.
- Adică?
- Ştiu că este menţionat în cartea lui Tobit.
- Da.
- Dar de multe ori am mari nedumeriri.
- De ce?
- De ce nu se arată de mai multe ori?
- Din motive foarte bine întemeiata.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Sfinţii îngeri ştiu mult mai bine decât noi ce trebuie să facă.
- Oare?
- Da.
- Cum?
- Ei sunt îngeri.
- Şi noi oameni?
- Da.
- Nu ştiu ce să spun.
- Să nu ai îndoieli de credinţă.
- Dar am
- Nu este bine.
- Ştiu.

[54] Arhimandritul Ilie Cleopa, *Ne vorbeşte Părintele Cleopa*, ediția a II-a, volumul III, Editura Mănăstirea Sihăstria, Vânători-Neamț, 2004, p. 62.

- O să îți spun o altă arătare a Sfântului arhanghel Rafail.
- Chiar te rog.
- Este mărturisită de Sfântul Nifon al Constanțianei.
- Continuă.
- Era într-o noapte când Sfântul Nifon a avut o descoperire.
- Ce descoperire?
- A judecății de apoi.
- Interesant.
- S-a terminat judecata păcătoșilor care au fost trimiși în iad.
- Știu de asta.
- Apoi Dumnezeu a dat să meargă într-un mare palat.
- Singur.
- Nu.
- Cine mai era?
- Era înconjurat de toți sfinți și îngeri.
- Frumos.
- Au intrat cu toții în palat și ușile s-au închis.
- Și?
- Dumnezeu i-a chemat la sine pe Sfinți arhangheli Mihail, Gavriil și Rafail.
- Înțeleg.
- Apoi Dumnezeu i-a chemat la sine pe sfinții apostoli la care le-a dat 12 coroane de mare preț.
- Apoi au fost chemați la Dumnezeu mucenicii.
- Ce li s-a dat lor?
- Mărirea pe care au avut-o îngerii mai înainte de a cădea din cer.
- În iad?
- Da.
- Apoi au venit sfinții clerici care au fost și ei îmbrăcați în lumină.
- Frumos.
- Vedenia este mai lungă dar ei ți-a spus partea în care apare și Sfântul arhanghel Rafail.
- Bine ai făcut.
- Deci vezi.
- Ce?
- Sfântul Nifon l-a văzut pe Sfântul arhanghel Rafail.
- Nu știam de această vedenie.
- Este trecută de mai multă lume cu vederea.
- Deși știm că Sfântul arhanghel Rafail va sta la Judecata de apoi.
- Da.
- Bine știut.
- De ce?
- Fiindcă realitatea este că știm puține lucruri despre acest arhanghel.
- Arhanghelul le-a descoperit tot ceea ce trebuie să știm pentru folosul nostru.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă el este foarte discret.
- Cum?
- Nu se dă pe față pentru ca să îl laude lumea.
- Înțeleg.
- Mă bucur.
- Îmi pare bine că am purtat acest dialog cu tine.
- Plăcerea a fost de partea mea.
- Să ne mântuim pentru rugăciunile Sfântului arhanghel Rafail.[55]

[55] Vedenia Judecății de apoi a Sfântului Nifon al Constanțianei https://www.aparatorul.md/vedenia-sfantului-ierarh-nifon-al-constantianei-despre-infricosata-judecata/ (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus o altă mărturie despre existenţa şi lucrarea Sfântului arhanghel Rafail. Această mărturie e poate spune că este eshatologică fiindcă ne spune de faptul că Sfântul arhanghel Rafail v-a fi prezent la Judecata de Apoi. Trebuie să ştim acest lucru şi să îl avem în vedere fiindcă el ne spune că arhanghelul va fi alături de noi, de umanitate, până la sfârşit.

Cu privire la care sunt atribuţiile sfinţilor arhangheli – şi deci a Sfântului arhanghel Rafail – Sfântul Serafim al Dimitrovului spunea: „acest cin, zice Sfântul Dionisie, este rânduit să înveţe. Arhanghelii sunt învăţători cereşti. Ce învaţă ei? Îi învaţă pe oameni cum să îşi rânduiască viaţa aşa cum place lui Dumnezeu, după voia lui Dumnezeu.

În viaţă sunt felurite căi (de pildă, calea călugărească şi calea omului căsătorit), sunt felurite slujiri. Ce să alegem, ce hotărâre să luam, la ce să ne oprim? Tocmai aici îi vin în ajutor omului Arhanghelii. Acestora Dumnezeu le descoperă voia Sa privitoare la om. Ca atare, Arhanghelii ştiu ce-l aşteaptă pe un anumit om pe diferitele căi ale vieţii: ce restrişti, ce ispite, ce sminteli; de aceea, îl abat de pe o cale pe alta, îl învaţă să aleagă calea ce i se potriveşte lui.

Cine a fost rănit de viaţă, cine şovăie, neştiind pe ce cale să o apuce, trebuie să-i cheme în ajutor pe Arhangheli ca să-l înveţe cum trebuie să trăiască: „Arhangheli ai lui Dumnezeu, care aţi fost rânduiţi de Dumnezeu Însuşi ca să ne daţi învăţătură şi înţelepţire, învăţaţi-mă ce cale să aleg, calea pe care voi merge ca să plac Dumnezeului meu!”[56]

CAPITOLUL 3

SFÂNTUL ARHANGHEL RAFAIL CA TAINĂ ŞI ENIGMĂ A LUMII CONTEMPORANE

Trăim într-un veac în care ştiinţa este la mare cinste. În istorie acest lucru este mai greu de stabilit de când a avut loc însă ceea ce trebuie să ne dăm seama este că cel mai probabil începând cu iluminismul european oamenii au voit să explice tot şi toate prin ştiinţă. Pentru mai mulţi iluminişti ştiinţa a devenit

- o religie,
- o credinţă religioasă,
- ceva transcendent
- şi ceva care putea să înlocuiască pe Dumnezeu.

Nu este de mirare că ştiinţa a ajuns să intre în conflict cu credinţa în Dumnezeu. De ce? Fiindcă sunt mai multe lucruri din religie şi din creştinismul ortodox care sunt taine:

- sfintele taine,
- harul,
- lumina lui Dumnezeu,
- îngerii
- şi sfinţii

sunt cu toate lucruri care depăşesc ştiinţa şi sunt mai presus de ea.[57]

Ei bine acest lucru nu îl înţelege omul de ştiinţă din vremurile noastre: că sunt lucruri care sunt mai presus de ştiinţă. Mai toată lumea ştie că există

- supranatural
- şi natural.

Ele nu trebuie confundate fiindcă ştiinţa ţine de natural şi nu de supranatural. În această categorie a supranaturalului stă şi Sfântul arhanghel Rafail. „Dintre toate cele nouă grupări angelice, arhanghelii sunt consideraţi a fi arhistrategii care veghează activitatea îngerilor păzitori și se implică în ajutorarea pământenilor.

Spre deosebire de îngerii păzitori, arhanghelii sunt foarte înalți, au o voce puternică și staturi impozante, dar sunt, de asemenea, extrem de iubitori și de lipsiți de egoism. Se spune că arhanghelii sunt ființe cerești neîntrupate care nu au gen. Cu toate acestea, trăsăturile lor caracteristice le dau energii si înfățișări distincte, atât bărbătești cât și femeiești.”[58]

Prin urmare trebuie să devenim conştienţi de distincţia dintre ceea ce ţine de ştiinţă şi ceea ce iasă de sub puterea de explicaţie a ştiinţei. Fiindcă omul contemporan a fost influenţat de

- iluminism

[56]Sfântul Serafim al Dimitrovului, *Despre îngeri,* Editura Sophia, p. 71.
[57] A se vedea Dumitru Popescu, *Ştiinţă şi religie* (Bucureşti, 2001).
[58]https://playtech.ro/stiri/cine-sunt-arhanghelii-si-ce-alti-astfel-de-ingeri-mai-sunt-pomeniti-in-biblie-421778 (accesat pe 05.10.2023).

- şi raţionalism

tinde să creadă că ştiinţa poate explica totul, chiar şi pe Dumnezeu.

Ştiinţa este limitată şi contingentă în timp ce Dumnezeu este infinit şi transcendent. La fel de bine trebuie să ştim că Sfântul arhanghel Rafail este dincolo de această lume şi pentru aceasta el nu este subiect al ştiinţei raţionaliste şi empirice. Ştiinţa are menirea să ne înveţe cum să explicăm lumea şi cum să o folosim mai bine în favoarea noastră. De mai multe ori oamenii au încercat să cerceteze ştiinţific existenţa sfinţilor îngeri: „cele mai vechi referințe creștine specifice sunt de la sfârșitul secolului al V-lea d.Hr. până la începutul secolului al VI-lea: Pseudo-Dionisie le dă drept Mihail, Gabriel, Rafael, Uriel, Camael, Jofiel și Zadkiel. În majoritatea tradițiilor orale creștine protestante, numai Mihail și Gavriil sunt denumiți „arhangheli", ceea ce reflectă cel mai popular punct de vedere musulman, în timp ce tradițiile creștine catolice de rit roman îl includ și pe Rafael, pentru a completa un grup de trei. Cu toate acestea, prin tradiția sa bizantină, Biserica Catolică recunoaște șapte arhangheli în total, uneori numiți, alteori fără nume, alții decât cei trei menționați mai sus.

Liste de personaje numite „îngeri" există și în tradițiile religioase mai mici, de obicei considerate ocultiste sau superstițioase. O referire la șapte arhangheli a apărut într-un talisman din secolul al VIII-lea sau al IX-lea atribuit lui Auriol, un „slujitor al lui Dumnezeu" din nord-vestul Spaniei. El trimite o rugăciune către „toți patriarhii Mihail, Gabriel, Cecitiel, Uriel, Rafael, Ananiel, Marmoniel."[59]

Sunt mai mulţi savanţi care în demersul lor au idolatrizat ştiinţa şi susţin că de fapt şi teologia nu este numai mai mult decât o ştiinţă ca oricare altă ştiinţă. Este adevărat că teologia este o ştiinţă însă trebuie să ştim că – după cum spunea Sfântul Grigorie Teologul – teologia este *ştiinţa ştiinţelor şi arta artelor*. Prin urmare Dumnezeu din

- iubire,
- bunătate
- şi înţelegere

faţă de noi fii Săi ne-a lăsat să Îl putem studia. Totuşi nu avem cum să cuprindem infinitul lui Dumnezeu Tatăl. La fel de bine nu avem cum să îi cuprindem pe sfinţii îngeri.

Cele de mai sus ne spun motivele pentru care Sfântul arhanghel Rafail este o

- o taină,
- o enigmă
- şi un mister

al lumii noastre. A fost Sfântul arhanghel Rafail cel care a voit în antichitate ca umanitatea să ştie de existenţa lui şi pentru aceasta a fost scrisă cartea lui Tobit. Totuşi, arhanghelul este o taină mai mare decât am putea noi cuprinde.[60]

Este greu pentru omul contemporan care de cele mai multe ori este raţionalist fără să fie conştient că Sfântul arhanghel Rafail este o taină. Deşi ştim mai multe lucruri despre el cum că

- este fiinţă de lumină,
- locuieşte în cer,
- îşi poate schimba forma
- sau este unul dintre cei 7 arhangheli care stau în faţa lui Dumnezeu

ei bine ceea ce trebuie să ne dăm seama este că nu avem cum să ajungem să îl punem sub microscop pe Sfântul arhanghel Rafail după cum ar vrea unii savanţi şi oameni de ştiinţă.

„Biblia descrie îngerii ca fiind "duhuri slujitoare" (Evrei 1,14). Aceștia sunt ființe fără trupuri care îl slujesc pe Dumnezeu și îi ocrotesc pe credincioși la porunca lui Dumnezeu. Prin urmare, în cazul în care îngerii se arată credincioșilor, nu aceea reprezintă forma lor adevărată, ci este pur și simplu un chip de împrumut. Îngerii fac parte din "lumea nevăzută".

Conform Sfintei Scripturi și mărturisirilor Sfinților, îngerii sunt slujitorii lui Dumnezeu, pe care îl iubesc și îl preamăresc. De asemenea, la porunca lui, îngerii ocrotesc credincioșii și popoarele. Dar, uneori îngerii sunt și cei care aduc odată cu ei pedepsele lui Dumnezeu. La fel s-a întâmplat și in cazul focului de peste Sodoma sau pedepsele din Egipt. Un alt rol al îngerilor este de a duce rugăciunile noastre la Dumnezeu. De asemenea, aceștia vestesc fapte mari, cum ar fi Buna Vestire, Nașterea Domnului, Învierea Domnului sau cea de-a doua Lui venire."[61]

---

[59] https://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98apte_Arhangheli (accesat pe 05.10.2023).

[60] A se vedea Mănăstirea Paraclitu din Grecia, *Minuni ale sfinţilor îngeri* (Galaţi, 2002).

[61] http://bisericadinsarmasel.com/hram.html (accesat pe 05.10.2023).

Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că faptul că Sfântul arhanghel Rafail deşi nu este pus în calendarul ortodox alături de sfinţii arhangheli Mihail şi Gavriil aceasta nu înseamnă că el nu este important pentru Biserica Creştin Ortodoxă. Calendarul este mai mult o convenție umană după care ne putem orienta. La fel de bine mai multe trăsături pe care le au Sfinţii arhangheli Mihail şi Gavriil le are şi Sfântul arhanghel Rafail.

„Biserica ortodoxă cinstește, în fiecare an pe data de 8 noiembrie, Soborul Sfinților Mihail si Gavriil și a tuturor Puterilor cerești celor fără de trupuri.

Așadar, în această zi nu îi prăznuim doar pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, ci și pe toate cetele îngerești care nu s-au despărțit de Dumnezeu.

Lumea îngerească ă a fost creată de Dumnezeu din nimic, nu din ceva preexistent și nici din ființa Sa. Referatul biblic despre creație nu vorbește în mod precis despre crearea îngerilor. Sfinții Părinți afirmă ca la creație nu se vorbește explicit despre îngeri din doua motive: evreii, înclinați spre idolatrie, ar fi căzut ușor în rătăcirea idolatră a popoarelor vecine și că în cartea Facerii se urmărește numai înfățișarea începutului lumii văzute.

În ceea ce privește ierarhia îngerească, Dionisie Areopagitul vede cetele îngerești în număr de nouă, așezate în cate trei grupuri suprapuse: Serafimi, Heruvimi, Scaune; Domnii, Puteri, Stăpânii; Începătorii, Arhangheli, Îngeri. Biserica și-a dat consimțământul asupra acestei ierarhii prin introducerea ei în pictura bisericeasca."[62]

Dacă Sfântul arhanghel Rafail nu este ființă care ține de știința empirică a omului modern ține el oare de mistică? Evident că se poate găsii un element mistic în existența lui. Aceasta fiindcă mistica este un lucru propriu lumii duhovnicești. Lumea duhovnicească este superioară lumii științifice fiindcă ea urmează unirea transcendentului cu imanentul în timp ce știința rămâne doar la imanent.[63]

Trebuie să ştim că faptul că acceptăm un lucru ca fiind o taină transcendentă şi dincolo de puterile de

- cuprindere,
- raționare
- şi explicaţie

raționalistă a ştiinţei acest lucru nu înseamnă că el nu există. Avem destul de multe mărturii despre existența Sfântului arhanghel Rafail însă ele nu sunt ştiinţifice ci mistice. Trebuie să credem mai mult în mistică decât în ştiinţă când vine vorba de îngeri şi Dumnezeu.

„Sfântul Arhanghel Rafail este cinstit mai ales ca vindecător al celor bolnavi, călăuzitor tainic al celor ce călătoresc și ocrotitor al celor căsătoriți, care trăiesc în frica de Dumnezeu. În limba ebraică, "Rafail", compus din cuvintele "Rafa" și "El", înseamnă "Domnul Vindecătorul" sau "Dumnezeu este Cel care vindecă". Arhanghelul Rafail este amintit în "Cartea lui Tobit", din Vechiul Testament, unde este prezentat ca și ocrotitor și îndrumător înțelept al dreptului Tobie, în drumul său spre casa lui Raguel, pentru a lua de soție pe Sara. Când se descoperă pe sine lui Tobie, acest arhanghel spune: "Eu sunt Rafail, unul din cei șapte Sfinți Îngeri, care ridică rugăciunile sfinților și le înalță înaintea slavei Celui Sfânt" (Tobit 12, 15). În iconografie, Sfântul Rafail este înfățișat ținându-l pe Tobie de mână și îndrumându-l pe cale, în timp ce acesta ține în mână peștele pescuit în râul Tigru. Adesea, arhanghelul ține în mână un vas medical din alabastru sau o cădelniță, ca semn al tămăduirilor dăruite de Dumnezeu celor credincioși."[64]

Este adevărat că pentru mai mulți

- atei,
- necredincioşi
- şi agnostici

faptul că existența Sfântului arhanghel Rafail nu ține știința empirică îi face să considere ca existența lui să fie nulă. Ce nu intră sub incidența științe este

- un mit,
- un basm,
- o minciună
- o imaginaţie
- şi o fantezie.

---

[62] https://semnalulora.wordpress.com/2018/11/05/religie-sfintii-arhangheli-mihail-si-gavriil-praznuiti-de-ortodocsi/ (accesat pe 05.10.2023).

[63] A se vedea Nichifor Crainic, *Sfinţii: împlinirea umanului* (Iaşi, 1993).

[64]http://sfioanevanghelistul.ca/wordpress/2019/11/03/cei-mai-cunoscuti-arhangheli/ (accesat pe 05.10.2023).

Se poate vedea aici cât de departe poate duce apartenența și dependența de știință. Aceasta fiindcă este bine să știm că Sfântul arhanghel Rafail este unul care nu aici nici un interes să ajungă experimentul științific a cine știe cui savant.

Vechiul Testament ne spune că îngerii, deci și arhanghelii, sunt fii lui Dumnezeu și ei: „în straturile literare arhaice ale Vechiului Testament apare o categorie de persoane divine, numite idiomatic „fiii lui Dumnezeu/ai dumnezeilor" (*beney ʾelohim* sau *beney ʾelim*) sau „fiii Celui Preaînalt" (*bene ʿelyon*). Aceste ființe divine au fost ulterior echivalate cu îngerii, ființe non-divine aflate în slujba lui Iahve, prima și singura dovadă vechi-testamentară fiind tardivă (sec. II î. Hr.) și regăsindu-se în Dn. 3, 25.28. Aici însoțitorul tinerilor din cuptor este numit în arameică, în v. 25 *bar ʾelahin* „fiu al lui Dumnezeu/al dumnezeilor", dar în v. 28 *malʾak* „înger"."[65]

Un elev a venit la preotul lui paroh.

- Bună ziua părinte.
- Ce faci dragul meu?
- Bine.
- Și eu.
- Mă bucur.
- Părinte știți de ce am venit aici?
- Nu.
- Am făcut la religie Vechiul Testament.
- Frumos.
- Și acolo am dat de o carte.
- Care?
- Cartea lui Tobit.
- A da, Tobit.
- Și nu prea am înțeles-o.
- Este vorba de un arhanghel din cer care a venit pentru a ajuta familia lui Tobie și Tobia.
- Asta am înțeles.
- Atunci ce este?
- Cine sunt îngerii?
- Sunt și ei fii lui Dumnezeu, adică creația lui Dumnezeu.
- Credeam că numai noi suntem.
- Nu, îngerii au apărut mai înainte de noi.
- Așa ne-a spus și profesorul de religie.
- Și?
- De ce nu putem să îi vedem?
- Fiindcă ei sunt nevăzuți.
- Cum?
- Inima din tine o vezi?
- Nu.
- Dar o simți?
- Da.
- Așa este și cu îngerii.
- Îi simțim?
- Da.
- Dar părinte mai este ceva.
- Ce?
- Mai sunt alte măturii despre existența Sfântului arhanghel Rafail?
- Da.
- Care?
- Este una din secolul IV.
- Și ce spune?
- A fost o descoperire pe care a avut-o Sfântul Nifon al Constanțianei.
- Aș vrea să o știu și eu.

[65] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) pp. 29-30.

- Sfântul Nifon a avut o viziune în care a văzut că cerul s-a deschis şi acolo după Judecata de Apoi a putut să îl vadă pe Sfântul arhanghel Rafail.
- Cum?
- Era un ospăţ mare cu toate bunătăţile.
- Şi?
- Iisus le-a spus heruvimilor să înconjoare ospăţul.
- Aşa ca zidul în ce înconjoară cetatea?
- Da.
- De-a dreapta acestui mare ospăţ din cer Sfântul Nifon a putut să îl vadă pe Sfântul arhanghel Mihail care era înconjurat de Sfinţii arhangheli Gavriil, Rafail şi Uriil.
- Ce frumos.
- Lână ei era o mulţime mare de cete îngereşti care luminau foarte puternic.
- Aşa este un ospăţ în cer?
- Da.
- Nu ştiam că sunt ospeţe în rai.
- Sunt.
- Bine de ştiut.
- După ospăţ Sfântul Nifon a putut să îl vadă cum Domnul Iisus s-a plecat în faţa lui Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Duhul Sfânt.
- Asta înseamnă că în rai este numai armonie.
- Şi înţelegere.
- Da?
- Da.
- Eu credeam că este numai armonie.
- Este armonie dar şi înţelegere.
- Acum să ştiţi că nu mai am nici o neînţelegere cu privire la Sfântul arhanghel Rafail.
- Mă bucur.
- Am să mă rog Sfântului arhanghel Rafail.
- Aşa să faci.
- Îmi era greu să mă rog cuiva pe care nu îl pot înţelege.
- Asta aşa este.
- Povestea cărţii lui Tobit este frumoasă.
- Este.
- Dar de ce Sfântul arhanghel Rafail s-a dat drept tânărul Azaria?
- Din discreţie.
- Adică?
- Sfinţii îngeri deşi au mare slavă nu fac caz de cine sunt ei.
- De ce?
- Fiindcă sunt smeriţi.
- Adică nu se laudă?
- Da.
- Şi sunt mândrii?
- Da.
- Am mulţi colegi care sunt orgolioşi.
- Învaţă de la ei să nu fi ca ei.
- O să încerc.
- Aşa să faci.
- Părinte vă mulţumesc mult că m-ai primit.
- Oricând.
- Credeam că nu îmi veţi explica.
- Poarta mea îţi este deschisă oricând.[66]

[66]Vedenia Judecății de apoi a Sfântului Nifon al Constanțianei https://www.aparatorul.md/vedenia-sfantului-ierarh-nifon-al-constantianei-despre-infricosata-judecata/ (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus încă o mărturie eshatologică ce ne spune că după Judecata de Apoi Sfântul arhanghel Rafail se va bucura cu cei mântuiţi de marile ospeţe din rai. Este o mărturie a Sfântului Nifon al Constanţianei care ne spune că cu adevărat în rai îngeri se veselesc şi se bucură pururi.

Îngeri sunt fiinţe supranaturale însă ei nu trebuie să fie idolatrizaţi cum făceau în vechime păgânii cu demonii. „Totuşi, anterior acestei echivalări, îngerii înşişi erau văzuţi drept fiinţe divine. Von Rad chiar susţine că în textele preexilice îngerii ar fi ţinut locul unor zeităţi canaanite care se revelau în locaţii sacre. Denumirea ebraică de *mal'ak* sau grecească de *angelos*, „trimis", se putea aplica şi solilor umani, dar în *Vulgata* Fericitul Ieronim distinge *nuntius* „solul", „trimisul" uman de *angelus*, „îngerul", „trimisul" ceresc, termen obţinut prin calchiere din greacă. Originea unor asemenea trimişi divini ar fi panteonul ebraic pre-exilic. Astăzi tot mai mulţi cercetători consideră că Israelul pre-exilic era politeist, Iahve ca divinitate naţională fiind încadrat într-un panteon, poate chiar în cadrul templului din Ierusalim, dar cu siguranţă în religia populară."[67]

Mulţimea de cărţi despre îngeri publicată la nivel mondial ne spune că oamenii simt un fel de

- fascinaţie,
- interes,
- atracţie
- şi dorinţă

de a îi cunoaşte pe sfinţii îngeri. Acest lucru este bine însă nu trebuie să uităm că îngerii sunt dincolo de lumea noastră. De mai multe ori îngerii ajung să fie manipulaţi şi sunt adaptaţi la diferite sisteme de gândire mai mult sau mai puţin creştine.

A manipula şi a contraface adevărurile despre existenţa sfinţilor îngeri – şi chiar a Sfântului arhanghel Rafail trebuie să ştim că este un lucru

- periculos,
- nesăbuit
- şi riscant.

Aceasta fiindcă deşi sfinţii îngeri sunt fiinţe ale binelui totuşi ei pot şi pedepsii. Sunt mai multe cazuri în Biblie care ne spun că sfinţii îngeri au dus la îndeplinire pedepse a lui Dumnezeu asupra unor oameni.[68]

Sunt mai mulţi teologi care evident că încearcă să plaseze personalitatea Sfântului arhanghel Rafail între restul de îngeri. Acest lucru este de multe ori mai greu de făcut fiindcă după cum ştim sfinţii îngeri sunt fiinţe nevăzute. Totuşi trebuie să ştim că Sfântul arhanghel Rafail are cele mai multe trăsături comune cu restul de sfinţi îngeri: „trimişii" (*mal'akim*) divini sunt puşi în paralel şi cu denumirea de „slujitori" (*'abadim* în Iov 4, 18; *meșaretim* în Ps. 103, 5), fiind echivalaţi în ultimul pasaj cu „duhurile" (*ruḥot*) şi „focul arzător" (*'eș loheṭ*). O altă denumire des întâlnită este aceea de „sfinţi" (*qedoșim*)[9]. În Dn. 10, 13; 20-21 fiinţele divine care se îngrijesc de un popor se numesc „prinţ" *śar*, termen care provine din Ios. 5, 14-15[10] şi care este tradus în Theodotion prin *strategos*, iar în LXX prin *archon* „conducător", „stăpânitor". Aceasta din urmă va determina denumirea ulterioară de *archai*, „stăpâniri", pentru una dintre clasele angelice. În Dn. 10, 13 Mihail apare drept „prinţ" sau arhonte, fiind îngerul poporului Israel. În Dn. 4, 10-20 se întâlneşte şi denumirea de „veghetor" (aram. *'ir*; LXX *angelos*, pe când Theodotion chiar transliterează în greacă *ir*) şi „sfânt" (aram. *qadiș*)[11]. În literatura inter-testamentară, un rol deosebit îl joacă denumirea de „veghetori" (1 Enoh 12, 2-4; 20, 1), explicată prin parafraza „cei care nu dorm" (1 Enoh 39, 12-13; 40, 2; 61,12). Tot acum apare şi expresia de „fiii cerului" (1 Enoh 6, 2; 13, 8; 12, 4; 14, 3; 101, 1), sub influenţa expresiei vechi „fiii lui Dumnezeu".[69]

Prin urmare putem să vedem că încă din Vechiul Testament sfinţii îngeri sunt denumiţi fii lui Dumnezeu. De ce? Fiindcă şi eu sunt creaţia lui Dumnezeu Tatăl. Acest lucru este bine să îl avem în vedere când în lumea noastră sunt mai mulţi care cred că numai noi oamenii suntem fii lui Dumnezeu. Sfântul arhanghel Rafail este prin urmare un subiect

- logic,
- evident
- şi de la sine înţeles

al angelologiei creştin ortodoxe.

La el cel mai uşor ajungem prin rugăciune şi nu prin investigaţie ştiinţifică. Acest lucru este uitat de mai multă lume care în timpul rugăciunii ajung să se plictisească. Aceasta fiindcă cei mai mulţi dorim ca să vedem pe

---

[67] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 30.
[68] A se vedea Jean D'Ormesson, *Le rapport Gabriel* (Gallimard, Paris).
[69] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 34.

sfinții îngeri ca pe ceva ieşit din comun şi cu totul extraordinar şi senzațional. Ei bine sfinții îngeri nu sunt deloc pentru noi ceva care intră în ordinea senzaţionalului.

Sunt mai mulți care consideră că sfinții îngeri cu toții au care de foc după cum a fost văzut cel care l-a ridicat pe Sfântul Ilie la cer. Ceea ce este sigur este că în cer îngerii nu duc lipsă de nimic. „Alaiul de la curtea lui Iahve este numit „oştirea cerului" (ebr. *ţeba' haşşamaim*). Conform descrierii din ciclul literar al profetului Elisei, ea cuprinde „cai şi care de foc" (4 Rg. 6, 17) invizibile omului obişnuit până când Dumnezeu îi „deschide ochii", într-unul dintre aceste care profetul Ilie fiind înălţat la cer (4 Rg. 2, 11). Înainte să cucerească Ţara Făgăduinţei, Iosua îl întâlneşte chiar pe conducătorul (*śar*) oştirii cereşti (Ios. 5, 14). Motivul oştirii cereşti apare şi în literatura inter-testamentară, exemplară fiind apariţia unor oştiri combatante în aer în 2 Mac. 5, 2-4."[70]

Sfinţii îngeri sunt unii care nu suferă de singurătate din două motive:

- sunt mai mulţi
- şi stau în prezenţa lui Dumnezeu.

A crede că sfinții îngeri au sentimente strict umane este eronat. Aceasta fiindcă ei sunt mai presus de tot ceea ce ne defineşte pe noi oamenii. La fel de bine ceea ce trebuie să ştim este că sfinţii îngeri sunt extrem de bine organizaţi. Ei funcţionează pe principiul ierarhic şi tot ceea ce fac este în acest sens cât se poate de bine

- pus la punct,
- organizat,
- ierarhic,
- ordonat
- şi exact.[71]

Sfântul arhanghel Rafail este unul dintre cei mai cunoscuţi îngeri aceasta şi fiindcă el este denumit cu numele lui. Ceea ce este bine de ştiut este că de mai multe ori Biblia tace cu privire la numele îngerilor. De ce? Este un motiv pe care numai Dumnezeu îl ştie. Nu ştim numele îngerilor care s-au arătat păstorilor de Crăciun. Nu ştim numele îngerului care l-a scos pe Sfântul apostol Petru din temniță. Nu ştim numele îngerilor care au apărut în Apocalipsa Sfântului apostol Ioan.

Ceea ce s-a putut vedea însă din Biblie este că în antichitate sfinții îngeri au fost asimilaţi cu stelele cerului. De ce? Nu ştim cu adevărat fiindcă sunt mai multe speculaţi pe această temă unii cred că îngerii sunt asimilaţi cu stelele fiindcă pentru a ajunge pe pământ ei trec printre stele.

„Oştirea divină, din care făceau parte, ca şi din sfatul divin, „fiii lui Dumnezeu", cunoaşte ulterior un proces de astralizare, prin care au trecut şi religiile din Siria şi Mesopotamia. Mai ales în secolele de dominaţie asiriană, sec. VIII-VII î. Hr., oştirea divină este identificată cu astrele. Aşa de exemplu, prin paralelismul membrelor, fiii lui Dumnezeu sunt identificaţi în Iov 38, 6 cu stelele, iar în Dn. 8,10 oştirea cerească este pusă în paralel cu stelele. Într-un text ce aminteşte de Dt. 32, 8-9, anume Dt. 4, 19, se precizează că israeliţii trebuie să-L cinstească pe Iahve, în timp ce Iahve le-a dat celorlalte popoare să cinstească oştirea cerului."[72]

Totuşi ceea ce trebuie să ne dăm seama este că Sfântul arhanghel Rafail este o ființă care pentru noi oamenii este inedită. Este inedită fiindcă el este ceva care este

- dincolo,
- peste
- şi mai presus

de lumea noastră a oamenilor.

Totuşi este un sentiment plăcut să ştim că în lumea de dincolo avem un prieten

- sincer,
- candid,
- bun
- şi iubitor

în persoana Sfântului arhanghel Rafail.

Oamenii de azi sunt unii care nu prea vor să ştie de Sfântul arhanghel Rafail. De ce? Fiindcă am ajuns să fim prinşi mult prea mult în cotidian şi efemer.

Este bine să ştim în acest sens că a ne ruga Sfântului arhanghel Rafail în nici un fel nu este un lucru

- fără de sens

---

[70] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 38.

[71] A se vedea James C. Quiggle, *Angelology. A true history of the angels* (James C. Quiggle, 2017).

[72] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 38.

- şi efemer.[73]

Sfântului arhanghel Rafail ne rugăm pentru cei vi dar şi pentru cei morţi. De ce? Fiindcă este bine să ştim că îngerii pot să vadă foarte bine ceea ce are loc cu sufletelor celor morţi. Sunt mai multe mărturii creştin ortodoxe care ne mărturisesc că îngerii au fost unii care în urma rugăciunilor celor vii au ajuns să îi scoată din iad pe cei morţi. Rugăciunile noastre pentru cei morţi ştim că nu sunt în van. De ce? Fiindcă până la judecata de apoi starea sufletelor poate să fie modificată de cei vii care mijlocesc la Dumnezeu pentru sufletele celor morţi.

Sunt mai multe discuţii între creştinii ortodocşi simplii cu privire la modul cum sfinţii îngeri ales să se descopere nouă. Aceasta fiindcă uneori îngerii se arată nouă ca oameni şi alte ori prin diferite alte fenomene. Ceea ce am putut vedea este că lui Tobit şi Tobia Sfântul arhanghel Rafail s-a arătat într-o formă umană. „Spre deosebire de teofaniile clar antropomorfe din Fc. 18, 1-15 şi 32, 23-33, unde Dumnezeu apare ca *'iş*, „bărbat", „om", îngerii apar într-un mod mai accentuat, fie în formă non-umană (în para focului – Iş. 3, 2, în stâlp de nor – Iş. 14, 19-20), fie ca o voce din cer (Fc. 21, 15-20; 22, 9-19), fie ca oameni cu puteri supranaturale (lovindu-i pe locuitorii Sodomei cu orbire – Fc. 19, invizibil pentru vrăjitorul Valaam – Nm. 22, făcând minuni – Jd. 6 şi 13). Doar în Ios. 5, 13-15 îngerul doar se prezintă ca fiind de origine cerească, fără să demonstreze prin înfăţişare şi putere nimic supraomenesc.

În Jd. 6, „omul lui Dumnezeu" a cărui identitate nu este cunoscută la început este descris de femeia lui Manoe ca având „înfăţişarea unui înger al lui Dumnezeu, foarte înfricoşător" (Biblia sinodală traduce „luminos"). În Iz. 40, 3 îngerul însoţitor al profetului este descris ca un om „a cărui înfăţişare era ca arama strălucitoare". Totuşi, abia în sec. II î. Hr., în cartea Daniel (10, 5-6), imaginea trimisului divin capătă o strălucire deosebită: „Şi mi-am ridicat ochii mei şi iată un om îmbrăcat în veşminte de in, iar coapsele lui încinse cu aur curat şi de preţ; / Trupul lui ca şi crisolitul şi faţa lui ca fulgerul, iar ochii lui ca flăcările de foc, braţele şi picioarele lui străluceau ca arama lustruită şi sunetul cuvintelor lui ca vuietul unei mulţimi."[74]

Este evident că în această lume nu vom ştii cum sfinţii îngeri pot să îşi asume diferite forme. Ei pot face acest lucru fiindcă sunt fiinţe supranaturale care nu sunt mărginit de natural cum suntem noi oamenii. Ceea ce trebuie să facem noi oamenii este să ne dăm seama că există o *mystagogie a îngerilor*.[75]

Fiindcă este ştiinţific omul de azi eventual are mai multe ezitări cu privire la cultul Sfântului arhanghel Rafail. De ce? Fiindcă el consideră că totuşi arhanghelul are trebuii să fie

- contactat,
- întâlnit
- şi explicat

şi pe care ştiinţifică. Ori ştim că acest lucru nu are loc. Aşa se face că sunt şi mulţi care sunt dezamăgiţi de existenţa Sfântului arhanghel Rafail. Astfel sunt unii care se întreabă dacă Sfântul arhanghel Rafail are aripi sau nu? Ceea ce este bine să ştim este că aripile în cazul sfinţilor îngeri se referă la abilitatea lor de a zbura între cele două lumi:

- pământul
- şi raiul.

„Îngerul se înalţă la cer cu flacăra focului de la jertfă (Jd. 13, 20), pluteşte între cer şi pământ (1 Par. 21, 16) sau vine în zbor grăbit (Dn. 9, 21 – TM redă „încărcat de grijă", ceea ce reprezintă un nonsens şi trebuie corectat cu „venind în zbor"). Aripile unor asemenea personaje cereşti antropomorfe sunt menţionate în literatura biblică mult mai târziu, deşi sunt obişnuite pentru fiinţele teriomorfe hibride (heruvimii şi serafimii). În Za. 5, 9, profetul vede două femei cu aripi ca de barză, pe care Jeremias le pune în legătură cu heruvimii din Iz. 1 şi 10."[76]

Este bine să nu confundăm lucrurile: ceea ce este propriu oamenilor nu este propriu sfinţilor îngeri. Acest lucru este un mare adevăr pe care foarte mulţi dintre noi îl uităm. Fiindcă suntem mult prea opaci în cele lumeşti foarte greu ajungem

- să ne deschidem,
- să vedem
- să ne orientăm
- şi să fim receptivi

---

[73]A se vedea Radu Teodorescu, *Lupta cu efemerul* (Cugir, 2023).

[74]Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 39.

[75] A se vedea Radu Teodorescu, *Mystagogia angelorum. Studii despre anghelism* (Cugir, 2008).

[76]Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 39.

la tainele lumii de dincolo, adică la rai.

„O atenţie specială trebuie acordată „îngerului lui Iahve" („îngerul Domnului", *mal'ak Yahwe*), formulă ce apare de 58 de ori, sau în varianta „îngerul lui Dumnezeu" de 11 ori. Acest tip angelic se confundă cu Dumnezeu în teofanie, fenomen întâlnit în Pentateuh şi în Judecători. Astfel, în Fc. 16, Agar vorbeşte cu îngerul lui Iahve (v. 7-11), dar în v. 13 se arată că Agar se referă la Iahve, Cel ce-i grăise. În Fc. 21, 17 Dumnezeu a auzit glasul copilului lui Agar, dar îngerul lui Dumnezeu a strigat din cer. În Fc. 22, în pericopa jertfei lui Isaac, îngerul lui Iahve strigă către Avraam (v. 11-12), dar acesta numeşte locul acela „Iahve Se arată" (v. 14); sau, mult mai clar, în v. 15-16, îngerul lui Iahve îl cheamă iarăşi, dar vorbeşte în numele lui Iahve: „A strigat a doua oară îngerul Domnului din cer către Avraam şi a zis: «Juratu-M-am pe Mine însumi, zice Domnul, că de vreme ce ai făcut aceasta şi n-ai cruţat nici pe singurul tău fiu, pentru Mine etc.»"[77]

Un elev a venit acasă de la ora de religie.

- Bună tată.
- Bună să fiul meu.
- Vreau vorbesc ceva cu tine tată.
- Cum este cu sfinţii îngeri?
- De ce?
- Am făcut azi la religie despre îngerul Rafai.
- O ce frumos.
- Dar nu am înţeles mare lucru.
- De ce?
- Ni s-a spus că îngerii sunt mesagerii lui Dumnezeu.
- Aşa este.
- Dar de ce nu îi putem vedea?
- Fiindcă sunt nevăzuţi.
- De ce?
- Ei sunt fiinţe care nu vin din lumea noastră.
- Dar de unde?
- Din rai.
- Ştiu ce este raiul.
- Vezi că ştii?
- Şi ce face Sfântul arhanghel Rafail în rai?
- Mai multe lucruri.
- Cum ar fi?
- Cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu.
- Da?
- Da.
- Asta nu ne-a spus-o profesorul de religie.
- Nu vă poate spune chiar tot.
- Şi de ce cântă Sfântul arhanghel Rafail imnuri de laudă lui Dumnezeu?
- Din mai multe motive.De ce cântă oamenii?
- De bucurie, de tristeţe, de eroism.
- Aşa este.
- Şi?
- Sfântul arhanghel Rafail îi cântă lui Dumnezeu fiindcă Îl iubeşte.
- Cum cântăm noi la biserică?
- Da.
- Şi de unde ştim că Sfântul arhanghel Rafail îi cântă în cer lui Dumnezeu.
- De la Sfântul Nifon al Constanţianei.
- Nu am auzit de el.
- Este un sfânt al bisericii noastre.
- Şi ce spune el?
- Spune aşa.
- Ce?

[77]Idem p. 41.

- Că el a putut să vadă cum cerurile s-au deschis.
- Şi?
- În rai era un ospăţ mare.
- Ce frumos.
- Prima ceată de îngeri a început să cânte lui Dumnezeu.
- Şi?
- Sfinţii tresăltau de bucurie.
- De ce auzeau?
- Da. Apoi s-au apucat să cânte serafimii.
- Am auzit de serafimi.
- Toată fiinţa sfinţilor din cer a fost cuprinsă de această frumoasă cântare.
- Aşa de frumos cântau?
- Da.
- Ei bine rând pe rând fiecare dintre cele 9 cete îngereşti au cântat laude lui Dumnezeu.
- Sunt 9 cete de îngeri în cer?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Cei care au cântat una dintre cele mai frumoase cântări au fost Sfinţii arhangheli Mihail, Gavriil şi Rafail.
- Cum?
- A cântat Mihail şi i-a răspuns Gavriil.
- Şi la Rafail cine i-a răspuns?
- I-a răspuns arhanghelul Uriil.
- Unul dintre arhangheli?
- Da.
- Ce frumos.
- Aşa este.
- Decât sunt îngeri care cântă în dialog?
- Da. După cum spune Sfântul Nifon.
- Îmi dau seama.
- Oricum în rai se auzea o armonie sublimă.
- Ştiu şi eu ce este armonia.
- Bine.
- Deci ştim că Sfântul arhanghel Rafail cântă în cer.
- Da.
- Nu ştiam acest lucru.
- Acum nu ştim chiar exact tot ceea ce face Sfântul arhanghel Rafail în cer.
- De ce?
- Fiindcă nu avem cum.
- Oare?
- Da.
- De ce?
- Îngerii sunt în cer şi noi aici pe pământ.
- Şi este distanţă mare până în ce?
- Foarte mare.
- Înţeleg.
- Mă bucur.
- Acum sunt mai lămurit.
- Despre Sfântul arhanghel Rafail?
- Da. [78]

[78] Vedenia Judecății de apoi a Sfântului Nifon al Constanțianei https://www.aparatorul.md/vedenia-sfantului-ierarh-nifon-al-constantianei-despre-infricosata-judecata/(accesat pe 30.07.2023).

Dialogul de mai sus ne spune despre faptul că la fel ca restul îngerilor Sfântul arhanghel Rafail în cer îi cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu. El face acest lucru din proprie iniţiativă şi nu ca o obligaţie faţă de Dumnezeu. De fapt toţi sfinţii îngeri fac acest lucru. La fel de bine sfinţii îngeri sunt implicaţi în viaţa lumii oamenilor: „apoi, în Fc. 31, îngerul lui Iahve îl apelează în vis pe Iacob (v. 11), dar se prezintă ca fiind Dumnezeu: „Eu sunt Dumnezeu, Cel ce ţi S-a arătat în Betel" (v. 13). Într-o relatare foarte stranie despre atacul asupra lui Moise la un popas de noapte în drum spre Egipt, pe de o parte se spune că l-a întâmpinat îngerul lui Iahve (Iş. 4, 24), apoi, după tăierea împrejur a fiului lui Moise, „S-a dus Iahve de la el" (v. 26). În Iş. 33, se arată că Iahve va trimite înaintea poporului îngerul Său şi nu va veni El Însuşi, ca să nu se mânie pe popor şi să-L pedepsească (v. 2-3), dar în v. 14 se spune că El Însuşi va merge cu poporul. În Jd. 6, 12-22a se relatează cum îngerul lui Iahve i se arată lui Ghedeon, dar în v. 22b-24 Cel cu care vorbise era Iahve. În sfârşit, în Jd. 13, 21-22, părinţii lui Samson înţeleg că cel care li s-a arătat este îngerul lui Iahve (v. 21), dar trag concluzia: „am văzut pe Dumnezeu" (v. 22)."[79]

CAPITOLUL 4

SFÂNTUL ARHANGHEL RAFAIL CA SLUJITOR AL BINELUI ŞI AL ADEVĂRULUI

Binele este o noţiune complexă ce nu ţine numai de lumea noastră. Noi credem că există o singură dimensiune a binelui: cea omenească. Adevărul este că binele include pe sine şi lumea îngerească. Ştim că îngerii din cer au optat din proprie iniţiativă să fie slujitori ai binelui. Aceasta fiindcă ei sunt unii care puteau alege răul. Unii dintre ei au ales răul şi s-au schimbat din îngeri în draci. Această trecere a unor îngeri în draci este subiectul la multe cărţi de teologie şi chiar romane religioase.

Îngerii buni sunt slujitori eterni ai binelui. Ei în acest sens ne ajută – în mod nevăzut – şi pe noi oamenii

- să slujim,
- să facem
- şi să ne dedicăm binelui.

Iată de ce binele este o noţiune complexă atât

- omenească
- cât şi îngerească.[80]

Simţim de mai multe ori să binele din lumea noastră este slab şi fragil. Acest lucru fiindcă omul de azi crede că biele este unul care este strict uman şi nu prea are legătură cu cerul. Binele trebuie să ştim că este trans-dimensional fiindcă el include în sine raiul şi pământ. Iadul este în acest sens produsul respingerii binelui şi dorinţa de a cea un loc în care tot ceea ce există este răul.

Îngerii sunt fiinţe ale binelui dar acest bine al lor vine de la Dumnezeu Tatăl: „Eichrodt vede însă în această realitate o intenţie teologică: Dumnezeu Se întrupează temporar în forma umană a îngerului pentru a-i asigura pe oameni de prezenţa şi asistenţa Sa. Prin „îngerul Domnului" care se confundă cu Iahve, se poate depăşi separarea dintre transcendenţa şi imanenţa divină. Îngerul Domnului care vorbeşte ca Dumnezeu a fost însă privit, începând cu apologeţii creştini ca de exemplu Sf. Iustin, ca fiind o preînchipuire foarte subtilă a lui Hristos, trimis al Tatălui, dar, deopotrivă, Dumnezeu."[81]

Tot binele vine de la Dumnezeu Tatăl şi trece prin sfinţii îngeri spre noi oamenii. Ceea ce este bine să ştim şi pe ceea ce ne putem baza că avem în comun cu sfinţii îngeri şi cu Sfântul arhanghel Rafail este facerea binelui. Faptele noastre bune sunt unele care decid

- apropierea
- sau distanţarea

de sfinţii îngeri.

Sfinţii îngeri sunt unii care fără doar şi poate că ne vor face să fim alături de ei în rai dacă în această viaţă ne luăm

- angajamentul
- şi dorinţa

---

[79] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli şi îngeri* (Bucureşti, 2011) p. 41.
[80] A se vedea Vladimir Soloviov, *Îndreptăţirea binelui* (Bucureşti, 1994).
[81] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli şi îngeri* (Bucureşti, 2011) p. 42.

de a slujii binele.

Iată de ce l-am denumit în această carte pe Sfântul arhanghel Rafail ca fiind un slujitor al binelui. Aceasta fiindcă el a ales să slujească binele şi să îl slujească până la capăt. Este slujirea binelui cea care îi ţine în fiinţă pe sfinţii îngeri care sunt alături de noi oamenii în dorinţa de a face fapte bune.

În acest sens este adevărat că sfinţii îngeri de mai multe ori au purtat conflicte cu dracii care s-au dedicat etern slujirii răului: „textul din Dn. 10, 13.20 prezintă un conflict între îngeri, care funcţionează ca nişte satrapi cereşti, după modelul administraţiei persane, având în grija lor diverse popoare şi ajungând la lupte unii cu alţii pentru influenţă. Interesant că în vreme ce Theodotion urmează TM, LXX îl identifică în mod clar doar pe Mihail cu un înger, pe când pe ofiţerul Persiei şi pe cel al Greciei cu figuri omeneşti. Astfel LXX evită ideea considerată controversată a unui conflict între îngeri."[82]

Sfântul arhanghel Rafail este unul care am putut să vedem că s-a confruntat cu dracii atunci când l-a exorcizat pe Asmodeu. Crezul dracilor în rău şi puterea lui este unul

- iluzoriu
- şi utopic.

Sfinţii părinţi sunt unii care faptul că răul nu are fiinţă prin sine. El este mai mult *o absenţă* a binelui sau mai bine spus un parazit. Existenţa de parazit a răului poate să fie văzut din mai multe lucruri:

- lipsa de creativitate,
- lipsa de originalitate,
- lipsa de progres,
- lipsa de evoluţie
- şi caracterul distructiv.

Ei bine în sine dracii ştiu că alegând să slujească răului au ales să slujească o himeră şi o simplă iluzie dar nu vor să recunoască acest lucru.[83]

Unele descoperiri arheologice chiar certifică faptul că oamenii de mai multe ori au cerut ajutorul îngerilor în propriile lor lupte şi bătălii: „în *Regula războiului* din Qumran, patru nume de îngeri sunt scrise pe scuturile turnurilor de atac: Mihail, Gavriil, Sariel şi Rafael (1QM 9:14-16). Aceiaşi patru apar şi în 4Q285//4QSM fragm. 10:3. Grupul celor patru îngeri cu nume devine nucleul arhanghelilor de mai târziu. Probabil că la originea numărului de patru stau „cele patru laturi ale pământului" (Is. 11, 12; Iz. 7, 2) „cele patru vânturi din cele patru margini ale cerului" (Ir. 49, 36; cf. Zh. 2, 10; Dn. 8, 8; 11, 4), care arată desigur universalitatea responsabilităţii angelice. Patru reprezenta deplinătatea, ca depăşire a numărului trei, încă din texte vechi profetice (sec. VIII î. Hr.): „Pentru trei păcate… ba chiar pentru patru…" (Am. 1, 3 repetat în cap. 1-2 în total de opt ori în textul canonic actual). O primă ocurenţă a numărului patru în legătură cu făpturile cereşti se întâlneşte la Iezechiel (Iz. 1, 5-6): patru fiare (*ḥayyot*) cu patru feţe şi patru aripi, fiind apoi preluat de Zaharia: patru coarne (Zh. 2, 1), patru făurari (2, 3), patru vânturi, care – extrem de sugestiv – apar personificate drept nişte fiinţe cereşti (6, 5); iar apoi preluat chiar şi de Daniel: patru fiare/fiinţe (aram. *ḥeywan*, corespunzând lui *ḥayyot* – Dn. 7, 3), patru coarne (Dn. 8, 8)."[84]

Omul de mai multe ori nu ştie care este cauza răului din lumea noastră şi ceea ce este şi mai rău este că se simte cât se poate neputincios. Sunt mai mulţi care adevărul este că renunţă la slujirea binelui când se confruntă cu răul. Aceasta fiindcă ei sunt persoane

- superficiale,
- sperioase
- şi fără profunzime.

Cartea lui Tobit ne spune că Sfântul arhanghel Rafail este alături de noi când ne confruntăm cu demonii şi puterile drăceşti. Prin urmare este bine să ştim că nu suntem singuri în faţa răului. Răul are cele mai agresive şi hidoase – ca să nu spunem morbide – forme de manifestare în această lume:

- teroare,
- război,
- crimă,
- sadism,
- distrugere
- sau perversiune.

---

[82] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 60.
[83] A se vedea Radu Teodorescu, *Răul în religiile lumii* (Pennsylvania, 2002).
[84] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli și îngeri* (București, 2011) p. 63.

Totuşi este bine să ştim că binele este nelimitat în timp ce răul este limitat. Binele este nelimitat fiindcă el vine de la Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar fi rău ei bine răul are fi devenit nelimitat:

- veşnic
- şi infinit.

Iată de ce se merită să credem în bine şi să ne dăm seama de iluzoria putere a răului.[85]

Arhanghelii sunt unii care slujesc binelui sunt mai multe forme: „în straturile ulterioare ale Cărţii Veghetorilor, cap. 12-36, numărul se amplifică la şase şi apoi şapte. Sub numele de „veghetori", 1 Enoh 20, 1-7 oferă şase (în manuscrisele etiopinene) sau şapte nume de îngeri (în cele greceşti). În greacă numărul lor este şapte şi sunt numiţi chiar „arhangheli". Aceştia sunt: Uriel (în etiopiană Suruel), responsabil cu lumea şi cu tartarul; Rafael, responsabil cu duhurile oamenilor; Raguel (Reuel), care îi pedepseşte pe luminători (astre); Mihail, răspunzător de cei buni şi de popor; Sariel (în etiopiană Saraqael), responsabil de duhurile care păcătuiesc împotriva duhului; Gabriel, care stăpâneşte grădina Edenului, şerpii (dragonii)111 şi heruvimii; Remiel, responsabil ce cei înviaţi.

Aşa cum a arătat şi Bousset, numărul şapte este confirmat de 1 Enoh 81, 5, „cei şapte sfinţi" sau de 90, 21 „cei şapte albi ca zăpada".113 În 1 Enoh 87, 2, cei patru şi respectiv cei trei „oameni în alb" se referă la cei patru îngeri speciali din cap. 9-10, la care se adaugă cei trei îngeri din cap. 20. În 90, 21 se regăsesc iarăşi ca „aceşti şapte [oameni] în alb dintâi". Rolul de îndrumători pe care îl au Uriel, Raguel şi Remiel în 87, 3-4 şi 90, 31 nu prezintă paralele în Cartea Veghetorilor.114 Faţă de Cartea Veghetorilor, în Apocalipsa Animalelor (cap. 85-90) Dumnezeu nu este menţionat ca Cel care îi trimite pe îngeri în misiune, dar diferenţa nu implică vreo consecinţă majoră pentru că motivul ar putea fi trezirea curiozităţii narative ca artificiu literar.115 După Tob. 12, 15, Rafael este „unul din cei şapte sfinţi îngeri, care ridică rugăciunile sfinţilor şi le înalţă înaintea slavei Celui Sfânt" sau – după varianta din Sinaiticus – „care stau şi intră înaintea slavei Domnului". Şi în Ap. 1, 4 este vorba de „şapte duhuri care stau înaintea tronului" lui Hristos, numite şi „şapte stele" sau îngeri (1, 20) sau şapte sfeşnice (4, 5) sau „şapte ochi" ai Mielului (5, 6; cf. Zh. 4, 10) sau „şapte îngeri" (1, 20; 8, 2.6)."[86]

Din citatul de mai sus se poate vedea că o altă menire a Sfântului arhanghel Rafail este să prezinte rugăciunile sfinţilor în faţa lui Dumnezeu. Evident că acest lucru – prin extensie – ne spune că el ascultă şi rugăciunile noastre ale tuturor creştinilor ortodocşi. Totuşi trebuie să ştim că:

- una este rugăciunea unui sfânt
- şi alte este rugăciunea unui creştin ortodox simplu.

De ce? Fiindcă noi creştinii ortodocşi simpli de cele mai multe ori ne rugăm

- formal,
- fără credinţă
- şi superficial.

Sfinţii în schimb se roagă cu toată fiinţa. Au fost mai mulţi teologi creştin ortodocşi care au îndemnat la o participare fiinţială în viaţa noastră duhovnicească.[87]

Prin urmare ne putem da seama că o altă ocupaţie a Sfântului arhanghel Rafail din cer – pe lângă faptul că se roagă pentru noi şi îi cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu – este să asculte rugăciunile noastre către Dumnezeu şi să i le prezinte lui Dumnezeu.

Sunt mai multe texte care vorbesc despre faptul că din cer Sfântul arhanghel Rafail la fel de bine veghează şi asupra bolilor care ne cuprind. Aceasta fiindcă demonii pot să aducă şi ei boli asupra noastră. De mai multe ori sfinţii îngeri şi Sfântul arhanghel Rafail ajunge să vindece pe cei bolnavi fiindcă dacă ei nu ar intervenii ei bine am fi veşnici bolnavi.

Sfântul arhanghel Rafail se bucură când noi facem fapte bune şi se întristează când facem fapte rele. Acest lucru îl fac de fapt toţi îngerii din cer. În cazul nostru al oamenilor faptele bune sunt esenţa a ceea ce experimentăm la fiind binele. Îngerii din cer trebuie să ştim că fac fapte bune însă aderenţa lor la bine a fost stabilită mai mult printr-un act de voinţă prin a rămâne

- credincioşi,
- loiali,
- supuşi
- recunoscători
- şi mulţumitori lui Dumnezeu.

---

[85]Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre mărginita putere a diavolului* (Bucureşti, 2005).

[86] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli şi îngeri* (Bucureşti, 2011) pp. 62-63.

[87]A se vedea Ioannis Zizioulas, *Fiinţa ecclesială* (Bucureşti, 1996).

Că arhanghelii sunt unii care au mai multe responsabilităţi în rai o ştim din mai multe surse: „grupul celor patru îşi păstrează însă importanţa, chiar dacă în etapele ulterioare suferă modificări. În *Cartea Parabolelor* (cap. 37-71), cea mai recentă carte din 1 Enoh, ultimul înger din grupul celor patru devine Fanuel, în locul lui Sariel/Uriel – 1 Enoh 40, 9: „Primul este Mihail, îngerul cel milostiv şi îndelung răbdător; al doilea este Rafael, cel care veghează asupra tuturor bolilor şi suferinţelor omeneşti; al treilea este Gavriil, care veghează peste orice putere; al patrulea veghează la căinţa şi nădejdea celor care vor moşteni viaţa veşnică, el se numeşte Fanuel". În 1 Enoh 40, 2.9-10 cei patru sunt identificaţi cu cele patru fiinţe din Iz. 1, ceea ce confirmă ipoteza legată de originea şi semnificaţia numărului lor. P. Schäfer consideră fie că autorul *Cărţii Parabolelor* a modificat intenţionat numele lui Sariel/Uriel cu Fanuel probabil pentru a arăta mai bine funcţia acestor îngeri, fie îngerii feţei fiind la început anonimi au fost ulterior identificaţi cu cei patru îngeri din Cartea Veghetorilor. Această tradiţie veche a fost influenţată şi de cei patru heruvimi (fiinţe) din Iz. 1, 5."[88]

Doi pelerini creştin ortodocşi au ajuns în Egipt la locurile unde s-a nevoit Sfântul Antonie cel Mare.

- Mă bucur că am ajuns aici.
- Şi eu.
- Este mare căldură pe aici.
- Este.
- Eu am mare evlavie la Sfântul Antonie cel Mare.
- Şi eu.
- A fost un mare sfânt.
- Nu este el întemeietorul călugăriei creştin ortodoxe?
- Ba da.
- Dar şi Sfântul Ioan Botezătorul a fost pustnic.
- Da.
- Totuşi călugăria creştin ortodoxă a început cu Sfântul Antonie cel Mare.
- Aşa este.
- Sfântul Antonie a văzut îngeri.
- Da.
- Este ceva să vezi îngeri.
- Dar există ceva şi mai mare.
- Ce?
- Să ajungi să îţi vezi păcatele proprii.
- Sunt de acord.
- Mă gândeam zilele astea.
- La ce?
- De ce unii văd îngeri şi alţii nu?
- Este o taină.
- A cui?
- A lui Dumnezeu.
- Crezi?
- Da.
- Uite în Vechiul Testament de ce s-a arătat Sfântul arhanghel Rafail numai lui Tobit şi Tobia?
- Asta nu ştiu.
- Nu este nedrept?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă prin ei ştim şi noi de Sfântul arhanghel Rafail.
- Crezi?
- Da.
- Bine.
- Şi ştii ceva?
- Ce?
- Unii spun că Sfântul arhanghel s-ar fi arătat chiar şi aici în Egipt?
- Da?

[88] Alexandru Mihăilă, *Arhangheli şi îngeri* (Bucureşti, 2011) pp. 63-64.

- Da.
- Cum?
- O să îți spun.
- Te ascult.
- Teofil al Alexandriei se spune că a construit mai multe biserici în Egipt.
- Frumos.
- Pe una dintre biserici a închinat-o Sfântului arhanghel Rafail.
- Foarte bine.
- La un moment dat mai mulți creștini se rugau în această biserică.
- Și ce s-a întâmplat?
- Dintr-o dată biserica a început să se cutremure.
- Nu se poate.
- Chiar s-a clătinat.
- Ce s-a întâmplat?
- Îți voi spune.
- Creștinii din biserică credeau că a venit un cutremur.
- Și ce au făcut?
- Au început să se roage Sfântului arhanghel Rafail să îi ajute să nu se prăbușească biserica peste ei.
- Înțeleg.
- Ceea ce nu știau ei este că fără să își dea seama acea biserică a fost construită peste o balenă.
- Și balena s-a mișcat?
- Da.
- De aici și cutremurul?
- Da.
- Și ce a urmat?
- Ei bine se spune că Sfântul arhanghel Rafail ar fi ascultat rugăciunea creștinilor aflați la nevoie.
- Și?
- Sfântul arhanghel Rafail s-a pogorât din cer cu o sabie și a înțepat spatele balenei și i-a spus.
- Ce?
- În numele lui Dumnezeu îți poruncesc să stai la locul tău și să nu te mai miști.
- Și?
- Din acel moment balena nu s-a mai mișcat.
- Interesant.
- Este.
- Nu știam de această întâmplare.
- Este o întâmplare din tradiția creștină egipteană.
- Îmi dau seama.
- Deci balena stătea acolo din voia lui Dumnezeu?
- Da. Chiar dacă a fost construită o biserică deasupra ei?
- Da.
- Dar cum de nu au văzut balena cât timp am construit biserica?
- Probabil că cu timpul s-a depus pământ peste ea.
- Probabil.
- Ceea ce este de remarcat aici este că Sfântul arhanghel Rafail s-a arătat aici în Egipt.
- Da.
- Bine de știut.
- Acum se poate ca să fi fost un cutremur acolo unde era biserica cu numele lui.
- Și Sfântul arhanghel Rafail a oprit acest cutremur?
- Da.
- Se poate și acest lucru.
- Evident.
- Îți mulțumesc pentru poveste.[89]

[89] In the Ethiopic Synaxarium... is a curious account of the dedication of a church to St Raphael in an island off Alexandria early in the fifth century https://www.newliturgicalmovement.org/2015/10/a-very-curious-legend-of-st-raphael.html (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus o altă mărturie despre existenţa Sfântului arhanghel Rafail din Egipt. Este posibil ca această poveste să fi fost modificată cu timpul fiindcă este mai greu de crezut că în Egipt s-a construit o biserică închinată Sfântului arhanghel Rafail pe o balenă. Ceea ce este clar este că în locul unde a fost acea balenă a venit un cutremur şi Sfântul arhanghel Rafail a putut fi văzut cum a venit din cer şi a poruncit acelui cutremur să dispară. Aceasta este o posibilitate a ceea ce a avut loc cu biserica lui Teofil al Alexandriei.

Sfântul arhanghel Rafail este menţionat şi în mai multe scrieri apocrife: „cei patru arhangheli, Mihail, Gavriil, Uriel şi Rafael, apar în varianta grecească a *Vieţii lui Adam şi a Evei*, numită şi *Apocalipsa lui Moise* 40, 2. Dumnezeu le porunceşte să pregătească de înmormântare trupurile lui Adam şi Abel. Unele manuscrise îl menţionează însă doar pe Mihail, ca în 40, 1, unde acesta şi este numit „arhanghel". În 43, 1, când Eva moare, lângă ea stă „arhanghelul Mihail", iar trei îngeri vin şi îi iau trupul. Cei trei ar putea fi ceilalţi trei arhangheli din 40, 2. În varianta latină (*Vitae Adae et Evae*, 48) Dumnezeu îi trimite doar pe îngerii Mihail şi Uriel.[118] Mihail este numit arhanghel şi în 1 Enoh 70, 3. Însă în alte locuri din *Cartea Parabolelor* există confuzii: dacă în 1 Enoh 40, 2, cei patru îngeri (Mihail, Rafail, Gavriil şi Fanuel) sunt menţionaţi printre „cei care nu dorm", deci veghetori, pe de altă parte în 1 Enoh 39, 12-13 „cei care nu dorm" sunt identificaţi cu serafimii, pentru că rostesc triasaghionul ca în Is. 6, 3. Se poate deci observa că în final există o confuzie între arhangheli, fiare/fiinţe, heruvimi şi serafimi, pe care o putem discerne şi în Ap. 4, 6-8, unde heruvimii sunt identificaţi indirect cu serafimii, pentru că sunt combinate imaginile din Iezechiel şi Isaia. Termenul de „arhangheli" mai apare în 2 Bar. 59, 11, iar în 4 Ezr. 4, 1.36 este menţionat Uriel. Mihail mai apare şi în 3 Bar. 15, 1–16, 4 (scrisă după 70 d. Hr.), unde se spune că el se găseşte în cerul al cincilea."[90]

Adevărul nu este un lucru care este propriu numai oamenilor ci şi îngerilor din cer. Aceasta fiindcă îngerii sunt slujitori ai adevărului. Cu privire la acest lucru, adică faptul că îngerii sunt slujitori ai adevărului şi dracii slujitori ai minciunii ştim din ceea ce a spus Iisus: „voi sunteţi din tatăl vostru diavolul şi vreţi să faceţi poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni şi nu a stat întru adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăieşte minciuna, grăieşte dintru ale sale, căci este mincinos şi tatăl minciunii" (Ioan 8, 44). În timp ce în iad minciuna este cea care domină tot ceea ce este acolo în rai există numai adevăr. Iată de ce viaţa din iad este insuportabilă fiindcă acolo nu există deloc adevăr.[91]

În lumea noastră sunt mai mulţi care pentru

- a reuşii,
- a răzbate
- şi a se realiza

recurg la minciună. Ei bine minciuna în nici un fel nu este o trăsătură a Sfântului arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că arhanghelii au făcut un pact cu adevărul pe care

- îl slujesc,
- îl promovează
- şi în menţin.

„De asemenea, Arhanghelul Rafael este cunoscut și drept, doctorul, chiar dacă el provine din tărâmul ceresc, fiind considerat un doctor spiritual al omenirii. El este un vindecător puternic al corpurilor fizice, atât pentru oameni, cât și pentru animale. În Biblie se spune că el a alinat durerea pe care Avraam a simțit-o atunci când a fost circumcis ca adult. El poate fi invocat și în numele altei persoane; cu toate acestea, Rafael ține cont de liberul arbitru al omului, pe care nu îl încalcă niciodată, intervenind doar atunci când persoana respectivă își va dori cu adevărat să fie vindecată.

Prezenta lui Rafael are un efect liniștitor, care ajută la vindecarea naturală, prin reducerea stresului și a anxietății. De asemenea, el este patron al călătorilor și sprijină pe vindecătorii adepți ai medicinii naturiste, care încearcă să creeze leacuri. El este vindecător și călăuzitor pentru animale. O parte din munca de vindecare a lui Rafael implică alungarea duhurilor și curățarea locurilor și ajută la eliminarea și reducerea dependențelor și a poftelor, ajută la dezvoltarea celui de-al treilea ochi și la regăsirea animalelor pierdute."[92]

Avem mai sus mai multe lucruri pe care le poate face Sfântul arhanghel Rafail însă la fel de bine trebuie să menţionăm că el este prin excelenţă un slujitori al adevărului. Aceasta fiindcă ştim că în lumea noastră pământească adevărul este o noţiune în criză şi care lipseşte. Este pentru unii mult mai uşor să ajungi să îţi croieşti un drum în viaţă prin minciună şi înşelătorie.

---

[90]Alexandru Mihăilă, *Arhangheli şi îngeri* (Bucureşti, 2011) pp. 63-64.

[91] A se vedea Daniel de la Rarău, *Războiul creştinilor cu diavolii* (Editura Aagton, 2012).

[92] https://danielurda.ro/diverse/arhanghelul-gabriel-si-arhanghelul-rafael/ (accesat pe 05.10.2023).

Sunt mai mulţi care în viaţă merg pe conceptul de popularitate. Cine este cel mai popular este

- cel mai bun,
- cel mai capabil,
- cel mai veritabil
- şi cel mai de succes.

Această realitate a lumii noastre trebuie să ştim că nu se aplică şi sfinţilor îngeri din cer. „În pofida trăsăturilor sale caracteristice încântătoare, Rafail nu se bucură de aceeaşi popularitate printre credincioşi ca fraţii săi Gabriel şi Mihail. Acest lucru se datorează parţial şi discreţiei cu care el a intervenit în viaţa oamenilor. De asemenea, în devoţiunea populară, el a fost confundat cu îngerii păzitori al căror model este: *„ Rafail este (...) arhetipul îngerului păzitor, călătoria sa alături de Tobias simbolizând reîntoarcerea copilului la Tatăl Ceresc sub îndrumarea unui spirit protector.*"[93]

Sunt unii care cred că popularitatea unui înger creşte sau descreşte în funcţie de numărul de minuni pe care le face faţă de oameni. Ei bine ceea ce trebuie să ştim este că minunile sfinţilor îngeri nu sunt unele care stabilesc popularitatea unui înger. Aceasta fiindcă îngerii ne iubesc şi voiesc ca noi să ne mântuim. Poate cele ai importat lucru pe care sfinţii îngeri pot să îl facă pentru noi este

- să mijlocească,
- să medieze
- şi să ne ajute

în procesul mântuirii.

Mântuirea este cea mai importantă etapă a vieţii noastre. La ce folos dacă în această viaţă am fost

- bogaţi,
- de succes,
- frumoşi
- şi realizaţi material

dacă în viaţa de apoi ne-am pierdut sufletul?[94]

La fel de bine sufletul nostru are nevoie de adevăr ca plămânii de oxigen. De ce? Fiindcă sufletul suferă când trăieşte în minciună. În regimurile totalitare ceea ce trebuie să ştim este că minciuna este cultivată sistematic. Când minciuna ajunge să fie

- un mod de viaţă,
- existenţială,
- totală
- şi deplină

este bine se poate vedea că sufletul ajunge să pălească. Aceasta fiindcă după cum am spus sufletul are nevoie de adevăr ca de un lucru ontologic.

Este bine să ştim că în rai unde locuieşte Sfântul arhanghel Rafail este numai ordine şi adevăr. „Numărul îngerilor este foarte mare. Mântuitorul vorbeşte de „legiuni de îngeri" (Mt. 26, 53). Fiind duhuri, ei nu procreează, nici nu mor. Noi îi cinstim nu pentru firea lor, ci pentru că prin efort moral s-au statornicit în bine – idealul omului. Îi cinstim de asemenea pentru modul în care se poartă cu noi. Îngerii sunt egali între ei. În ce priveşte însă slujirea lor, sfântul Dionisie Pseudo-Areopagitul împarte îngerii, pe baza textelor Sfintei Scripturi, în trei cete de câte trei:

- Scaunele, Heruvimii și Serafimii
- Domniile, Stăpâniile, Puterile
- Începătoriile, Arhanghelii și Îngerii.

Scaunele se află cel mai aproape de Dumnezeu, în vreme ce îngerii sunt cei mai apropiați de lume. Îngerii sunt ființe a căror viață este pătrunsă de iubire către Dumnezeu și către oameni. Iubirea față de Dumnezeu se manifestă prin laude, fidelitate și slujire, mijlocire, povățuire și ajutor, după cum putem constata într-o serie de anghelofanii, adică de apariții de îngeri din Scriptură. Potrivit tradiției, omului i se atribuie la botez un înger care-i va fi protector toată viața. Acesta nu știrbește libertatea de acțiune a omului și nici nu poartă responsabilitatea faptelor acestuia."[95]

---

[93] http://getina.blogspot.com/2016/01/arhanghelul-rafael.html (accesat pe 05.10.2023).

[94] A se vedea Serafim Rose, *Sufletul după moarte* (Bucureşti, 2015).

[95] Vasile Răducă, *Ghidul Creştinului ortodox de azi*, Editura Humanitas, p. 74.

Adevărul şi ordinea este bine să ştim că sunt unele care ajung să fie unite şi nu se poate să concepem pe una fără de cealaltă. Aceasta fiindcă adevărul condiţionează ordinea din lume. Acolo unde există minciună nu poate să existe adevăr fiindcă ordinea are nevoie de adevăr pentru a fi realizată. Sfântul Dionisie Areopagitul spunea foarte bine că ordinea bisericească sau mai bine spus ierarhia bisericească ajunge să se manifeste ca o reflecţie a ordinii şi ierarhiei îngereşti: „de aceea începătorul desăvârșirii ne-a rânduit **preacucernica ierarhie bisericească**, învrednicind-o de imitarea mai presus de lume a ierarhiei cerești, ca pe una ce înfățișează ierarhiile nemateriale amintite în chipuri materiale și forme compuse, pentru ca, potrivit cu noi înșine, **să fim ridicați de la chipurile preasfinte** spre înălțimile și asemănările simple și lipsite de chipuri.

Fiindcă nu poate mintea noastră să ajungă până la imitarea și vederea (contemplarea) nematerială a ierarhiilor cerești, dacă nu se folosește de **călăuzirea materială** (cf. Romani 1, 20) potrivită ei, privind frumusețile arătate precum chipuri ale măreției nevăzute și bunele miresme simțite ca semne sensibile ale revărsării spirituale și luminile materiale ca înfățișări văzute ale dăruirii luminii nemateriale."[96]

Adevărul şi ordinea din lumea noastră sunt în acest sens un fel de reflexie a lor din lumea îngerească. Trebuie să ne dăm seama că lumea noastră nu este influenţată de astre – după cum cred astrologii – ci de lumea nevăzută a îngerilor şi a demonilor.[97]

Pentru mai multă lume din zilele noastre a spune că Sfântul arhanghel Rafail este un slujitor al adevărului este mai mult un fel de text de campanie electorală fiindcă fiind

- pragmatici,
- materialişti
- şi uneori chiar hedoniști

adevărul este că *adevărul îngeresc* nu ne mai spune nimic.

Sunt din ce în ce mai puţini cei care cred în adevărul existenţei sfinţilor îngeri. Mărturiile din Biblie despre existența lor par mult

- basme,
- mituri
- şi poveşti de ficţiune.

Ceea ce este clar din tradiţia creştin ortodoxă este că toţi arhanghelii şi nu numai Sfântul arhanghel Rafail sunt gata să ne ajute pe noi oamenii în

- problemele,
- greutăţile
- şi necazurile

cu care ne confruntăm.

„Prezenți în calendarul creștin ortodox, dar și în alte religii, arhanghelii reprezintă un fel de manageri sau arhistrategi, care obișnuiesc să supravegheze activitatea îngerilor păzitori. Aceștia fac parte din cele nouă cete de îngeri, care sunt reprezentate de ceata îngerilor, a sfinților arhangheli, a începătoriilor, a stăpâniilor, a puterilor cerești, a domniilor, a tronurilor, a heruvimilor și a serafimilor. Dintre toate acestea, îngerii păzitori și arhanghelii sunt cei care îi ajută pe oameni."[98]

Atunci când s-au stabilizat în bine respingând oferta diabolică a lui satan de a îl detrona pe Dumnezeu este bine sfinţii îngeri se poate spune că au ajuns să se definitiveze în adevăr. În acest sens Sfântul arhanghel Rafail slujeşte adevărul şi tot ceea ce este din adevăr.

Este clar că nu numai în lumea noastră există opoziţia dintre adevăr şi minciună. Îngerii din cer la fel de bine au putut să simtă acest lucru când o treime din ei au considerat că este mai bine să slujească minciuna mai mult decât adevărul. Minciuna este tentantă fiindcă este

- facilă,
- uşoară,
- fără efort,
- fără greutăţi,
- o alternativă comodă
- şi o soluţie imediată.

---

[96]Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete*, Editura Paideia, București, 1996, pp. 15.

[97] A se vedea *Demonii și lucrările lor* (Galaţi, 2007).

[98] https://www.impact.ro/semnificatia-cuvantului-arhanghel-ce-inseamna-de-fapt-si-cine-sunt-cei-care-apar-in-biblie-254684.html (accesat pe 05.10.2023).

Un creştin ortodox discuta cu preotul său paroh.
- Părinte am o nedumerite.
- Care?
- Se leagă de Sfântul arhanghel Rafail.
- Înţeleg.
- Ştiu că în Biblie el apare în Cartea lui Tobit.
- Aşa şi?
- Dar mai apare altundeva în Biblie?
- Da dar nu putem să fim sută la sută siguri că aşa este.
- Adică?
- Uite noi ştim din viaţa Mântuitorului că scăldătoarea de la Vitezda era tulburată din când în când de un înger.
- Şi cine intra primul în scăldătoare se vindeca de orice boală era cuprins.
- Aşa este.
- Şi?
- Sunt mai mulţi biblişti care cred că îngerul care tulbura scăldătoarea Viteza era Sfântul arhanghel Rafail.
- De ce?
- Fiindcă după cum îi spune numele el este un înger al vindecării.
- Înţeleg.
- La fel de bine se consideră că Sfântul arhanghel Rafail este protectorul călătorilor.
- De ce?
- Fiindcă el a călătorit în Vechiul Testamernt cu Tobia.
- Da îşi aduc aminte.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Există o veche legendă evreiască ce susţine că Sfântul arhanghel Rafail l-ar fi ajutat pe dreptul Noe să construiască arca.
- Nu ştiam de această legendă.
- Legenda mai spune că după potop Sfântul arhanghel Rafail s-ar fi arătat unor oameni credincioşi şi le-ar fi dat o carte de medicină.
- De medicină?
- Da.
- Pentru ce?
- Cartea cuprindea mai multe modalităţi de vindecare.
- Interesant.
- Aceasta fiindcă ştim că Sfântul arhanghel Rafail este un vindecător.
- Da ştiu asta.
- Deci sunt mai multe legende evreieşti în care apare Sfântul arhanghel Rafail.
- Nu ştiam de aceste legende.
- Este posibil ca ele să fie adevărate.
- Doar posibil?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă ele nu intră în cadrul Bibliei.
- Înţeleg.
- Sunt mai multe evanghelii apocrife.[99]
- Adică necanonice?
- Da.
- La fel de bine Sfântul arhanghel Rafail apare în mai multe cărţi apocrife.
- Cum ar fi?
- Cărţile lui Enoh.
- Cred că am auzit de ele.

[99] A se vedea *Evanghelii apocrife* (Bucureşti, 1996).

- Sfântul arhanghel Rafail mai apare într-o altă legendă.
- Evreiască?
- Da.
- Care?
- Se spune că arhanghelul l-ar fi ajutat pe regele Solomon să construiască templul de la Ierusalim.
- Nu ştiam de asta.
- Tot această legendă spune că Sfântul arhanghel Rafail i-ar fi dat lui Solomon un inel cu care putea izgonii demonii.
- Un inel?
- Da.
- De ce un inel?
- Fiindcă era un inel din cer.
- De la îngeri?
- Da.
- Nici de această legendă nu ştiam.
- Nu se ştie singur dacă este total adevărată.
- Cred şi eu.
- Şi mai este o legendă evreiască.
- Care?
- Se spune că după ce Sfinţii arhangheli Mihail şi Gavriil au mers în Sodoma şi Gomora pentru a îl salva pe Lot de la moarte, ei bine Sfântul arhanghel Rafail a stat cu Patriarhul Avraam.
- De ce?
- Ca să îl vindece.
- De ce să îl vindece?
- De tăierea împrejur care o făcuse la 99 de ani.
- Interesant.
- Este numai o legendă.
- Fiindcă faptul în sine nu apare menţionat în Biblie?
- Da.
- Bine de ştiut.
- Se mai crede că Sfântul arhanghel Rafail dimpreună cu arganghelii Mihail şi Gavriil au fost cei care s-au arătat Patriarhului Avraam la stejarul Mamvri.
- Este cumva logic.
- Aşa este.
- Dar evident că nu putem să fim siguri sută la sută.
- Cred şi eu.
- Biblia spune că la Mavrii s-au arătat trei persoane.
- Ştiu.
- Deci vezi Sfântul arhanghel Rafail s-a arătat de mai multe ori în legendele evreieşti.
- Devin conştient de acest lucru.
- Mă bucur.
- Dar ce este în sine o legendă?
- Legendă provine din latină şi înseamnă o poveste care trebuie să fie neapărat citită.
- Deci o legendă nu este un mit?
- Nu prea.
- Un mit este o poveste ficţională?
- De cele mai multe ori.
- Eu credeam că miturile şi legendele sunt una şi acelaşi lucru.
- Nu.
- Acum îmi dau seama de diferenţă.
- Mă bucur.
- Mi-a fost de folos această conversaţie.
- Foarte bine.[100]

[100]A se vedea Petre Florescu, *Drumul spre Golgota. Legende biblice* (Bucureşti, 1931).

Am enunţat mai sus câteva legende evreieşti despre Sfântul arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă la poporul evreu au fost şi încă mai sunt mai multe astfel de legende. Ceea ce este bine să fim conştienţi este că Sfântul arhanghel Rafail este în sine o legendă. Nu numai fiindcă el este un înger dar şi fiindcă el este bun şi discret.

Sfântul Teofan Zăvorâtul este un sfânt care ne spune cum putem să ne folosim de călăuzirea sfinţilor îngeri: „dacă vrei să te foloseşti de călăuzirea şi împreună-lucrarea îngerească, potoleşte-ţi neorânduiala lăuntrică, adună-ţi înlăuntru luarea-aminte şi stai lângă inima ta. Îngerul Domnului va băga de seamă îndată, se va apropia şi va începe să pună în tine gânduri care înclină către stârnirea dorinţei de mântuire. Pleacă-te către insuflarea aceasta şi apucă-te să râvneşti mântuirea: atunci, îngerul păzitor nu numai că te va lua de mână, ci chiar te va ridica pe braţele sale, şi nu numai că te va călăuzi, ci chiar te va purta pe calea mântuitoare. Nu trebuie decât să te întorci tot timpul către el cu mintea şi cu inima, să nu slăbeşti în râvna ta şi să-ţi păzeşti luarea-aminte. El te va învăţa toate: ce, când şi cum să faci şi ce să nu faci, iar când va fi nevoie îţi va da ca îndrumare şi semn simţit în afară.

Dacă nu vedem în privinţa noastră o asemenea împreună-lucrare îngerească palpabilă, suntem singurii vinovaţi: noi suntem cei care nu ne dăm în mâinile îngerilor şi zădărnicim toată purtarea lor de grijă pentru noi. Se bate, se bate cu noi îngerul lui Dumnezeu, şi dă înapoi; iar vine la asalt, iarăşi dă înapoi, şi tot aşa până ce murim. Iar când murim, îngerul va înfăţişa Domnului cartea vieţii noastre şi va grăi: „Am făcut totul ca să îi bag minţile în cap, însă acest suflet n-a luat aminte la nimic". Şi în cartea vieţii va fi pus înscrisul osândirii noastre, care negreşit se va împlini la Judecata Cea Înfricoşată."[101]

CAPITOLUL 5

SFINȚENIA SFÂNTULUI ARHANGHEL RAFAIL

Ştim că unul dintre principalele atribute al lui Dumnezeu este sfinţenia. Acest lucru este afirmat într-a dintre cele mai cunoscute rugăciuni creştin ortodoxe, Tatăl nostru: *sfinţească-se numele Tău.* Nu numai numele lui Dumnezeu este sfânt ci la fel de bine toată fiinţa lui Dumnezeu. Se poate spune că sfinţenia lui Dumnezeu este acel

- acord
- sau armonie

între toate atributele veşnice a lui Dumnezeu. Totuşi Dumnezeu nu ţine sfinţenia numai pentru Sine ci la fel de bine El vrea să o comunice. Primii cărora Dumnezeu le comunică sfinţenia sunt sfinţii îngeri din cer. Demonii au respins pentru veşnicie calea sfinţeniei când au ajuns din propria iniţiativă să respingă să o slujească.[102]

Sfântul arhanghel Rafail este unul dintre arhangheli care a acceptat să fie părtaş sfinţeniei lui Dumnezeu. Pentru aceasta în numim pe arhanghel nu numai arhanghel ci Sfântul arhanghel Rafail.

Sfântul arhanghel Rafail prin urmare se poate spune că este

- un model,
- un reper,
- un exemplu
- şi un îndrumător

pe calea sfinţeniei. Evident că la început calea sfinţeniei este mai grea dar mai apoi dacă mergem pe ea evident că ea se va uşura.

„Sfinții Arhangheli asigură armonia dintre viața individuală și cea a colectivităților umane (popoare, neamuri). Ei stabilesc legăturile dintre sufletele individuale și sufletele naționale si veghează asupra destinului spiritual al umanității, inspirând, protejând și ghidând marile colectivități umane.

Fiecare Arhanghel este descris în mod tradițional ca având anumite atribute specifice, astfel încât ajutorul său este cerut în mod predilect în anumite situații. De-a lungul istoriei planetare, diferiți Sfinți Arhangheli au inspirat și susținut anumite colectivități umane; oamenii îndreptându-și atenția spre ei pentru a primi ajutor. Ei aduc acelora care îi invocă o protecție Divina infailibilă, revelații și tot ceea ce ne este necesar pentru a evolua spiritual. Arhanghelii ne oferă ajutor și iubire pentru a ne face viața de zi cu zi mai frumoasa și mai aproape de Divin."[103]

---

[101]Sfântul Teofan Zăvorâtul**,** *Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor*, vol. 2, Editura Cartea Ortodoxă, 2007, pp. 152-153.

[102] A se vedea Petroniu Florea, *Îngerii căzuți și căderea omului în păcat* (Zalău, 2021).

[103]https://meditatieurbana.ro/vindecare-cu-ajutorul-sfintilor-arhangheli/ (accesat pe 05.10.2023).

Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că sunt mulţi care sunt interesaţi de calea sfinţeniei dar o găsesc mult prea grea şi pentru aceasta ajung să renunţe la ea. Aceasta fiindcă ei nu vor să ştie că sfinţii îngeri la fel de bine ne pot ajuta să păşim pe această cale. Se poate vedea că Sfântul arhanghel Rafail este unul care vrea să ne ajute şi să ne îndrume pe calea sfinţeniei. Acest lucru ne face să ne rugăm lui şi să ne menţină şi pe noi în sfinţenie. Cu cât ne apropiem mai mult de sfinţenie al fel de bine ne apropiem şi de mântuirea noastră.[104]

„Conform învățăturilor egiptene, Sfinții Arhangheli sunt inspiratori și călăuze ale marilor comunități, grupuri sau popoare. Spirite ale focului Divin purificator, Arhanghelii au ca principală misiune ducerea la bun sfârșit a planurilor Divine pe Pământ.

Arhanghelii sunt mesageri trimiși de Dumnezeu omenirii. Ei oferă sprijin spiritual și inspirație. Primim din lumina ți din puterea lor, astfel încât, prin propriile noastre forțe, să participam împreună cu Dumnezeu la crearea Universului. Arhanghelii au o disponibilitate aproape nelimitata în a ne ajuta, iar atunci când avem stringenta nevoie de ajutorul lor, putem să invocam cu credință prezența lor în universul nostru lăuntric și se vor face simțiți imediat.

Prietenia și solicitudinea pe care Arhanghelii o manifestă față de noi este sublimă, izvorând din iubirea și compasiunea lor pentru fiecare dintre noi. Ei ne pot arăta infinita realitate Divină, iar atunci când le acceptam prezența, nu facem altceva decât să invitam miracolele să pătrundă în viețile noastre.

Ființa umană care reușește, datorită purității și deschiderii sale sufletești, prin rugăciune constantă, să intre într-o comuniune și o comunicare aprofundata cu Sfinții Arhanghelii, își poate trezi și amplifica prin intermediul lor o gamă foarte variată de stări, cum ar fi: bucuria, împlinirea, smerenia, iubirea pentru Dumnezeu, aspirația spirituală, detașarea, pacea, înțelepciunea, dragostea pentru toate celelalte ființe umane."[105]

Este adevărat că pe Sfântul arhanghel Rafail nu trebuie să îl considerăm că tot ceea ce trebuie să facem este să îi cerem să ne aducă aproape de sfinţenie şi mai apoi noi nu mai avem nimic de făcut. Sfântul arhanghel Rafail am văzut că este disponibil să ne ajute în drumul sfinţeniei dar pentru aceasta trebuie ca şi noi să depunem

- asceză,
- nevoinţă,
- lepădare de păcate
- şi efort.

În acest mod în cele din urmă vom ajunge să ne despătimim şi să ne apropiem de sfinţenie. Sfântul arhanghel Rafail a ajuns să îşi câştige sfinţenia prin propria lui asceză şi nevoinţă. Această asceză şi nevoinţă a fost realizată atunci când el a respins oferta diavolului de a se alătura lui în lupta împotriva detronării lui Dumnezeu. Ruperea diavolului de Dumnezeu a făcut ca posibilitatea ca el să mai guste din sfinţenie să se rupă pentru totdeauna.

„Arhanghelii au o disponibilitate aproape nelimitată, şi mai ales atunci când avem stringentă nevoie de ajutorul lor, putem să invocăm cu credinţă prezenţa lor în universul nostru lăuntric. Prietenia şi solicitudinea pe care arhanghelii o manifestă faţă de noi este exemplară, este sublimă, este chiar ideală. Ei ne arată infinita realitate Divină. Atunci când le acceptăm prezenţa, nu facem altceva decât să invităm miracolele să pătrundă în vieţile noastre.

Ființa umană care reuşeşte, datorită purităţii şi deschiderii sale sufleteşti, să intre în comuniune cu arhanghelii îşi poate trezi şi amplifica prin intermediul lor o gamă foarte variată de stări, cum ar fi: bucuria, împlinirea, umilinţa, iubirea pentru Dumnezeu, aspiraţia spirituală, detaşarea, pacea, luciditatea şi dragostea pentru toate celelalte fiinţe umane.

În faimoasa scriere a Gittei Mallasz, Dialoguri cu îngerul, există un sfat Dumnezeiesc pe care îngerii ni-l transmit. Acest sfat este totodată un imperativ categoric. El sună astfel: "Cere! Cere! Cere!". Aceasta implică să cerem în permanenţă, cu multă credinţă, într-un mod ferm, ajutorul plin de iubire, ajutorul divin, altruist al arhanghelilor.

Regăsim această idee în una dintre legile fundamentale Dumnezeieşti care a fost revelată nouă oamenilor de către Iisus Christos: "Cere şi ţi se va da, caută şi vei găsi, bate şi ţi se va deschide"."[106]

Este adevărat că oamenii sunt unii care privesc la sfinţii îngeri – şi implicit la Sfântul arhanghel Rafail – mai mult ca la un fel de maşină de împlinit dorinţe. Avem multe lucruri pe care voim să le cerem de la Sfântul arhanghel Rafail:

---

[104] A se vedea Agapie Criteanu, *Mântuirea păcătoşilor* (Galaţi, 2020).

[105] https://meditatieurbana.ro/vindecare-cu-ajutorul-sfintilor-arhangheli/ (accesat pe 05.10.2023).

[106] https://cursdespiritualitatepractica2011.wordpress.com/2014/10/30/arhanghelii/ (accesat pe 05.10.2023).

- bani,
- averi,
- fericire,
- faimă,
- putere politică etc.

Cei mai mulţi dintre noi sunt dezamăgiţi când nu primim aceste lucruri pe care noi le considerăm de maximă importanţă. Foarte puţini dintre noi cerem Sfântului arhanghel Rafail să ne întărească pe drumul sfinţeniei.[107]

Sfântul arhanghel Rafail la fel ca toţi sfinţii sunt unii care au menirea să se îngrijească de mântuirea noastră. În acest sens sfinţii îngeri au un plan de mântuire cu fiecare dintre noi: „Cele două comunităţi etnice vizate au aceeaşi religie predominantă(creştinismul), chiar dacă se înregistrează diferenţe de cult (ortodoxie vs catolicism). În plan instituţional, există coerenţă între sisteme. Astfel, existenţa lumii nevăzute este considerată un adevăr de credinţă, numărul reprezentanţilor acesteia „depăşind puterea noastră de cuprindere" (Stăniloaie 2003, p. 442–443); îngerii sunt fiinţe spirituale, servitori şi mesageri ai lui Dumnezeu, protectori ai oamenilor de la naştere până la moarte (Estepa Llaurens 1992, p. 88–90). Au fost creaţi pentru a sluji planului de mântuire a omului, ajutându-l pe acesta „să înţeleagă realitatea eternă a lui Dumnezeu" (Stăniloaie 2003, p. 444). Printre trăsăturile lor, se numără inteligenţa, voinţa, imortalitatea, nefiind însă „existenţe coeterne cu Dumnezeu". Instanţele angelice dobândesc, în urma comuniunii cu omul, un mod distinct de a cunoaşte divinitatea, printr-o „apropiere mai sensibilă" \(Stăniloaie 2003, p. 440). Fiinţa umană este superioară îngerilor prin „darul creator" şi prin misiunea „de a transfigura lumea materială" \(Stăniloaie 2003, p. 446)."[108]

Evident că sunt mai multe lucruri pe care nu le ştim despre Sfântul arhanghel Rafail însă unul dintre cele mai importante pe care le ştim este sfinţenia arhanghelului. Avem nevoie de un model şi un reper pe drumul sfinţeniei şi Sfântul arhanghel Rafail evident că ne poate ajuta într-un fel sau altul.

Sunt foarte mulţi care consideră că ei nu au nevoie de nici un fel de ajutorul de la sfinţii îngeri fiindcă ei sunt

- capabili,
- puternici,
- buni
- şi drepţi

prin sine şi fără ajutorul nimănui. Iată de ce trebuie să ne smerim în faţa Sfântului arhanghel Rafail şi nu numai al lui ci a tuturor sfinţilor îngeri. Acest lucru nu pentru a îi câştiga favoarea ci mai mult pentru a îl ruga să ne ajute pe drumul anevoios al sfinţeniei.

Adevărul este că mărturii despre sfinţi îngeri găsim şi în alte religii nu numai în creştinismul ortodox: „Religia creștină nu este singura care ne vorbește despre arhangheli, primii între îngeri conform Angelologiei lui Dionisie Areopagul. Ei se regăsesc în aceeași măsură în iudaism și în islam, precum și în religia zoroastriană. Un număr din ce în ce mai mare de experți în antropologie, teologie și filozofie consideră că zoroastrismul conține cea mai timpurie distilare a credinței preistorice în îngeri. Amesha Spentas, sau Aməša Spəṇta in limba avestică (dialect indo-arian din mileniul II î.e.n.), semnifică "sfințenia nemuritoare" a zoroastrianismului si este astfel asemănată cu arhangheli. Ei locuiesc individual în corpuri nemuritoare ce acționează în lumea fizică pentru a o proteja și ghida, pentru a fi liantul între Umanitate și lumea spiritelor. Substantivul Aməša, "nemuritor", provine de la prefixul negativ a + mer (radacina proto-indo-europeană pentru "moarte"), iar adjectivul Spəṇta, "promovarea, întărirea, sfințenia", este atributul său."[109]

Este evident că sfinţii îngeri au fost intuiţi şi de alte religii dar plenitudinea şi pleroma comuniunii cu ei este obţinută în creştinismul ortodox.

Sfinţenia Sfântului arhanghel Rafail trebuie să devină pentru noi ceva mistic sau mistagogic prin care avem spre ce să aspirăm. Oamenii aspiră la sfinţenie dar de multe ori renunţă la ea fiindcă cred că este imposibilă. Mulţi gândesc că este uşor să fi sfânt când eşti înger sau arhanghel. Realitatea este că nici în cazul sfinţilor îngeri câştigarea sfinţeniei nu a fost tocmai uşoară fiindcă ei au dobândit-o cu riscul că vor cădea în flăcările şi abisurile iadului.

---

[107] A se vedea Constantin Cavarnos, *Căi și mijloace către sfințenie* (Editura Evanghelismos, 2021).

[108] Andreea Nora Pop, Imaginea îngerului în frazeologia românească și cea spaniolă apud http://www.dacoromania.inst-puscariu.ro/articole/2014_2/21_XIX_(2014_nr.%202)%20[Pages%2041%20-%2052].pdf (accesat pe 05.10.2023).

[109]https://reteauadesolidaritate.org/arhanghelii-scurta-incursiune-istorico-filosofica/ (accesat pe 05.10.2023).

Ceea ce este mai important pentru noi creştinii ortodocşi este că Sfântul arhanghel Rafail vrea să ne îndrume şi pe noi pe calea sfinţeniei. „Arhanghelul Rafael ne asistă în efortul nostru de a ne vindeca atât corpul, dar mai ales mintea și inima / sufletul. El ne ajută să atingem starea de sănătate și împlinire, oferă ajutor tuturor celor care suferă și au nevoie de vindecare, și atunci când este permis, le alină durerile. Atunci când ne deschidem inimile față de vindecarea spirituală, Rafael este cel care ne ghidează către terapeuți, vindecători sau persoane competente care ne pot îndruma și ajuta. Cu cât devenim mai conștienți de responsabilitatea care ne revine în procesul de autovindecare, el ne ajută să intrăm în contact cu sufletul nostru, care în mod tainic știe ce anume este mai bun pentru ca noi să ne restabilim starea de sănătate și vitalitate. Rafael ne poate ajuta să înțelegem lecțiile tainice pe care le avem de învățat din fiecare boală cu care ne confruntăm și ne ajută să ne auto-cunoaștem și să învățăm din suferințele cu care ne confruntăm. Povestea spune că, atunci când optăm pentru un mod sănătos de viață, acest înger este alături de noi."[110]

Doi călugări dintr-o mănăstire egipteană discutau.

- Şi cum mai merge fratele meu în Hristos?
- Bine, slavă lui Dumnezeu.
- Mă bucur.
- Dar tu cum eşti?
- Bine.
- Frumos.
- Am o preocupare mai nou.
- Care?
- Îţi spun dar să nu te sminteşti de mine.
- Nu.
- Mă preocupă Sfântul arhanghel Rafail.
- O frumos.
- Nu te sminteşti?
- Nu.
- Mă bucur.
- Ştii de ce nu mă smintesc?
- Nu.
- Fiindcă monahismul mai este considerat şi viaţa îngerească.
- Aşa este.
- Deci noi călugării suntem interesaţi de îngeri în mod existenţial.
- Aşa este.
- Vezi?
- Dar de ce te interesează mai exact Sfântul arhanghel Rafail?
- Fiindcă mi-am dat seama de un lucru important.
- Care?
- Se ştiu foarte puţine lucruri despre el.
- Şi existenţa lui?
- Da.
- Asta aşa este.
- Caut cât mai multe mărturii despre existenţa lui.
- Şi nu ai găsit?
- Nu.
- Ştim de el din cartea lui Tobit din Biblie.
- Evident că ştiu asta.
- Uite că tot mi-ai spus să ştii că eu ştiu o mărturie despre el.
- Chiar?
- Da.
- Care?
- Este chiar de aici din Egipt.

[110] https://reteauadesolidaritate.org/arhanghelii-scurta-incursiune-istorico-filosofica/ (accesat pe 05.10.2023).

- Poţi să mi-o spui şi mie?
- Cum să nu?
- Se spune că era un cuvios pe nume Şenuda.
- Şi?
- El stătea în chilia lui când dintr-o dată a putut să vadă o piatră din pavajul chiliei că s-a rupt în două.
- Ce o fi asta? Se întreba Cuviosul Şenuda.
- Dintr-odată ce să vezi?
- Ce?
- În chilia lui a intrat Sfântul arhanghel Rafail.
- Pace ţie.
- Mulţumesc sfinte arhanghele, a răspuns Cuviosul Şenuda.
- Am fost trimis la tine de Dumnezeu.
- De ce?
- Pentru a te duce la trupul Cuviosului Toma.
- A murit?
- Da.
- Şi ce trebuie să fac?
- Să îl înmormântezi.
- Bine Sfinte arhanghele Rafail.
- Cei doi au ajuns la trupul Cuviosului Toma.
- Când a ajuns în locul unde era trupul Cuviosului Toma a putut să îl vadă pe Iisus înconjurat de sfinţii îngeri.
- Şi?
- După aceasta toţi ai dispărut.
- Şi ce a făcut Cuviosul Şenuda?
- A înmormântat trupul Cuviosului Toma.
- Frumos.
- Aşa este.
- Şi a dispărut şi Sfântul arhanghel Rafail?
- Da.
- Nu ştiam despre această întâmplare.
- Este o anghelofanie a Sfântului arhanghel Rafail.
- Aşa este.
- Şi ea a avut loc aici în Egipt?
- Da.
- Este asemenea părinţilor egipteni din vechime care vedeau îngeri.
- Aşa este.
- Ea ne spune că Sfântul arhanghel Rafail vede lucruri pe care noi nu le vedem.
- De ce?
- Fiindcă el este înger.
- Şi?
- Sfinţii îngeri sunt fiinţe supranaturale.
- Asta aşa este.
- Şi evident că Sfântul arhanghel Rafail este sfânt.
- Cred şi eu.
- Sfinţenia lui vine de la Duhul Sfânt.
- Cel mai probabil.
- Ce frumos este să fi sfânt.
- Aşa este.
- Cred că această bucurie a sfinţeniei o are şi Sfântul arhanghel Rafail.
- Cu siguranţă.
- Mă bucur că am conversat azi cu tine sfinţite părinte.
- Plăcerea a fost de partea mea.[111]

[111]https://smsj.ca/st-thomas-the-hermit/ (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus relatată o arătare a Sfântului arhanghel Rafail din Egipt. Unii sunt mai sceptici cu privire la aceasta fiindcă ştim că Biserica Coptă din Egipt este eretică. Totuşi oameni cu viaţă aleasă au existat şi încă mai există şi în Egipt. Aceasta fiindcă sunt mai mulţi creştini din Egipt care sunt ucişi de radicalii islamici. Mişcări teroriste cum sunt Statul Islamic, Isis sau Al-Quida au făcut mai multe victime printre creştinii egipteni.[112]

Ceea ce trebuie să ne dăm seama că deşi nevăzut sfinţii îngeri sunt alături de noi şi vor să ne ajute să păşim pe calea sfinţeniei: „îngerii sunt pretutindeni în cultul ortodox, însă extrapolând subiectul în perspectiva contemporaneităţii constatăm o fascinaţie aparte faţă de înger ca apropiat al fiinţei umane. Alături de sfinţi şi Maica Domnului, îngerii au smerenia înălţării şi darul revelaţiei. Credinţele de nişă le acordă puteri asemenea sfinţilor cu capacitate de comunicare extrasenzorială cu umanul, prin apariţii onirice datorate meditaţiei şi incantaţiei. Lumea îngerilor este asemănată astfel cu cea a oamenilor prin împărţirea lor în buni şi răi, prin păcatul căderii şi speranţa mântuirii."[113]

Sfinţenia în lumea de azi este considerată mai mult un act de naivitate. Aceasta fiindcă sunt destul de multe

- plăceri,
- atracţii,
- lucruri interesante
- şi obiecte vrednic de dorit

după care sufletul nostru poate tânjii şi se poate ataşa. De ce să ne pierdem timpul cu sfinţenia când lumea de lângă noi este plină de oferte? Iată de ce sunt puţini chiar şi dintre creştinii ortodocşi care sunt profund interesaţi de sfinţenie. Aceasta fiindcă după cum am spus sfinţenia este un lucru care nu este atractiv după standardele lumii nu numai de azi ci din toate timpurile.[114]

Dacă Sfântul arhanghel Rafail ar fi găsit sfinţenia aşa cum o vedem cei mai mulţi dintre noi evident că nu ar mai fi fost un sfânt arhanghel. Este de amintit aici că sfinţii îngeri i-au sfinţenia în serios. Aceasta fiindcă sfinţenia este un har special care vinde la Dumnezeu. Iată de ce trebuie să ne dăm seama că trebuie să face

- loc,
- spaţiu
- şi timp

preocupării cu sfinţenia în viaţa noastră.

Sunt mai mulţi care fiindcă se străduiesc să ajungă la sfinţenie sunt numiţi *îngeri pământeşti* „Atunci când încercăm definirea unor realităţi - îngerii în cazul de faţă, se impune a porni de la originea etimologică a cuvântului înger (angelos în greacă/mal'ak în ebraică) care în traducere acoperă o arie lingvistică sinonimică destul de largă pentru mesager/vestitor/trimis/etc. Acest fapt arată scopul pentru care au fost creaţi îngerii, respectiv acela de slujitori şi vestitori ai divinităţii. Cu toate acestea în Sfânta Scriptură întâlnim o serie de personaje biblice cărora le este atribuit numele de înger, întrucât aceştia poartă calitatea de oameni trimişi ai lui Dumnezeu în această lume. Dintre ei îi putem aminti pe: Moise (Numeri 20,16); Ioan Botezătorul (Maleahi 3,1;Matei11,10) etc. Vorbind despre originea îngerilor, în baza învăţăturii noastre de credinţă, se cuvine a menţiona că îngerii au fost aduşi în existenţă de către Dumnezeu, nicidecum din ceva preexistent sau din Sine Însuşi,ci din nimic, asemenea întregii creaţii."[115]

Sfinţenia Sfântului arhanghel Rafail este una care ajunge să îl diferenţieze

- total,
- deplin
- şi integral

de demoni care deşi sunt fiinţe spirituale adevărul este că tot ceea ce fac este să avanseze în rău şi în malefic. Avem în acest sens un model de urmat în sfinţenie în persoana Sfântului arhanghel Rafail. Este bine să nu uităm acest lucru mai ales când gândurile negre ale patimilor şi păcatelor vin asupra noastră.

Evident că vom ajunge să cunoaştem deplin sfinţenia Sfântului arhanghel Rafail în viaţa de apoi fiindcă ştim că în această lume în urma păcatului strămoşesc (originar) şi a păcatelor lumii este aproape imposibil să fim într-o comuniune deplină cu sfinţii îngeri şi cu Sfântul arhanghel Rafail.

---

[112]https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/egiptul-isi-deplange-martirii-1602369.html (accesat pe 16.11.2024).

[113]Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

[114] A se vedea Claudia Rapp, *Episcopat și sfinţenie în antichitatea târzie* (Iaşi, 2023).

[115] Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

Că Sfântul arhanghel Rafail este un model pentru lumea noastră poate să fie văzut din Renaşterea italiană când unul dintre cei mai mari pictori din toate timpurile – Rafael – şi-a luat numele arhanghelului. Totuşi trebuie să ştim că simpla purtare a numelui lui nu

- ne mântuieşte
- şi nici nu de face automat sfinţi.

Totuşi este un lucru bun să ajungem să purtăm numele Sântului arhanghel Rafail.

Sunt mai multe funcţii pe care Sfântul arhanghel Rafail le are cu restul de sfinţi îngeri: „încercând să dăm o scurtă definiţie fiinţelor angelice, putem spune că îngerii sunt "fiinţe de natură spirituală 1, înzestrate cu raţiune, simţire şi voinţă despre care se spune că: văd faţa lui Dumnezeu 2, împlinesc voia Tatălui ceresc 3, dau preamărire lui Dumnezeu 4, se bucură pentru întoarcerea păcătoşilor 5, grăiesc către oameni şi îi învaţă 6, fiind totodată fiinţe inferioare lui Dumnezeu şi superioare omului" 7, dar mărginite şi nemuritoare. Numărul îngerilor şi ierarhia lor reprezintă un punct important în vehiculările patristice şi dogmatice, învăţătura de credinţă acceptând clasificarea după rang a îngerilor. Criteriul de organizare şi stabilire a diferenţelor dintre aceste clase nu este clar stabilit, deoarece apar fragmentar în scrieri. Dincolo de numărul mare al îngerilor argumentat de Părinţii Bisericii, sunt la fel de fragmentar amintiţi şi episodic în Scripturi sau alte scrieri, arhanghelii dimpreună cu alte câteva fiinţe celeste, care, în opinia Sfinţilor Părinţi nu ne sunt cunoscute nominal."[116]

Sunt mai multe opinii care susţin că dacă nu ai ajuns să fi sfânt nu a cum să te mântuieşti. Este evident că ideal ar fi ca să ajungem la sfinţenie. Totuşi sunt puţini cei care ajung la ea. Credem că şi oamenii buni şi morali se vor mântuii fiindcă şi

- moralitatea,
- bunătatea
- şi dragostea creştină

ne pot duce în rai.

Evident că demonii nu vor ca nici unul dintre noi să ajungem în rai. Sfinţii îngerii şi Sfântul arhanghel Rafail vor ca noi să ne mântuim şi din lumea nevăzută a raiului fac tot ceea ce se poate să ne mântuim.

Nu ştim dacă Sfântul arhanghel Rafail este un înger păzitor după cum sunt mulţi îngeri dar ceea ce este sigur este că el

- ne apără,
- ne protejează
- şi se roagă pentru noi.[117]

Sfântul arhanghel Rafail este prezentat în iconografie cu o aureolă galbenă în jurul capului. „Unul dintre cele mai cunoscute și răspândite simboluri din icoanele creștine, în mod deosebit din icoanele ortodoxe, este aureola de lumină care înconjoară fruntea sfinților.

În icoanele sfinților se respectă un canon vechi care spune că trebuie să fie pictate și cele care se văd cu sufletul, nu doar cele care se văd cu ochii. Astfel că aureolele aurii care închipuie nimbul de lumină al sfinților se pictează cu sârguință în orice icoană care respectă tradiția.

În picturile noastre creștine, aura este adesea reprezentată printr-un cerc sau un nimb de aur sau de culoare aurie, după cuvântul ebraic "awr" care însemna lumină."[118]

Fiindcă este o ființă de lumină evident că acest lucru este sugerat şi de aureola din jurul capului care apare în mai multe icoane creştin ortodoxe. Sfântul arhanghel Rafail alături de restul sfinţilor îngeri sunt mentorii noştri cereşti care ne duc spre mântuire: "Omul e însuşi rostul şi încununarea lumii. El adună, în jurul verticalei sale, toată vasta lărgime a universului căreia îngerul îi arată, doar direcţia. Îngerul e un vector, o indicaţie de traseu, o săgeată. Omul e o cruce: structura şi suferinţa lumii, adunate intr-o singură imagine. Incapabil să psalmodieze neîntrerupt, incapabil să zboare, obligat, prin fire să alterneze munca la grajduri cu rugăciunea, omul poate povesti îngerului ceva fără echivalent în lumea îngerească: cum să te mântuieşti prin răstignire. Îngerii - spune Dumitru Stăniloae - cunosc mai mult adâncurile Dumnezeirii; oamenii cunosc mai mult taina ei făcută evidentă prin înviere."[119]

Prin urmare este evident că sfinţii îngeri şi Sfântul arhanghel Rafail cunosc adâncuri de taină de la Dumnezeu pe care noi nu le cunoaştem. Aceasta fiindcă ei sunt unii care stau faţă către faţă cu Dumnezeu.

---

[116]Idem.

[117] A se vedea Daniel de la Rarău, *Sfântul înger păzitor* (Editura Panaghia, 2016).

[118] https://www.libertateapentrufemei.ro/credinte/icoanele-sfintilor-ce-semnifica-aureolele-de-lumina-de-pe-fruntea-sfintilor-270603 (accesat pe 17.01.2024).

[119] Pleşu Andrei, Despre îngeri, Editura Humanitas, Bucureşti, 2003, p. 35-36.

Sfântul arhanghel Rafail putea şi el să cadă de la Dumnezeu dacă îi urma diavolului dar din câte ştim a ales să nu facă acest lucru şi să rămână în lumină. Despre această cădere a diavolului Sfântul Ioan Damaschin spune foarte bine: „dintre puterile îngereşti, înaintestătătorul cetei terestre, căruia Dumnezeu i-a încredinţat păzirea pământului nu a fost făcut rău prin natură, ci a fost bun, a fost făcut pentru bine şi nu avea în el de la Creator nici cea mai mică urmă de răutate; cu toate acestea, n-a suferit luminarea şi cinstea pe care Creatorul i le-a dăruit, ci, prin voinţa sa liberă, s-a îndreptat de la starea sa naturală, la o stare contrarie naturii sale şi s-a ridicat împotriva lui Dumnezeu Care l-a făcut, voind să se împotrivească Lui(..). Mulţimea nenumărată de îngeri aşezaţi sub el s-a dezlipit, a urmat lui şi a căzut împreună cu el."[120]

Este cu adevărat un lucru trist că demonii nu au mai voit să stea în sfinţenie şi au ales calea răului dar ceea ce trebuie să ştim este că ei au fost creaţi din libertate şi cu libertate şi pentru aceasta le-a fost respectată voinţa. Sunt mulţi care suspectează că diavolul a căzut fiindcă a fost constrâns de Dumnezeu să facă acest lucru. Realitatea este că el a căzut de la Dumnezeu fiindcă

- a voit,
- şi-a dorit
- şi a ales

să facă aceasta.

Aşa s-a născut pentru prima dată răul şi fărădelegea. "Precum ajunge o suflare de vânt ca să clatine şi să cutremure toţi copacii sau precum întunericul nopţii se întinde peste întreaga lume, aşa şi începătorul răului, fiind întuneric gândit al răului şi al morţii şi vânt ascuns şi sălbatic, tulbură tot neamul omenesc de pe pământ şi îl mână în cerc cu gânduri nestatornice, înşelând inimile oamenilor cu pofte lumeşti şi umple fiecare suflet de întunericul neştiinţei, al orbirii şi al uitării."[121]

Este evident că este mai greu să ajungem să ne dăm seama ceea ce are loc şi ceea ce s-a întâmplat în lumea îngerească fiindcă această lume nu ne este accesibilă la fel cum ne este accesibilă lumea pământească. Totuşi sfinţii părinţi şi marii asceţi ai ortodoxiei au fost unii care de mai multe ori au fost

- luminaţi,
- inspiraţi
- şi deschişi

la mai multe descoperiri din lumea de dincolo.

Aşa se face că pentru mântuirea sufletului nostru din cărţile sfinte avem tot ceea ce trebuie să ştim cu privire la mântuire.

Sfinţenia Sfântului arhanghel Rafail trebuie să ştim că a fost câştigată odată pentru totdeauna şi pentru aceasta el va fi veşnic sfânt. Sunt mai multe speculaţii cu privire la sfinţenia îngerilor dar ceea ce este cert este că ei sunt vrednici de această sfinţenie şi au câştigat-o în mod

- onest,
- cinstit
- şi drept.

Sfinţii îngeri sunt centrul de preocupare a teologiei creştin ortodoxe din cele mai vechi vremuri: „în rândurile ce urmează vom apela la o incursiune în operele Sfinţilor Părinţi menită a reliefa prezenţa îngerilor - subiect de maxim interes pentru învăţătorii Bisericii noastre. În acest sens afirmăm că "scrierile Părinţilor Apostolici fac tranziţia între scrierile revelate ale Noului Testament şi literatura patristică". În opinia sfântului Ignatie al Antiohiei, diavolul e numit "stăpânitorul veacului acestuia", iar principala armă împotriva sa este participarea la Sfânta Liturghie a cărei putere este benefică şi se activează prin credinţă, lipsa acesteia aducând osânda veşnică chiar şi în cazul îngerilor. De asemenea, prezenţa îngerilor este subliniată şi de către sfântul Clement Romanul. Dihotomia îngerilor buni şi răi şi tema ispitirii permanente de către diavol este tratată şi în Epistola lui Pseudo-Barnaba. În legătură cu îngerii, sfântul Policarp al Smirnei se concentrează mai mult pe îngerul căzut - diavolul, al cărui întâi născut este Antihrist. Păstorul lui Herma clasifică îngerii în superiori şi inferiori, indicând faptul că fiecare creştin are doi îngeri - unul bun, a cărui datorie este să îl păzească pe om şi unul rău care neîncetat îl ispiteşte pe cel dornic de împlinirea voii lui Dumnezeu. Îngerii - ca mesageri ai lui Dumnezeu au datoria de a îndruma sau de a pedepsi pe om. În acelaşi timp,o atenţie sporită despre îngeri

[120] Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 2005, p.56-57.

[121] Arhiepiscop Vasili Krivoşein, Îngerii şi demonii în viaţa duhovnicească după învăţătura părinţilor răsăriteni, traducere din limba rusă de Adrian şi Xenia Tănăsescu-Vlas, (Ed.Sophia, Bucureşti, 2006), p.55.

regăsim şi învăţăturile sfinţilor Iustin Martirul şi Filosoful şi Teofil al Antiohiei, încadraţi în seria apologeţilor creştini."[122]

Toate acestea ne spun că cei care susţin că nu sunt destule lucrări despre sfinţii îngeri în creştinismul ortodox se înşeală. Mai toate scrierile ortodoxe despre îngeri mărturisesc sfinţenia lor. Acest lucru este o mărturie implicită şi despre sfinţenia Sfântului arhanghel Rafail. Este bine să ne dăm seama că sfinţenia nu este un lucru care se negociază ci este un lucru care se câştigă. Alături de restul de sfinţi îngeri Sfântul arhanghel şi-a câştigat şi el sfinţenia.[123]

„Sfântul Iustin Martirul şi Filosoful este cel care, vorbind despre îngeri, afirmă că aceştia au corporalitate aeriană şi se hrănesc cu mană, iar demonii conduc pe oameni spre cele rele, context în care, prin întruparea Sa, Domnul Hristos va nimici puterea celui rău. Sfântul Teofil al Antiohiei vorbeşte dintre legătura dintre căderea demonilor şi înşelarea Evei. Se cuvine să îl amintim aici şi pe Origen, ale cărui teorii s-au dovedit a fi destul de controversate pe alocuri, însă utile ca repere în timp. Sfântul Irineu al Lyonului a creat "prima biografie extinsă a duşmanului eshatologic", apreciind despre diavol că acesta este "cel care recapitulează în sine apostazia diabolică, iar îngerul întunericului va distruge templele celorlalţi idoli [...] pentru a se idolatriza pe sine, a se autoproclama drept unic Dumnezeu. După cum Dumnezeu s-a întrupat, a intervenit în lume, [...] tot aşa antihristul se întrupează în istorie".Sfântul Atanasie cel Mare a scris într-o perioadă în care ereticii considerau Duhul Sfânt şi îngerii nişte creaturi ce se diferenţiază de Dumnezeu şi Hristos, ierarhic vorbind, prin treaptă . Sfântul Atanasie operează clar distincţia dintre Dumnezeu şi îngeri ca fundamentală .Din învăţătura sfântului Chiril al Alexandriei este amintită solidaritatea dintre cele două lumi, îngerească şi umană, afirmând despre această realitate că "sfinţii prooroci care spuneau că au văzut pe Domnul Savaot nu au spus deloc o minciună (..). Această viziune a noastră era chipul slavei lui Dumnezeu". Tot în opinia aceluiaşi părinte, îngerii au ca rol principal protecţia oamenilor şi însoţirea acestora spre împlinirea celor bune, dar mai ales spre cunoaşterea lui Dumnezeu. Sfântul Vasile Cel Mare atribuie îngerilor calitatea de sfinţenie încă de la creaţie, iar participarea lor la sfinţenia lui Dumnezeu este demonstrată de marele teolog ca fiind insuflată de Duhul Sfânt. Conform învăţăturii marelui ierarh, îngerii sunt grupaţi într-o numeroasă armată divină ce luptă mereu cu diavolul - distrugătorul de suflete prin păcat, care din dorinţa de a înghiţi cât mai mulţi creştini foloseşte ca arme, răutatea şi viclenia."[124]

Sfântul Vasile cel Mare afirma încă din secolul IV că între îngeri şi demoni se dă o luptă pentru sufletul nostru. Ţine şi de noi cine va ajunge să câştige această luptă. Aceasta fiindcă demonii vor să sporească iadul cu sufletele noastre. Este posibil ca Sfântul arhanghel Rafail să fi fost implicat în mai multe lupte cu dracii pentru sufletele oamenilor. Acest lucru însă este numai o posibilitate şi nu certitudine.

Trebuie să ştim că atunci când vorbim despre realităţile lumii de dincolo nu putem să avem certitudini 100%. Aceasta fiindcă sunt lucruri pe care noi nu le ştim şi pentru aceasta trebuie să fim unii care să fim statornici în relaţia noastră cu sfinţii îngeri şi mai ales cu Sfântul arhanghel Rafail.

Totuşi ceea ce este singur este că existenţa lui Dumnezeu este certitudine.[125] Este evident că sunt multe incertitudini în această lume dar acest lucru nu trebuie să ne facă

- să ne îndoim,
- să ne poticnim,
- să ne oprim
- şi să nu mai căutăm

pe Sfântul arhanghel Rafail.

Sunt mai mulţi care atunci când au necazuri ajung să îl caute pe Sfântul arhanghel Rafail pentru ca mai apoi după ce lucrurile intră pe făgaşul normal în viaţa lor să uite de el şi de restul de sfinţi îngeri.

Dacă noi uităm de Sfântul arhanghel Rafail în această lume şi el va uita de noi în viaţa de apoi. La fel de bine nu trebuie să uităm că această lume este mai mult o pregătire pentru viaţa de apoi. Lumea noastră este în sens

- teologic
- şi angelologic

o lume de tranziţie care nu are un scop în sine.

---

[122] Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

[123] A se vedea Gheorghe Orlov, *31 de cugetări zilnice despre îngerul păzitor* (Galaţi, 2023).

[124] Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

[125] Monah Serghie, *Dumnezeu: o certitudine* (Galaţi, 2022).

Ceea ce este singur este că toţi sfinţii părinţi şi toţi marii scriitori bisericeşti ne-au îndemnat să îi cinstim pe sfinţii îngeri: ”Sfântul Iustin enumeră pe îngeri între fiinţele spirituale pe care le cinstesc creştinii. Acelaşi lucru face şi apologetul Atenagora. Sfântul Irineu din Lyon declară gnosticilor că Biserica nu invocă pe îngeri. În schimb, Origen afirmă că cinstirea pe care creştinii o acordă îngerilor nu trebuie confundată cu cea pe care o dăm Lui Dumnezeu. În sec. IV, distincţia aceasta între cultul dat îngerilor şi cel dat Lui Dumnezeu apare formulată şi mai lămurit la Eusebiu al Cezareei. Sfântul Ambrozie recomandă în termeni clari invocarea îngerilor. La începutul secolului V, Fericitul Augustin încă dezaproba teoretic ridicarea de biserici în cinstea îngerilor ca şi a martirilor [...] Cinstirea puterilor îngereşti a luat o mare dezvoltare în vechimea creştină, mai ales în Egipt, Italia şi Siria, unde întâlnim de timpuriu cele mai numeroase paraclise, oratorii şi biserici închinate îndeosebi Sfinţii Arhangheli.”[126]

Doi cărturari discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Tu chiar crezi ce se spune în Biblie la cartea Tobit?
- Ce se spune acolo?
- Nu ştii?
- Nu îmi mai aduc aminte.
- Este vorba despre Sfântul arhanghel Rafail.
- A, da despre el.
- Da.
- Şi?
- Tu chiar crezi că este adevărat ce se spune despre el?
- Ce anume?
- Că poate izgonii demoni şi poate vindeca boli?
- Dacă aşa scrie în Biblie.
- Deci crezi?
- Da.
- Eu am îndoieli.
- De ce?
- Fiindcă parte mai mult o legendă evreiască.
- Vechiul Testament a fost scris de evrei.
- Aşa este.
- Şi atunci?
- Am îndoieli.
- Eşti un Toma Necredinciosul.
- Oare?
- Da.
- Poate ai dreptate.
- Nu îmi vine să cred că datorăm atât de multe poporului evreu.
- De ce?
- Fiindcă sunt mai multe legende despre Sfântul arhanghel Rafail care nu sunt în Biblie.
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Ştii acum.
- Şi la ce legende evreieşti te referi?
- Legende cu caracter mistic.
- Da, evreii au mulţi mistici.
- Aşa este.
- Păi şi nu poţi să îmi spui şi mie una?
- Ba da.
- Te ascult.

[126] Preot Iulian Ghețu apud Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

- O legendă mistică evreiască ne spune că sunt 4 sfinţi arhangheli Mihail, Gavriil, Rafail şi Uriil care din cer se uită pe pământ.
- De ce?
- Pentru a supraveghea vărsările de sânge care au loc.
- Înţeleg. Se referă la războaie?
- Da.
- Şi?
- Aceşti patru arhangheli au datoria de a aduce plângerile oamenilor în faţa tronului lui Dumnezeu.
- Interesant.
- Acest lucru îl găsim şi în Cartea lui Enoh 9, 1-3.
- Enoh este dreptul care a fost luat cu trupul la cer?
- Da.
- Şi?
- Legenda evreiască spune că aceşti patru arhangheli stau în cele 4 părţi ale tronului lui Dumnezeu şi pentru aceasta mai sunt numiţi şi îngeri ai Prezenţei.
- Lui Dumnezeu?
- Da.
- Frumos.
- Aceşti 4 arhangheli sunt şi cei care duc sufletelor celor morţi în faţa lui Dumnezeu (Sybillines II, 214).
- Ştiam că îngerii iau sufletelor celor morţi.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Aceşti 4 arhangheli sunt unii care au sub conducere un grup de îngeri cu care stau în cele 4 direcţii din jurul tronului lui Dumnezeu.
- Frumos.
- Aşa este.
- Şi ce fac?
- Îl laudă pe Dumnezeu.
- Adică cântă?
- Da.
- Continuă.
- Evreii cred că aceşti 4 sfinţi arhangheli Mihail, Gavriil, Rafail şi Uriil i-a înconjurat pe evrei când treceau prin pustie spre ţara făgăduinţei.
- Cum?
- Mihail la est în partea opusă lui seminţiei lui Levi.
- Da.
- Rafail la vest în partea opusă seminţiei lui Efraim.
- Da.
- Gavriil la sud în partea opusă seminţiei lui Ruben şi Iuda.
- Da.
- Şi Uriil la nord în partea opusă seminţiei lui Da.
- Frumos.
- Este.
- Şi asta este toată legenda evreiască?
- Ar mai fi ceva?
- Ce?
- Legenda spune că Sfântul arhanghel Rafail poate să asume orice formă vrea.
- Fiindcă este o fiinţă supranaturală?
- Da.
- Înţeleg.
- Mă bucur.
- Este o legendă evreiască interesantă. Aşa este.[127]

[127] https://www.jewishencyclopedia.com/articles/12570-raphael (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus o legendă evreiască ce vorbeşte cât se poate de bine şi de clar despre unele funcţii pe care le are în cer dar şi pe pământ Sfântul arhanghel Rafail. Evident că această legendă nu face partea din canonul biblic dar este bine să o ştim.

Despre sfinţii îngeri Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea: ”starea dintâi a îngerilor, pe care n-au păzit-o, este poate raţiunea după care au fost creaţi, sau puterea naturală dată lor spre îndumnezeirea cea după har, sau iarăşi poate, treapta stării lor după demnitatea harului. Iar locuinţa este sau cerul, sau înţelepciunea pe temeiul deprinderii cu bunurile mai presus de înţelegere, în care au fost destinaţi să petreacă [...] Dar mai poate fi şi supravegherea cu care îşi păzeau bunurile naturale şi câştigate ale îndumnezeirii preacurate, pe care au părăsit-o prin răzvrătire (tiranie). Lanţurile veşnice sunt nemişcarea totală şi continuă a voii lor spre bine, din care pricină niciodată nu vor avea parte de iertarea lui Dumnezeu; sau puterea care îi împiedică, potrivit Providenţei lui Dumnezeu şi pentru mântuirea noastră, în turbarea lor împotriva noastră, neîngăduindu-le să-şi ducă la capăt meşteşugurile răutăţii lor împotriva noastră. Iar întunericul este ignorarea totală şi deplină a harului dumnezeiesc, ignoranţă de care fiind străbătuţi prin buna plăcere a voii lor, nu se pot bucura de primirea fericită şi prea strălucită a luminii celei atotcurate, cheltuindu-şi toată puterea cugetării dată lor după fire în preocuparea cu nimicul. În sfârşit, ce vor păţi în ziua înfricoşată a judecăţii, numai Dreptul Judecător o ştie, care va da fiecăruia răsplata cea dreaptă după vrednicie şi va împărţi după măsura răutăţii, felul osândei, hotărând cu dreptate soarta cuvenită fie-căruia pentru veacurile nesfârşite, potrivit cu judecăţile Lui cele bune.”[128]

CAPITOLUL 6

SFÂNTUL ARHANGHEL RAFAIL PRIETEN ŞI AJUTOR DE ÎNCREDERE ÎNTR-O LUME CARE SE ÎNDOIEŞTE DE EXISTENŢA ÎNGERILOR

Afirmaţia că *îngerii sunt prietenii noştri* poate să fie pentru omul contemporan:

- inoportună,
- deplasată,
- exagerată
- dacă nu chiar neveridică.

De ce? Fiindcă sunt rare anghelofaniile, adică apariţia îngerilor faţă de oameni. Totuşi, din cele mai vechi timpuri oamenii au crezut în îngeri. Crezul despre îngeri a apărut în iudaism şi s-a desăvârşit în creştinismul ortodox.[129]

Totuşi ceea ce trebuie să ştim că avem în persoana Sfântului arhanghel Rafail un adevărat prieten sau mai bine spus un frate mai mare. Aceasta fiindcă după cum am putut vedea în mărturiile de mai sus Sfântul arhanghel Rafail ne vede pe noi oamenii ca fraţii lui mai mici.

Totuşi prietenia Sfântului arhanghel Rafail nu are loc

- oricum,
- indiferent de orice
- şi trece peste orice.

Atâta vreme cât suntem angajaţi pe calea binelui şi a sfinţeniei ei bine Sfântul arhanghel Rafail este prietenul nostru. Când

- ne înrăim,
- ne împătimim
- şi devenim vicleni

arhanghelul se depărtează de la noi.

Despre unirea cu sfinţii îngeri părintele Stăniloae spunea: ”aşa cum locaşul bisericesc ţine într-o unitate pe credincioşii aflaţi în altar (ierateiron) şi aceştia înaintează împreună spre unirea cu Dumnezeu, tot aşa şi creaţiunea cosmică ţine într-o unitate mulţimea fiinţelor văzute şi nevăzute, care înaintează tot mai mult spre Dumnezeu şi prin aceasta spre o şi mai accentuată unire; şi la fel fiinţa umană e o unitate alcătuită din trup şi suflet şi acestea înaintează tot mai mult spre Dumnezeu şi prin aceasta la o tot mai deplină unitate a lor”[130]

---

[128] Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Filocalia sau Culegere din Scrierile Sf. Părinţi*, vol III, Sf. Maxim Mărturisitorul , trad. și note pr. D. Stăniloae, Ed. Humanitas, Bucureşti 2005.

[129] A se vedea Maica Alexandra, *Sfinţii îngeri* (Bucureşti, 2021).

[130] Pr. Dr. D. Stăniloae, Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă, p. 15 apud Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

Părintele Stăniloae vorbeşte prin urmare despre faptul că viaţa creştin ortodoxă este o avansare continuă de unire dintre îngeri şi oameni. Acest lucru este valabil şi pentru Sfântul arhanghel Rafail cu care dacă luăm viaţa creştin ortodoxă în serios ajungem să ne unim duhovniceşte.

Avem în persoana Sfântului arhanghel Rafail un prieten la care putem să apelăm prin rugăciune în orice loc şi în orice timp. Nu fără de nici un motiv sfinţii îngeri au fost incluşi şi în ritualul liturgic al Bisericii Ortodoxe: "cele nouă cete de sfinţi de la Proscomidie au sens numai dacă prima din cete se referă la îngeri, deoarece în locul cetei a doua a îngerilor care au căzut se evidenţiază acum opt cete de sfinţi dintre oamenii care au mărturisit pe Hristos şi au dobândit lumina zilei a opta, adică au intrat deplin în lumina lui Hristos cel Înviat" pe de o parte. Iar pe de alta, "sfântul Ioan Botezătorul, care a trăit ca un înger în trup, urmează după ceata îngerilor. El se poate asemăna cu îngerii, dar nu se poate substitui lor pentru a simboliza unirea cerului cu pământul, a Liturghiei cereşti cu Liturghia din Sfântul Altar al Bisericii de pe pământ."[131]

Prietenia noastră duhovnicească cu Sfântul arhanghel Rafail presupune:

- sinceritate în rugăciune,
- lipsa de interese meschine,
- deschidere duhovnicească,
- încredere reciprocă
- şi iubire frăţească.

Aceste lucruri sunt unele care evident că pot să ne aducă mai aproape de Sfântul arhanghel Rafail. Nu trebuie să ajungem să credem că fiindcă este arhanghel ei bine putem pur şi simplu să profităm de pe urma acestei prietenii. Sfinţii îngeri sunt deschişi cu noi şi sunt fiinţe de o bunătate enormă însă nu trebuie să credem că ei sunt naivi. Din contră, sfinţii îngeri sunt

- inteligenţi,
- deştepţi
- şi înţelepţi.

Aceasta spre deosebire de demoni care au toate aceste lucruri cu susul în jos.[132]

Ştim că majoritate a oamenilor de azi sunt unii care consideră că merită să te fac prieten cu cineva dacă poţi profita cu ceva de pe urma lui. O astfel de mentalitate evident că ne va ţine departe de sfinţii îngeri şi la fel de bine de Sfântul arhanghel Rafail. Nu avem ce să profităm de pe urma Sfântului arhanghel Rafail fiindcă el ştie mult mai bine de ce avem nevoie de la el decât noi. Acest lucru a putut să fie văzut cât se poate de bine din Cartea lui Tobit.

După cum am spus o prietenie adevărată presupune inocenţă fiindcă sfinţii îngeri sunt unii care sunt fiinţe total nevinovate.

Totuşi suntem noi oamenii care avem nevoie mai mult de sfinţii îngeri decât au ei nevoie ei de noi. Totuşi sfinţii îngeri sunt poate cei mai buni prieteni pe care i-am putea avea. Sfântul Nicolae Cabasila spune că noi am împrumutat cântarea trisaghionului Sfinte Dumnezeule de la sfinţii îngeri: „în cadrul Liturghiei Euharistice, îngerii au rol de mijlocitori alături de Maica Domnului. Preotul invocă îngerii să se alăture credincioşilor spre împlinirea desăvârşită a laudelor către divinitate. Sfântul Nicolae Cabasila teologhisea despre cântarea „Sfinte Dumnezeule" ca fiind "împrumutată parte din cântarea îngerilor, parte din cartea sfinţilor psalmi ai proorocului şi este alcătuită de Biserica lui Hristos, fiind închinată Sfintei Treimi. Într-adevăr, cuvântul Sfinte, cântat de trei ori este parte din imnul serafimilor (Isaia 6, 1-3; Apocalipsa 4, 8), iar cuvintele: „Dumnezeule, tare, fără de moarte", sunt din acel psalm al lui David în care el spune: Însetat-a sufletul meu de Dumnezeu cel tare, Cel Viu (Psalm XLI, 2)"[133]

Fiindcă sunt fiinţe spiritual evident că apropierea noastră de sfinţii îngeri aduce cu sine o

- înduhovnicire,
- o spiritualizare
- şi o dematerializare

a noastră.

Ne este benefic acest lucru? Evident că da. Avem nevoie să fim înduhovniciţi fiindcă în acest mod primim pe Duhul Sfânt în noi.

---

[131] Patriarhul Daniel Ciubotea apud Rafail Povîrnaru, *Îngerii în dimensiunea liturgică a Bisericii* apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2018/03/11.pdf (accesat pe 05.10.2023).

[132] A se vedea Andrei Drăgulinescu, *Lumea nevăzută a duhurilor* (Editura Agaton, 2023).

[133] Sfântul Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea dumnezeieştii Liturghii,* traducere din limba greacă de Pr. Prof. Dr. Ene Branişte, E. I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 2011, p. 59-60.

„Îngerul ca făptură de interval care urcă şi coboară între cele două capete ale scării lui Iacob, este deopotrivă inferior şi superior: inferior ca fiinţă creată, superior ca mesager al lui Dumnezeu în relaţie cu omul. Dar această superioritate conţine, prin chiar faptul că aparţine unui mediator, posibilitatea unei redimensionări, pentru că nu se defineşte doar în funcţie de Dumnezeu, ci şi în raport cu omul. Superioritatea îngerului constă în a coborî spre oameni, rămânând în urcuşul continuu al lumii sale, şi în a urca spre Dumnezeu, purtând semnul unei relaţii cu umanitatea: în splendoarea condiţiei de mediator celest, îngerul, de fapt, ascultă; în inima puterii sale stă o smerenie desăvârşită, care îl face să participe la relaţia dintre Dumnezeu şi om în mod paradoxal, retrăgându-se. Vocaţia mediatorului se vădeşte astfel a fi de ordinul diafanului5: el este mediul sau receptacolul vederii; virtutea sa constă în a permite întâlnirea, în timpul căreia se retrage discret în spatele scenei."[134]

Doi antropologi discutau într-o zi.

- Ştii ce am auzit zilele astea?
- Ce?
- Că există un aşa numit arhanghel Rafail.
- Aşa este.
- Adică?
- Este un înger adevărat.
- De unde ştim asta?
- Din Biblie.
- Ei din Biblie.
- Da. Nu crezi?
- Nu prea.
- De ce?
- Eu cred că în Biblie sunt mai multe superstiţii.
- Greşeşti.
- Nu sunt îngerii mai mult superstiţie umană?
- Nu.
- De ce nu îi putem vedea?
- Fiindcă nu suntem vrednici.
- De ce să cred în ceva pe care nu îl pot vedea?
- Pe Dumnezeu îl vezi?
- Nu.
- Şi crezi în El?
- Da.
- Vezi?
- Ce?
- Aşa este şi cu sfinţii îngeri.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- De ce ne spune Biserica Ortodoxă că este bine să ne luăm nume de îngeri sau de sfinţi?
- Fiindcă în acest mod îi cinstim.
- Oare?
- Da.
- Nu este mai mult o superstiţie?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă îngerii nu sunt o superstiţie.
- Asta am stabilit-o.
- Ne luăm nume de îngeri şi sfinţi fiindcă voim să îi cinstim.
- Aşa ca un sfânt protector?
- Da.
- Nu ştiu ce să îţi spun.
- O să îţi spun o întâmplare din istorie.
- Te ascult.

[134]Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 69.

- Era 8 iulie 1497.
- Evul Mediu?
  Da.
- Continuă.
- Vasco Da Gama a pornit în acea zi din Lisabona spre India.
- Da ştiu asta.
- Se credea că pe cale liberă prin Oceanul Atlantic vei ajunge în India.
- Aşa este.
- Ei bine mai înainte de a pleca Vasco Da Gama a avut o discuţie cu Regele Portugaliei.
- Nobile Vasco am o rugăminte la tine.
- Care?
- Vreau ca steagul corabiei tale cu care vei merge spre Indii să se numească Sfântul Rafail.
- Sfântul Rafail?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă ceea ce facem o facem în numele lui.
- Bine maiestate.
- Şi ce a urmat?
- Ei bine Vasco Da Gama a plecat spre India.
- Şi?
- Ei bine pe data de 2 octombrie 1497 Vasco da Gama a ajuns la Capul Bune Speranţe.
- Frumos.
- Marinarii s-au adunat în jurul lui Vasco Da Gama.
- Căpitane avem să îţi cerem ceva.
- Ce?
- Voi să ne laşi să facem o statuie.
- O statuie?
- Da.
- Ce fel de statuie?
- A Sfântului arhanghel Rafail.
- Bine dacă aşa voiţi aşa să faceţi.
- Frumos.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- La Muzeul Naţional din Lisabona există o mică statuie.
- A cui?
- A Sfântului arhanghel Rafail.
- Cui i-a aparţinut?
- Lui Vasco Da Gama.
- Cum?
- Se pare că el a voit să meargă în prima sa călătorie spre India cu statuia Sfântului arhanghel Rafail.
- Ca să îl protejeze?
- Da.
- Frumos.
- Aşa este.
- Acum înţeleg de ce sunt mai mulţi care îşi i-au numele de Rafail.
- Este un gest de cinstire.
- Şi de a căuta ocrotire.
- Da.
- Bine că m-ai lămurit.
- Plăcerea a fost de partea mea.
- Îţi urez toate cele bune.
- Şi eu ţie.[135]

[135] https://slife.org/archangel-raphael/ (accesat pe 30.07.2023).

Avem mai sus o întâmplare din Evul Mediu care ne spune că oamenii au simţit nevoie să îl cinstească pe Sfântul arhanghel Rafail. În acest sens este bine să ştim că cinstirea pe care trebuie să o aducem Sfântului arhanghel Rafail trebuie să fie una:

- firească,
- naturală,
- obişnuită
- şi neforţată.

Ceea ce trebuie să ne bucure este faptul că dacă avem în persoana diavolului un duşman de moarte, ei bine în persoane Sfântului arhanghel Rafail şi a restului îngerilor avem pe cei mai buni prieteni ai noştri. Trebuie să ştim că în lumea de dincolo nu avem numai duşmani ci şi cei mai buni prieteni care sunt gata să vină în ajutorul nostru.[136]

Sunt mai multe persoane care se cred puternice şi le vine greu să creadă că în lumea creată de Dumneteu sunt

- forţe
- şi puteri

mai presus de ei şi de puterile lor. Ei bine o astfel de forţă este şi Sfântul arhanghel Rafail. În acest sens Sfântul arhanghel Rafail dimpreună cu restul îngerilor face în aşa fel să nu ne simţim părăsiţi de Dumnezeu: „chiar şi într-o situaţie de aparentă părăsire, Dumnezeu face ca firele alianţei sale cu omul căzut să fie ţesute continuu de făpturile îngereşti, care nu sunt doar urmele unei transcendenţe ce se retrage sau îşi „întoarce privirea", ci şi treptele care îi manifestă voinţa şi conduc spre prezenţa ei deplină. Ca mesageri, îngerii vădesc o intenţie originară şi slujesc în virtutea unei cunoaşteri superioare: captează şi transmit ceea ce se refuză unei întâlniri frontale, dar, prin chiar faptul medierii, marchează distanţa faţă de prezenţa transcendentă. Astfel, dinamica deopotrivă ascendentă şi descendentă a lumii angelice constituie un coridor al proximităţii şi transformă o ontologie binară, dificil de conceput şi de experiat (transcendenţa vs. lumea creată), într-o ontologie unitară şi ierarhică."[137]

Ei bine pentru creştini ortodocşi autentici este cu adevărat

- o binecuvântare,
- o mângâiere
- şi o consolare

faptul că în cer avem un prieten de mare ajutor în persoana Sfântului arhanghel Rafail. Acesta fiindcă demonii ne vor fiinţe neajutorate. Poate părea pentru unii mai greu de înţeles de ce demonii ne vor fiinţe neajutorate şi fără speranţă din moment ce noi oamenii suntem aşa de mici. Ei vor acest lucru fiindcă au ajuns fiinţe ale răului absolut. Nu există fiinţă mai rea ca demonul.

Este clar că Sfântul arhanghel Rafail este subiect al angelologiei şi în acest sens sunt mai multe opinii cu privire la existenţa sa. Ceea ce este sigur este că el se înscrie foarte bine în angelologia Sfântului Dionisie Areopagitul: „s-a remarcat de asemenea că o dată cu Dionisie angelologia este integrată într-o concepţie mai largă despre univers ca ordine, având două sensuri: o ordine arhitectonică şi o ordine a voinţei divine ca „loc al inteligibilităţii universului şi ca normă a ceea ce el trebuie să fie". Astfel, făcând parte dintr-un cosmos traversat de o dinamică dublă – ascendentă şi descendentă –, îngerii dobândesc funcţia de mediere inteligibilă (în sensul că universul nu poate fi înţeles fără creaturile pur spirituale), având atât rolul de a manifesta voinţa şi lumina Creatorului, cât şi pe acela de a converti întreaga ierarhie a creatului spre Creator, de a o orienta permanent spre Principiul ei."[138]

Nu greşim dacă spunem că una dintre datoriile Sfântului arhanghel Rafail este

- să ne orienteze,
- să ne îndrume
- şi să ne ducă

spre Dumnezeu.

Îngerii sunt slujitori sinceri şi dezinteresaţi ai lui Dumnezeu şi acest lucru evident că vor să ne înveţe şi pe noi. Avem multe de învăţat şi la fel de bine avem multe de învăţat de la Sfântul arhanghel Rafail. Această învăţare se poate spune că se comunică mistic fiindcă după cum am spus îngerii sunt fiinţe mistice.

---

[136] A se vedea Placide Deseiile, *Credinţa în cel nevăzut* (Iaşi, 2013).
[137] Bogdan Tătaru Cazaban, ***Arhangheli şi** îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 70.
[138] Idem.

Este mai greu de acceptat pentru mai mulţi această mistică a Sfântului arhanghel Rafail însă ceea ce este bine să ştim este că ea este de folos celor care ajung să o deprindă. Aceasta fiindcă avansând în viruţi evident că avansăm şi spre Dumnezeu.

Un lucru pe care noi oamenii îl avem în comun cu Sfântul arhanghel Rafail şi cu toţi îngerii este doxologia. Aceasta fiindcă atât îngerii cât şi noi oameni Îl lăudăm pe Dumnezeu: „după aceasta facem pomenire de cer, de pământ şi de mare; de soare şi de lună; de stele şi de toată zidirea cugetătoare şi necugetătoare, văzută şi nevăzută: de îngeri, de arhangheli, de puteri, de domnii, de începătorii, de stăpânii, de tronuri, de heruvimii cei cu multe feţe, spunând cu tărie cuvintele lui David: Măriţi pe Domnul cu mine. Facem pomenire şi de serafimi, pe care, în Duhul Sfânt, i-a văzut Isaia, stând în jurul tronului lui Dumnezeu."[139]

Sfântul arhanghel Rafail este o fiinţă doxologică fiindcă el

- sincer,
- dezinteresat
- şi liber

în preamăreşte pe Dumnezeu în cer. Trebuie să ne dăm seama de acest lucru şi să ne aducem aminte că de câte ori Îl lăudăm pe Dumnezeu în biserică facem un lucru ce şi arhanghelul îl face. Prin doxologia noastră din spaţiul ecclesial ei bine nu facem decât să ne unim

- mistic,
- spiritual
- şi nevăzut

cu Sfântul arhanghel Rafail.

Evident că îngerii sunt fiinţe care ştiu şi cunosc mult mai mult ca noi însă ceea ce este clar este că sunt lucruri care sunt taine şi pentru ei. Sfântul Chiril al Ierusalimului spunea în acest sens: „dacă cineva – de ar fi cu putinţă – s-ar urca în primul cer şi ar privi pe îngerii care se găsesc acolo şi dacă, apropiindu-se de ei, i-ar întreba cum a născut Dumnezeu pe Fiul Său, probabil că ar răspunde: deasupra noastră avem îngeri mai mari; întreabă-i pe aceia. Urcă-te la al doilea cer, ajungi chiar la al treilea, iar de poţi, la tronuri şi domnii, la începătorii şi stăpânii; chiar dacă ar ajunge cineva până la aceia, lucru cu neputinţă, nici ei nu vor spune ceva, căci nici ei nu ştiu."[140]

Ceea ce este clar este că noi oamenii avem nevoie de mântuire şi ajungem să obţinem această mântuire prin mijlocirea sfinţilor îngeri. Nu este greşit şi eronat să ne rugăm pentru mântuire Sfântului arhanghel Rafail. Acesta fiindcă după cum am spus avem nevoie de ajutorul lui.

A cere ajutorul Sfântului arhanghel Rafail în nici un fel nu este un lucru ruşinos şi fără de sens. Ne dăm seama că Sfântul arhanghel Rafail este o fiinţă superioară nouă şi pentru aceasta trebuie să ştim că apelăm la el şi la ajutorul lui.

Sfântul Dionisie Areopagitul spunea că ajungem la Hristos prin medierea sfinţilor îngeri. În acest sens este bine să ne dăm seama de faptul că Sfântul arhanghel Rafail poate media pentru noi la tronul lui Dumnezeu – evident dacă îi cerem acest lucru prin rugăciuni: „îngerii cunosc un progres continuu întru bine, dar nu-şi pot schimba locul pe care l-au primit şi la care aderă în mod spontan, într-o sinergie perpetuă cu voinţa divină, în vreme ce oamenii pot trece de la o treaptă la alta a ordinii ierarhice, dar nu fără consacrare şi în lipsa unei chemări superioare. Consecinţa riguroasă a acestei necesităţi universale a medierii angelice pare a fi, după René Roques, unul dintre cei mai profunzi cunoscători ai universului lui Dionisie, că Hristos nu poate fi experiat direct de către credincioşi. Astfel, viziunea dionisiană în sens strict s-ar opune Părinţilor anteriori care susţineau mai degrabă o încetare a necesităţii rolului mediator al îngerilor."[141]

Sfântul arhanghel Rafail este o fiinţă a

- ordinii,
- ierahriei
- şi bunei rânduieli.

Trebuie să ştim acest lucru fiindcă unii cred că îngerii nu au prea multe repere când acţionează. Îngerii evident că nu acţionează de capul lor şi sunt fiinţe care imprimă şi în noi sentimentul

- ordinii
- şi al ierarhiei.

---

[139] Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cat.* 23, 6, PG 33, 1113 B (*Catheze mistagogice* V, 6, trad. de pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, 2003, p. 361) apud Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) pp. 72-73.

[140] Idem p. 73-74.

[141] Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 77.

Aceasta fiindcă trebuie să ştim că nu poate exista ordine fără de ierarhie. Este bine ca acest lucru să fie ştiu în contextul în care sunt mai multe tendinţe

- anarhice
- şi haotice

în lumea noastră. „Iar acest act de extaz reciproc ocoleşte sistemul ierarhiei: aşa cum Dumnezeu ocoleşte ierarhiile când creează, tot aşa şi făptura ocoleşte ierarhiile când realizează legătura ei nemijlocită cu Dumnezeu în iubirea extatică. Ce rost mai au atunci ierarhiile? Singura semnificaţie pe care le-o acordă Dionisie: aceea de a descoperi slava divină, de a fi o teofanie pură şi diafană şi de a chema astfel înapoi la Dumnezeu acele făpturi care şi-au pierdut sensul originii lor divine şi al frumuseţii dumnezeieşti."[142]

Faptul că ne rugăm Sfântului arhanghel Rafail şi el nu ne răspunde înseamnă că ceea ce am cerut nu este de folos pentru noi. Aceasta fiindcă sunt mulţi care deşi se roagă sfinţilor îngeri trebuie să ştim că au mentalitate

- lumească,
- pătimaşă,
- lumească
- şi materialistă.

Sfântul arhanghel Rafail vrea ca noi să ne mântuim şi prin urmare va face totul ca noi să ne mântuim. Ce mai mulţi când ne rugăm sfinţilor îngeri nu ne rugăm în perspectiva mântuirii ci mai mult ne rugăm

- egoist
- şi individualist

pentru lucru efemere şi de multe ori inutile în procesul mântuirii. „Dacă îngerul ca spirit pur, definit de o acuitate intelectuală superioară omului, de „un *amor intellectualis* greu de închipuit", se bucură de o participare mai adecvată la spiritualitatea divină, aceasta nu înseamnă că desăvârşirea lui poate fi obţinută în afara slujirii omului. Urmându-l pe Sfântul Grigorie Palama, părintele Stăniloae susţine că îngerul a fost creat pentru a-i sluji omului[4], având în acest sens două funcţii descrise după modelul dionisian: una anagogică, de a urca lumea în eon, în temporalitatea înaintării neîncetate în Dumnezeu, şi una hermeneutică, de a-i ajuta pe oameni „să înţeleagă realitatea eternă a lui Dumnezeu prin simbolurile sensibile ale lumii", întrucât simbolurile sunt forma receptării umane a intuiţiei divine pe care o comunică îngerii."[143]

Oamenii de azi sunt puternic influenţaţi de lumea în care trăiesc şi ajung de multe ori să gândească mântuire ca un act de recompensă pentru viaţa creştină pe care au dus-o pe pământ. Dacă facem binele ei bine Dumnezeu va fi obligat să ne mântuiască, adică să ne ducă în rai. Ceea ce trebuie să ştim este că mântuirea nu este o *recompensă*. Mântuirea este o consecinţă a stadiului de iubire faţă de Dumnezeu la care am ajuns. Este greu de crezut că cineva care nu Îl iubeşte pe Dumnezeu se va mântui. De ce? Fiindcă nu poate exista mântuire fără de iubirea de Dumnezeu.

Ceea ce este evident este că în timp ce sfinţi îngeri fac tot ceea ce le stă în putere ca noi să ne mântuim ei bine demonii fac tot ceea ce le stă în putere să ne damnăm la iad: „ca putere spirituală care conlucrează la mântuirea omului, îngerul este privit din perspectiva relaţiei dintre două tipuri de slujire, prin care se menţine şi aspectul ierarhic: slujirea proprie făpturilor superioare, expresie a unei conştiinţe responsabile (în care putem vedea o accentuare a personalităţii îngerului, care nu este epuizată de transparenţa unei funcţii), şi slujirea venită din partea celor inferioare, dezvăluind aspiraţia de a participa la o cunoaştere şi la o desăvârşire superioară sau necesitatea unei supuneri. Dacă slujirea lucrurilor materiale denotă o carenţă ontologică, slujirea superioară a îngerilor manifestă un surplus de fiinţă care trebuie comunicat. Convergenţa acestor două forme de asistenţă la nivel uman are ca temei atât superioritatea omului în creaţie, întrucât acesta este „dintr-un punct de vedere, mai mult după chipul lui Dumnezeu decât îngerii", cât şi Întruparea Fiului care putea îndumnezei întreaga creaţie doar asumându-şi natura umană."[144]

Sfântul arhanghel Rafail este un înger care evident că ne fascinează fiindcă el este un aliat şi un prieten al nostru care lucrează tot pentru

- binele,
- folosul,
- mântuirea
- şi câştigul

---

[142] Andew Louth, *Dionisie Areopagitul. O introducere*, trad. de Sebastian Moldoveanu, studiu introductiv de diac. Ioan I. Ică jr., Deisis, Sibiu, 1997, p. 147-148.
[143] Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 81.
[144] Idem p. 81.

nostru. Într-o lume care se simte de cele mai multe ori neputincioasă în faţa de demonilor ei bine avem un ajutor în persoana Sfântului arhanghel Rafail.

Este adevărat că după cum spunea părintele Stăniloae Hristos *a restaurat firea umană* prin întruparea lui. Acest lucru este un fapt care aducem omul într-o nouă poziţie în raport cu lumea nevăzută: „Sfântul Grigorie Palama susţine că ierarhia îşi păstrează întreaga semnificaţie de dinaintea venirii lui Hristos doar în ordinea naturii, idee pe care o regăsim întocmai la părintele Stăniloae, şi că noul principiu al ordinii hristice este harul. Felul în care resemnifică doctrina dionisiană comportă trei aspecte principale: 1) o reacţie împotriva caracterului constrângător al ierarhiei, invocând principiul potrivit căruia Dumnezeu nu Se supune legilor creaţiei, deci nici medierii angelice; 2) înţelegerea mântuirii prin Hristos ca început al unei noi creaţii, ca o împrospătare a relaţiilor care definesc creatura în raport cu Dumnezeu, ceea ce implică forme noi de revelare şi de lucrare a lui Dumnezeu în lume; 3) întruparea Celui Care este singurul mijlocitor suprimă necesitatea medierii prin îngeri: Dumnezeu a coborât printre oameni, asumându-Şi propria lor natură şi instaurând o relaţie directă. Astfel, în ordinea harului de după Întrupare şi Înviere, natura umană nu se află doar deasupra celei angelice, ci are, potrivit lui Palama, şi puritatea absolută, prin faptul enipostazierii sale, inaccesibilă îngerilor."[145]

Doi istorici evrei discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce anume?
- Chiar crezi că îngerii există?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă ei sunt unii care ne ajută.
- Dar de ce nu îi putem vedea?
- Fiindcă sunt nevăzuţi.
- Înţeleg.
- De ce întrebi?
- Am citit zilele astea cartea lui Tobit.
- A, cartea despre Sfântul arhanghel Rafail.
- Da.
- Şi?
- Am rămas impresionat.
- De ce?
- Nu ştiam că îngerii pot izgonii demoni.
- Pot.
- Îmi dau seama.
- Ceea ce este mai trist este că sunt unii care nu vor să fie eliberaţi de demoni.
- Pătimaşii?
- Da.
- Un beţiv care se îmbată şi nu vrea să se schimbe este unul care din proprie iniţiativă slujeşte demonilor.
- Aşa este.
- Evident.
- Dar uite că tot suntem aici.
- Da.
- Cine este de fapt Sfântul arhanghel Rafail?
- Multă lume îşi ridică această întrebare.
- Da?
- Da.
- Sfântul arhanghel Rafail este subiectul mai multor legende religioase.
- Cum?
- Fiindcă oamenii au fost extrem de creativi când vine vorba de el.
- Poţi să îmi spui şi mie o astfel de legendă?
  Da.
- Te ascult.

[145] Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 84.

- O legendă spune că după ce Adam şi Eva au fost creaţi Dumnezeu le-a dat o carte pe nume Cartea lui Adam.
- Ce conţinea această carte?
- Conţinea darul înţelepciunii.
- Deşi este mai mult o carte metaforă?
- Da.
- Înţeleg.
- Cartea le-a fost dacă de îngerul Raziel.
- Am auzit de acest înger.
- Raziel înseamnă *tainele lui Dumnezeu.*
- Şi ce a urmat?
- Ei bine Adam şi Eva mănâncă din pomul interzis al cunoştinţei binelui şi răului.
- Ştiu asta.
- Ei au mâncat din pom fiindcă au considerat că pot ajunge la înţelepciune fără Cartea lui Adam.
- Înţeleg.
- Cum au mâncat din pom ei bine Cartea lui Adam a dispărut.
- De ce?
- Fiindcă nu au mai fost vrednici să o deţină.
- Şi?
- Acest lucru i-a adus pe Adam şi Eva la un stadiu de existenţă iluzoriu.
- Îmi dau seama.
- Adam s-a dus atunci şi a făcut baie în râul Gihon.
- De ce?
- Fiindcă şi-a dat seama că nu mai poate face datoriilor sale din Eden.
- Aşa şi?
- Evident că Adam a fost foarte întristat pentru ceea ce a făcut.
- Păi da, este logic. A nesocotit porunca lui Dumnezeu.
- Dumnezeu a văzut întristarea lui Adam.
- Şi ce a făcut?
- L-a trimis pe Sfântul arhanghel Rafail să îi dea înapoi cartea lui Adam.
- Frumos.
- Adam a început să o studieze din nou.
- Cartea de înţelepciune?
- Da.
- Se spune că Adam a studiat această carte pentru restul vieţii sale.
- Aşa de bună era?
- Da.
- Mai apoi cartea a fost moştenită de Set fiul lui Adam şi tot aşa până la patriarhul Avraam.
- Frumos.
- Se spune că numai prin studierea acestei cărţi aveai cum să înţelegi sensul deplin al Unicităţii.
- Înţeleg.
- Mă bucur.
- Aceasta este toată legenda?
- Da.
- Este o legendă de-a noastră, evreiască?
- Da.
- Este o legendă care este o altă interpretare la căderea omului în păcat.
- Aşa este.
- Îmi dau seama că oamenii sunt extrem de creativi când vine vorba de Sfântul arhanghel Rafail.
- Da.
- Îţi mulţumesc că mi-ai spus legenda.
- Plăcerea a fost de partea mea.[146]

[146] https://www.rabbidavidcooper.com/cooper-print-index/2010/11/8/2194-the-archangel-raphael.html (accesat pe 30.07.2023).

Am enunţat mai sus o legendă evreiască despre Cartea lui Adam care se crede că a fost prima carte de înţelepciune pe înţelesul omului. Legenda ne spune că Sfântul arhanghel Rafail are acces la cartea înţelepciunii şi prin urmare ne poate face şi pe noi înţelepţi. Oricum

- a ne ruga
- şi a cere ajutorul

Sfântului arhanghel Rafail este un act de mare înţelepciune.

Ceea ce ne spun teologii creştin ortodocşi este că noi avem acces al lumina necreată a lui Dumnezeu la fel ca sfinţii îngeri doar că ei se bucură într-un grad mai mare de această lumină: „totuşi, în experienţa luminii necreate, există o „asemănare" reală între oameni şi îngeri ca semn al unei comuniuni naturale, dar şi al identităţii luminii care este Dumnezeu ce se revelează pe sine atât făpturilor cereşti, cât şi celor aflate în trup. Accederea la lumina „supracerească" nu presupune numai o purificare, ci şi o depăşire a intelectului, proprie deopotrivă intelectului angelic şi celui uman „devenit îngeresc prin eliberarea de patimi". Intelectul vede „suprafiresc" nu fiinţa lui Dumnezeu, ci îl vede „pe Dumnezeu care se revelează."[147]

CONCLUZIE

Am încercat cu umilele noastre puteri să oferim cititorului creştin ortodox şi nu numai o carte despre Sfântul arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi iubitori de îngeri în vremurile noastre. După mai multe ore de muncă am închegat această carte cu speranţa că ea va fi de folos mai ales în întărirea cultului care există cu privire la Sfântul arhanghel Rafail.

Am spus că Sfântul arhanghel Rafail este unul dintre cei 7 arhangheli care stă în permanenţă în faţa lui Dumnezeu. Acest lucru ne spune că el are o vedere directă a lui Dumnezeu. Cu privire la această vedere a arhanghelilor sunt mai multe opinii: „dar ca să afli că nu numai oamenii, ci şi puterile cele de sus nu se pot apropia de fiinţa lui Dumnezeu, ascultă ce spune Isaia, iar când spun Isaia, spun hotărârea Domnului (…). Spune-mi, pentru ce pricină îşi acoperă feţele şi pun înainte aripile? Pentru care altă pricină dacă nu pentru aceea că nu pot suferi fulgerul, care iese de la tronul lui Dumnezeu, şi sclipirile acelea? Deşi Serafimii nu vedeau lumina aceea curată, nici însăşi fiinţa aceea prea curată a lui Dumnezeu, ci cele ce vedeau erau un pogorământ. Dar ce este pogorământul? Când Dumnezeu nu se arată aşa cum este El, ci se arată atât cât este în stare să-L vadă cel ce poate, când îşi potriveşte arătarea Feţei Lui pe măsura slăbiciunii celor ce-L văd".[148]

Este evident că Dumnezeu în fiinţa Lui este de necuprins. Ştim că Sfântul Grigorie Palama a făcut distincţia că Dumnezeu poate fi cunoscut în

- energiile Sale
- dau nu în fiinţa Lui.

Această distincţie credem că se aplică şi sfinţilor îngeri.

Dacă este să găsim o asemănare între noi şi Sfântul arhanghel Rafail ei bine această asemănare se sufletul nostru. De ce? Fiindcă sufletul este de natură spirituală şi este nevăzut la fel cum şi Sfântul arhanghel Rafail este. Sfântul Ioan Damaschinul spunea în acest sens: „(…) ceea ce este mai propriu sufletului, ceea ce îl deosebeşte de esenţa îngerilor, este (…) faptul de a conduce liber şi după propria lui dorinţă, sau voinţă, trupul şi dorinţa neraţională, pofta, mânia şi mişcarea instinctivă, stăpânind în chip natural trupul, tocmai ca pe un sclav al propriei sale naturi. Pentru aceasta, omul este mai mult decât îngerii în ceea ce priveşte „chipul lui Dumnezeu". Căci îngerul nu are un sclav natural şi nici nu este în chip natural stăpân"[149]

Am dat în această carte mai multe mărturii a interacţiunii dintre Sfântul arhanghel Rafail şi diferiţi sfinţi sau mari nevoitori creştin ortodocşi. Ceea ce am făcut cunoscut este că există o literatură apocrifă cu privire la arhanghel în acest sens dintre care cea mai cunoscută este menţionarea arhanghelului cartea lui Enoh. Aceste cărţi apocrife evident că nu sunt de încredere şi trebuie să fim rezervaţi cu privire la ele fiindcă sunt

- neveridice,
- false
- şi eronate.

---

[147] Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 84.

[148] Sfântul Ioan Hristostom, *Cuvântări împotriva anomeilor*, III, 3, trad. de pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, 2007, pp. 45-46.

[149] Sfântul Ioan Damaschinul, *Despre cele două voinţe ale lui Hristos*, trad. de pr. Olimp Căciulă, cronologie, note şi bibliografie de B. Tătaru-Cazaban, Anastasia, 2004, p. 29.

Cartea noastră se vrea o sistematizare a cunoştinţelor pe care le avem despre Sfântul arhanghel Rafail în lumea creştin ortodoxă. Aceasta fiindcă după cum ştim sunt mai multe cărţi neortodoxe care circulă cu privire la acest mare arhanghel. La fel de bine trebuie să fim conştienţi că demonii pentru a ne duce la pierzanie se pot da ca fiind chiar Sfântul arhanghel Rafail. Iată de ce când vorbim de

- apariţii,
- arătări
- şi descoperiri

ale Sfântului arhanghel Rafail trebuie să fim cât se poate de precauţi. Cu toate aceste reţineri trebuie să ştim că este posibilă comuniunea dintre noi şi Sfântul arhanghel Rafail: „un alt aspect al acestei solidarităţi constă în „transmiterea reciprocă a cunoaşterii" între îngeri şi oameni. Aici avem contribuţia esenţială a angelologiei părintelui Stăniloae, obţinută prin aplicarea explicită a principiilor teologiei Sfântului Grigorie Palama la interpretarea textelor dionisiene şi prin continuarea unei hermeneutici patristice a momentului Înălţării Domnului. Dacă Naşterea este, în viziunea multor Părinţi, momentul jubilaţiei angelice – Fiul venind într-ajutor şi îngerilor neamurilor, care nu mai reuşeau în vremea din urmă să-i îndrume pe oameni spre Dumnezeu – Înălţarea este momentul stuporii angelice: deşi aud vestea biruinţei, adusă cu glas mare de îngerii din cetele mai de jos, mai aproape de pământ, îngerii din ceruri nu-L recunosc pe Fiul care se înalţă cu trupul purtător al semnelor pătimirii Sale. Şi nu doar aceasta îi umple de uimire, ci mai ales înălţarea naturii umane, asumate de Cuvântul lui Dumnezeu, pe tronul slavei Sale."[150]

Ceea ce am evidenţiat în această carte este că Sfântul arhanghel Rafail este prietenul nostru sincer şi dezinteresat din cer. Dacă el este aşa evident că şi noi trebuie să fim

- sinceri
- şi dezinteresaţi

în raport cu el.

Trebuie să existe în acest sens o reciprocitate dintre noi şi arhanghel şi la fel de bine restul îngerilor. Acest lucru este mai greu de înţeles şi de acceptat pentru omul contemporan care vrea mai mult să primească decât să dea şi să ofere.

Până la Hristos cunoaşterea lui Dumnezeu s-a făcut mai mult prin îngeri dar după întruparea lui Hristos această cunoaştere se face prin Hristos. Acest lucru a fost mărturisit de părintele Stăniloae: „câtă vreme Dumnezeu stătea mai la distanţă, cunoaşterea despre El era comunicată în mare parte prin îngeri. Oamenii primeau prin îngeri, care le sunt mai accesibili, o anumită fermitate a intuiţiei absolutului, încă foarte depărtat spiritual de ei (...). Dar când Fiul lui Dumnezeu ia trup omenesc, Dumnezeirea se revelează prin trăirea şi transfigurarea celor omeneşti într-un mod care nu poate fi experiat sau înţeles de îngeri."[151]

Este evident că Sfântul arhanghel Rafail este o taină în cele din urmă fiindcă avem totuşi puţine informaţii despre el. Acest lucru a creat mai multe

- probleme,
- dificultăţi
- şi obstacole

în scrierea acestei cărţi. Totuşi am făcut un efort şi am trecut peste el cu mai mult sau mai puţin succes. Aceasta fiindcă adevărurile angelologiei creştin ortodoxe ne-au venit în ajutor: „angelologia, ca direcţie particulară a reflecţiei teologice creştine, are în spaţiul răsăritean o tradiţie bogată, fapt explicat în mare măsură de permanenta nevoie de sistematizare şi supraveghere a unei devoţiuni populare mereu viguroase, dar uneori înclinată spre practici aflate, din perspectiva dogmei ortodoxe, la limita heterodoxiei sau a ereziei.

Acest efort de sistematizare de pe poziţii ortodoxe a luat drept reper multitudinea de pasaje scripturale referitoare la apariţii angelice. Dificultatea majoră a acestei abordări o constituie însă diversitatea înfăţişărilor sub care se prezintă îngerii în viziunile deopotrivă veterotestamentare sau neotestamentare, precum şi varietatea impresiilor produse asupra vizionarilor, îngerii părând a fi prin excelenţă multiformi şi manifestându-se, cel mai adesea, sub aspecte înfricoşătoare. Problema crucială a reflecţiei teologice creştine o constituie aşadar natura angelică, a cărei definiţie scripturală este *focul* sau *spiritul.*"[152]

Ceea ce suntem cât se poate de conştienţi este că în lumea noastră creştin ortodoxă sunt mai mulţi

- sceptici,

---

[150] Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) pp. 92-93.
[151] Dumitru Stăniloae, *Teologia ortodoxă dogmatică*, p. 289 apud Bogdan Tătaru Cazaban, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) pp. 93.
[152] Vlad Bedros, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 96.

- necredincioşi
- şi ignoranţi

care nu cred în sfinţii îngeri şi prin urmare nici în Sfântul arhanghel Rafail. Lor am voit să le aducem o dovadă în plus că Sfântul arhanghel Rafail există şi nu este o minciună cultul său creştin ortodox. „Acest cult al îngerilor nu se bazează pe speculaţiile teologice, ci se naşte spontan prin moştenirea unor credinţe ebraice heterodoxe şi prin contactul cu unele culte păgâne ale mesagerilor divini, respectiv ale personificărilor forţelor elementare. Venerarea arhanghelilor este o veche practică iudaică, în dependenţă faţă de magia iudeo-babiloniană, pe care magii evrei au răspândit-o în lumea mediteraneană, dar care s-a dezvoltat ulterior mai ales în vestul Asiei Mici, probabil prin sincretism cu unele culte locale păgâne, astfel încât primul creştinism din acest spaţiu a moştenit un veritabil cult al arhanghelilor, în care principalele atribute ale acestor îngeri sunt cele de vindecători şi paznici împotriva puterilor oculte; aceste atribute au trezit încă de timpuriu suspiciunea Bisericii, care şi-a exprimat deschis dezacordul în ceea ce priveşte obiceiul invocării îngerilor. Ea nu a putut totuşi elimina cu totul venerarea lor, fiind în consecinţă nevoită să caute şi să impună măsura adecvată unui asemenea cult."[153]

În planul publicistic religios actual trebuie să ştim că sunt mai multe culte – dintre care chiar şi New Age-ul – care şi-a asumă şi îl revendică pe Sfântul arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă am arătat că lumea de azi are un fel de

- fascinaţie,
- atracţie,
- dorinţă
- şi curiozitate

cu privire la sfinţii îngeri. Din moment ce este un înger toate aceste lucruri sunt atribuite şi Sfântului arhanghel Rafail. Totuşi, ceea ce trebuie să ştim este că simpla fascinaţie cu Sfântul arhanghel Rafail nu este de mare folos. Trebuie să trecem de la fascinaţie la rugăciune. „Astfel, în creştinismul timpuriu, teologii îi privesc pe îngeri nu ca individualităţi, ci ca manifestări ale acţiunilor lui Dumnezeu, sau îi asociază cu elemente ale naturii. Ierarhia cerească propusă de Pseudo-Dionisie a fost rapid îmbrăţişată de Biserică, definiţia naturii angelice şi a venerării ei adecvate, cuprinsă în acest sistem teologic, rămânând un punct de reper pentru mistica bizantină. În devoţiunea cotidiană însă, a existat o permanentă tendinţă de uniformizare a cetelor îngereşti, fapt încurajat de liturgică şi de practica artistică; în cadrul liturgicii, cele nouă ranguri de îngeri sunt rar menţionate în totalitate, în timp ce în reprezentările vizuale doar prima triadă s-a detaşat treptat, ajungând la o iconografie proprie, restul îngerilor fiind înfăţişaţi sub aspectul stereotip al tinerilor înaripaţi."[154]

Am arătat în această carte că nu putem să îl privim pe Sfântul arhanghel Rafail ca un exponat de muzeu. Acesta fiindcă sunt mulţi care vor la tot şi la toate o explicaţie

- ştiinţifică,
- empirică
- şi raţională.

Am demonstrat în paginile acestei cărţi că existenţa Sfântului arhanghel Rafail ţine mai mult de mistică. Mistica nu este o ştiinţă prea empirică şi pentru aceasta ea nu este pe placul marilor savanţi ai lumii de azi. „În ceea ce priveşte figura arhanghelului, aceasta, deşi nu ocupă un loc de frunte în scrierile biblice (termenul *arhanghel* lipseşte complet din Septuaginta, apărând doar de două ori în Noul Testament – 1 Tes. 4, 16 şi Iuda 1, 9), este foarte venerată în tradiţia iudaică, mai ales în apocrife, fapt cu bogate repercusiuni asupra cultului creştin. El a receptat chiar şi nume ale arhanghelilor, transmise prin intermediul a numeroase talismane, amulete, texte magice şi legende; în perioada iudeo-creştină aceste nume apar frecvent în tetrade şi hebdomade, dintre care o mare popularitate o are tetrada Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil, primii trei primind în cele din urmă şi recunoaşterea canonică din partea Bisericii."[155]

Sfântul arhanghel Rafail nu este un simplu înger ci este mai mult un supraveghetor de îngeri. Avem în acest sens un mic detaliu asupra căruia am insistat în paginile acestei cărţi. Aceasta fiindcă după cum am spus trebuie să ne dăm seama că deşi ştim mai multe lucruri despre arhangheli în cele din urmă ei nu sunt fiinţe matematice şi pe care le putem cunoaşte matematic după cum este obişnuit omul de azi.

În această carte am insistat asupra a două caracteristici esenţiale ale Sfântului arhanghel Rafail:

- exorcist
- şi vindecător.

---

[153] Vlad Bedros, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) pp. 98-99.
[154]Idem p. 99.
[155] Ibidem p. 100.

Din Cartea lui Tobit se poate vedea cât se poate de bine că Sfântul arhanghel Rafail are putere peste demoni. Acest lucru ne este de mare folos nouă oamenilor care voim să scăpăm de demoni şi de influenţele lor malefice. La fel de bine arhanghelul mai este şi vindecător şi pentru aceasta el mai este considerat şi protector al medicilor. Este evident că dacă urmăm Sfântului arhanghel Rafail se poate spune că echivalăm ierarhia şi ordinea din cer cu ce avem pe pământ: „reluând tema în secolul al XI-lea, monahul studit Nichita Stethatos a insistat asupra perfectei corespondenţe dintre ierarhia cerească şi cea terestră. Au aceeaşi structură şi acelaşi rang, a subliniat el. Primei triade îngereşti îi corespund apostolii, profeţii, Părinţii purtători de Dumnezeu şi teologii mistici; celei de-a doua, mărturisitorii şi asceţii; ultimei, căpeteniile, egumenii şi laicii dreptcredincioşi. Chiar şi după moarte, a ţinut el să adauge, sufletele sunt date în grija puterilor de sus în mod diferit, în funcţie de hramul purtat de răposaţi pe pământ şi de tagma căreia îi aparţinuseră. Principiul ierarhic este aşadar aplicat sistematic unui itinerariu duhovnicesc, unei progresii spirituale a minţii şi sufletului spre dumnezeire."[156]

Doi creştini ortodocşi preocupaţi de mistică discutau într-o zi.

- Şi cum mai este studiul misticii?
- Binişor
- Da. Numai binişor?
- Am dat de o poticneală.
- Care?
- De unde are putere Sfântul arhanghel Rafail să facă minuni?
- Ai citit în Cartea lui Tobit de minunile lui?
- Da. Cum de ţi-ai dat seama?
- Păi te cunoscut şi ştiu cum gândeşti.
- Şi totuşi întrebarea rămâne.
- Sigur.
- Ş?
- Îngerii din cer îşi au puterea de la Dumnezeu.
- Ca noi oamenii?
- Da.
- Nu ştiam asta.
- De ce?
- Eu credeam că au putere în sine.
- Au putere în sine dar puterea aceasta vine de la Dumnezeu.
- Înţeleg.
- Totuşi tot ceea ce ţine de îngeri este în cele din urmă o taină.
- De ce?
- Fiindcă uite ştim puţine lucruri şi despre Sfântul arhanghel Rafail.
- Aşa este.
- Totuşi nu suntem chiar în întuneric.
- Aşa este.
- Ştim anumite lucruri.
- Şi aceste lucruri sporesc şi mai mult taine.
- Sunt de acord.
- Mă bucur.
- Şi ce mai ştim despre Sfântul arhanghel Rafail?
- În tradiţia ortodoxiei sunt mai multe lucruri despre el.
- Da?
- Da.
- Şi care sunt aceste lucruri?
- Sunt lucruri care sunt mai mult numai presupuneri.
- Cum ar fi?
- Sunt mai multe opinii care susţin că dintre toţi arhanghelii Sfântul arhanghel Rafail este cel mai prietenos.
- Interesant.

---

156 Nicétas Stéthatos, *Opuscules et lettres*. Introduction, texte critique, traduction et notes par Jean Darrouzès, Paris, 1961 [Sources chrétiennes 81], pp. 292-360 apud *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) pp. 137-138.

- Unii au considerat că el a fost văzut de Sfântul proroc Iezechil.
- Când?
- Prorocul Iezechil vorbeşte de faptul că în vedenie a văzut 4 fiinţe.
- Care?
- O fiinţă avea chipul unui leu.
- Cine este?
- Unii cred că este Sfântul arhanghel Mihail.
- Şi?
- O fiinţă avea chipul unui taur.
- Fiind cine?
- Se crede că este Sfântul arhanghel Gavriil.
- Şi?
- O fiinţă avea chipul vultur.
- Cine era?
- Se crede că este Sfântul arhanghel Uriil.
- Şi mai era o fiinţă cu chip de om?
- Da.
- Şi cine era?
- Sfântul arhanghel Rafaiil.
- Interesant.
- Acestea sunt numai presupuneri.
- Aşa este.
- Adevărul numai în cer îl vom ştii.
- Sunt de acord.
- Sunt mai mulţi teologi care consideră că Rafail stă întotdeauna în spatele nostru.
- De ce?
- Fiindcă de acolo vede ce greşeli facem şi ne ajută să le reparăm.
- Frumos.
- La fel de bine Sfântul arhanghel Rafail se poate spune că are putere să ne vadă cumva destinul nostru.
- Şi?
- Fiindcă vede în viitorul nostru ne ajută să netezim căile aspre ale vieţii.
- Ce frumos.
- Aşa este.
- Tot el se crede că ne ajută să nu lăsăm mare urmă în trecerea noastră prin această viaţă.
- De ce?
- Fiindcă destinul nostru final este raiul.
- Ştiu asta.
- Aşa cred unii despre Sfântul arhanghel Rafail.
- Interesant totuşi.
- Este şi ştii de ce?
- De ce?
- Fiindcă de multe ori facem greşeli.
- Şi ele au consecinţe asupra altora?
- Da.
- La fel de bine de multe ori spunem mari prostii.
- Şi?
- Se crede că Sfântul arhanghel Rafail intervine în favoarea noastră.
- Cum?
- Pentru ca prostiile supuse de noi să nu rănească pe cei din jur.
- Foarte frumos.
- Este.
- Mulţumesc de cuvinte.[157]

[157] https://www.rabbidavidcooper.com/cooper-print-index/2010/11/8/2194-the-archangel-raphael.html (accesat pe 30.07.2023).

Avem aici ceea ce se poate spune mai multe mărturii mistice despre existenţa şi acţiunile Sfântului arhanghel Rafail. Aceasta fiindcă sunt multe lucruri despre el care nu sunt cuprinse în paginile Bibliei. Despre acest lucru ne-am putut lămurii foarte bine în paginile acestei cărţi. Totuşi ceea ce are în comun Sfântul arhanghel Rafail cu restul de sfinţi îngeri este doxologia: „principala funcţie a cetelor îngereşti este doxologia: spre deosebire de demoni, arhanghelii, heruvimii şi serafimii îl laudă pe Dumnezeu. În raport cu omul de lume, virtutea monahului se exersează în tăcere. Fiinţa contemplativă îşi creşte aripile şi se înalţă spre văzduh acceptând, înainte de toate, să nu bârfească oameni sau lucruri inferioare. Calomnia e muniţia dracilor. A nu răspunde intrigilor, pornirilor vindicative şi batjocurii gratuite – iată vocaţia deşertului creştin în contrast cu zgomotul imperiului."[158]

Tot în această carte am vorbit despre faptul că atunci când ne adunăm în biserică şi Îl lăudăm pe Dumnezeu face un lucru pe care şi Sfântul arhanghel Rafail îl face în cer. Doxologia se dovedeşte în acest sens un lucru cu adevărat îngeresc de care mai puţini sunt conştienţi.

Sperăm ca această carte să fie pe inima tuturor celor care iubesc pe Sfântul arhanghel Rafail şi vor să aibă un compendiu despre persona şi personalitatea lui.

Pe parcursul timpului sunt mai mulţi care s-au inspirat din personalitatea Sfântului arhanghel Rafail:

- poetul englez John Milton în cartea sa Paradisul pierdut ni-l prezintă pe Sfântul arhanghel Rafail ca unul care în avertizează din nou pe Adam– după Dumnezeu – de pericolul de mâncare din pomul oprit; tot Rafail îi spune lui Adam despre războiul din cer contra lui satan,
- în opera muzicală a lui Hayden Creaţia, Rafail ca bass este unul dintre naratori; dimpreună cu Gavriil (soprană) şi Uriil (tenor),
- Sfântul arhanghel Rafail apare chiar şi într-un joc vide pe nume Anima beyond fantasy ca unul dintre cei 7 Beryls (fiinţe asemenea lui Dumnezeu dar fără sex),
- un alt joc video în care apare Sfântul arhanghel Rafail este El Shaddai: ascension of the Metatron,
- Arhanghelul mai apere în seriile TV Suparanatural,
- şi în seriile de pe youtube Yogscast, Shadow of the Ishraphel protagonistul principal îşi derivă numele din numele Sfântului arhanghel Rafail.

Am enunţat mai sus câteva creaţii din cultura populară în care este menţionat sau apare Sfântul arhanghel Rafail. Toate acestea sunt unele care ne fac şi mai bine conturată imaginea pe care o avem despre personalitatea şi persoana lui.

[158] Mihai Neamţu, *Arhangheli şi îngeri* (Editura Deisis, 2011) p. 155.